

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W SPRAWIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA GMINY ŚLEMIEŃ

Autor prognozy oddziaływania na środowisko:

KAMA KOTOWICZ
USŁUGI URBANISTYCZNE: PROGNOZY, PROGRAMY, PLANY
ul. Marii Krzyżanowskiej 9 lok. 14
25-435 Kielce
NIP: 6572426329
tel. 600 166 122

Ślemień, marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	4
1.1. Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy oddziaływania na środowisko	4
1.2. Cel i zakres prognozy oddziaływania na środowisko.....	5
1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	6
2. Ustalenia projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	7
2.1. Zawartość, główne cele i zakres projektu zmiany planu	7
2.2. Powiązania projektu zmiany planu z innymi dokumentami.....	9
3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska	12
3.1. Położenie terenów objętych projektem planu oraz stan ich zainwestowania	12
3.2. Charakterystyka terenu pod kątem systemu powiązań przyrodniczych.....	13
~ Park Krajobrazowy Beskidu Małego ~	13
~ Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 ~	15
~ Rezerwat przyrody Madohora ~	17
~ Użytek ekologiczny Wróblówka ~	19
~ Pomniki przyrody ~	19
3.3. Waloryzacja faunistyczna i florystyczna.....	23
3.4. Geologia, morfologia, zasoby naturalne i walory krajobrazowe.....	23
~ Położenie fizyczno - geograficzne ~	23
~ Geologia ~	24
~ Geomorfologia ~	25
~ Ruchy masowe ziemi ~	25
~ Udokumentowane złoża kopalin ~	27
3.5. Charakterystyka warunków wodnych: wody powierzchniowe i podziemne	27
3.6. Charakterystyka i ocena warunków glebowych	32
3.7. Charakterystyka warunków klimatycznych, stanu jakości powietrza i higieny atmosfery	34
3.8. Zasoby dziedzictwa kulturowego	37
3.9. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	38
3.10 Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmiany planu	39
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	40
5. Analiza i ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru	43
5.1. Ocena zgodności postanowień projektu dokumentu z aktami prawnymi dotyczącymi form ochrony przyrody	43
5.2. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000	57
5.3. Oddziaływanie na integralność obszaru Natura 2000	57
5.4. Oddziaływanie na świat roślin i zwierząt oraz bioróżnorodność	59

~ Ochrona różnorodności biologicznej, w tym ochrona terenów zieleni ~	59
~ Ochrona gatunkowa okazów, siedlisk, ostoł roślin, zwierząt i grzybów ~	60
~ Ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych ~	61
5.5. Oddziaływanie NA ZDROWIE LUDZI, KRAJOBRAZ I DOBRA MATERIALNE, W TYM ZABYTKI	61
~ Ochrona zdrowia ludzi oraz warunków i jakości życia mieszkańców ~	61
~ Ochrona krajobrazu i zabytków~	63
5.6. Przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu, wykorzystanie zasobów środowiska	64
5.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i wody podziemne	65
5.8. Dotrzymanie celów środowiskowych określonych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz oddziaływanie na stan ilościowy i stan chemiczny	65
5.9. Wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, emisja hałasu, klimat i promieniowanie elektromagnetyczne	67
~ Ochrona klimatu m.in. w zakresie analizy założeń projektu mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatu oraz służących adaptacji do jego zmian ~	67
~ Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona przed wibracjami i polami elektromagnetycznymi ~	68
5.10. Oddziaływanie skumulowane	68
5.11. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	69
6. Charakterystyka rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	69
7. Rozwiązania inne niż w projektowanym dokumencie, eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko	73
8. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia	74
9. Informacje o możliwości transgranicznego oddziaływania ustaleń projektu zmiany planu na środowisko	74
10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	74
Załączniki:	
1. Oświadczenie autora prognozy	
2. Przewidywane oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne	

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWY FORMALNO – PRAWNE OPRACOWANIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono w związku z wymogiem art. 46 pkt. 1. oraz 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.). Zgodnie z art. 46 ww. ustawy, projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt uchwały w sprawie *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Ślemień*. Procedurę Rada Gminy w Ślemieniu rozpoczęła uchwałą Nr XLIX.307.2022 w dniu 23 listopada 2022 r.

1. Poniżej wymieniono najważniejsze akty prawne, do których odwołują się zapisy prognozy:
2. Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) (Dz. U. z 1996 r. Nr 58, poz. 263, 264);
3. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt tzw. Konwencja Bońska (Dz. U. z 2003 r. poz. 17);
4. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzone we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98);
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 marca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2012 r. poz. 358);
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
7. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
8. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408);
9. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. Nr 67, poz. 337);
10. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
11. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.);
12. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 2625 ze zm.);
13. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840);
14. Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 672 ze zm.);
15. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 699 ze zm.);
16. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.);

17. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.);
18. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2409);
19. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.);
20. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 633 ze zm.);
21. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1378 ze zm.);
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
23. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U.2021.845);
24. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300);
25. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
26. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa Siedliskowa);
27. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku;
28. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE.

1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Celem niniejszej „*Prognozy oddziaływania na środowisko...*” jest ocena wpływu na środowisko przyrodnicze ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Ślemień.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.) z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

Zakres prognozy uzgodniono z właściwymi organami – Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Żywcu. Biorąc pod uwagę powyższe, prognoza obejmuje: opis, analizę i ocenę aktualnego stanu funkcjonowania środowiska, ocenę skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu oraz określenie ewentualnych rozwiązań eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko.

1.3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Sposób opracowania oraz zawartość niniejszej prognozy odpowiadają zapisom zawartym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.). Wszystkie informacje zawarte w prognozie zostały zweryfikowane w materiałach źródłowych. Posłużono się danymi dostępnymi publicznie. Wszystkie materiały źródłowe wymieniono poniżej:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień przyjęte Uchwałą Nr XXXI/154/2012 Rady Gminy w Ślemieniu z dnia 20 grudnia 2012 r.;
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
3. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku;
4. Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku);
5. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030;
6. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku;
7. projekt „Polityki Energetycznej Państwa do 2040 roku;
8. Krajowy Program Ograniczania Zanieczyszczenia Powietrza;
9. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
10. Polityka Ekologiczna Państwa 2030 - strategia rozwoju w zakresie środowiska i gospodarki wodnej;
11. Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022;
12. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
13. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
14. Program wodno-środowiskowy kraju;
15. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300);
16. Program ochrony środowiska dla gminy Ślemień na lata 2020 – 2025 z perspektywą do roku 2028;
17. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ślemień na lata 2021 – 2028 z perspektywą do roku 2030;
18. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024;
19. Programu ochrony powietrza dla strefy śląskiej mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki w powietrzu, Katowice 2019 r. - Uchwała Sejmiku nr VI/12/7/2019 z dnia 2019-08-26;
20. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+;
21. Opracowanie ekofizjograficzne do Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” (Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, 2015);
22. Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim. Raport wojewódzki za rok 2022, GIOŚ Katowice 2023 r.;
23. Jan Marek Matuszkiewicz Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.;
24. J. M. Matuszkiewicz „Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski” PAN IGiPZ Prace Geograficzne Nr 158;

25. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce; Włodzimierz Jędrzejewski, Sabina Nowak, Krystyna Stachura, Michał Skierczyński, Robert W. Mysłajek, Krzysztof Niedziałkowski, Bogumiła Jędrzejewska, Jan M. Wójcik, Hanna Zalewska, Małgorzata Pilot, Marcin Górny, Rafał T. Kurek, Radosław Ślusarczyk; Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk; Białowieża 2011 r.;
26. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie śląskim” [PIG] - projekt Systemu Osłony Przeciw Osuwiskowej SOPO;
27. W. Okołowicz, D. Martyn Rejony klimatyczne Polski Atlas geograficzny, Warszawa 1979 (w:) Alojzy Woś „Klimat Polski” Wyd. Naukowe PWN Warszawa 1999.;
28. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, red. Roman Bednarek, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań 2012 r. - podręcznik metodyczny określający standardy prognozy oddziaływania na środowisko;
29. Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska – Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jadłowski M., Kistowski M., Kot R., Krąż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga – Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziaja W.: Physico-geographical mesoregions of Poland: verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data, Geographia Polonica 2018, Volume 91, Issue 2, pp. 143-170.

2. USTALENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. ZAWARTOŚĆ, GŁÓWNE CELE I ZAKRES PROJEKTU ZMIANY PLANU

Projekt częściowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy Ślemień będący przedmiotem niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko...”, stanowi realizację Uchwały Rady Gminy w Ślemieniu Nr XLIX.307.2022 z dnia 23 listopada 2022 r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla gminy Ślemień stanowi akt prawa miejscowego, określający wytyczne dla działań związanych z zagospodarowaniem przestrzeni.

W wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi terenach ustala się następujące rodzaje przeznaczenia podstawowego oraz ich symbole oznaczone na rysunku planu:

- 1) MN1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 2) MN2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 3) MN3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 4) ML – tereny zabudowy letniskowej;
- 5) MN-U1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;
- 6) MN-U2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;
- 7) MN-U3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;
- 8) MN-US-UT - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług sportu i rekreacji lub turystyki;
- 9) U – tereny usług;
- 10) UA – teren usług biurowych i administracji;
- 11) UAA – tereny usług administracji;
- 12) UZ – teren usług zdrowia i pomocy społecznej;
- 13) UZ-UE – teren usług zdrowia i pomocy społecznej lub usług edukacji;
- 14) US – tereny usług sportu i rekreacji;

- 15) UK – tereny usług kultury i rozrywki;
- 16) UR – tereny usług kultu religijnego;
- 17) UE – tereny usług edukacji;
- 18) UT – tereny usług turystyki;
- 19) UB – teren usług bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 20) UB-UT – teren usług bezpieczeństwa i porządku publicznego lub usług turystyki;
- 21) PP-PS – tereny produkcji przemysłowej lub składów i magazynów;
- 22) PS – tereny składów i magazynów;
- 23) UT-UG-INS - teren usług turystyki lub gastronomii lub stacji paliw płynnych;
- 24) UG-KO-INS – teren usług gastronomii lub obsługi komunikacji lub stacji paliw płynnych;
- 25) CC - tereny cmentarzy czynnych;
- 26) ZP – tereny zieleni urządzonej;
- 27) ZN – tereny zieleni naturalnej;
- 28) RNR-RNL – tereny gruntów ornych oraz upraw lub łąk i pastwisk;
- 29) RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy;
- 30) L – tereny lasów;
- 31) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- 32) KDG – tereny dróg głównych;
- 33) KDZ – teren drogi zbiorczej;
- 34) KDL – tereny dróg lokalnych;
- 35) KDD – tereny dróg dojazdowych;
- 36) KR – tereny komunikacji drogowej wewnętrznej;
- 37) KOR – teren rynku;
- 38) KOP – tereny parkingów;
- 39) I – tereny infrastruktury;
- 40) IT – tereny telekomunikacji.
- 41) IKO – teren oczyszczalni ścieków

Projekt planu ustala zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko we wszystkich terenach objętych planem z wyłączeniem gospodarstw rolnych, terenów: MN-U3 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług,

U - tereny usług,

UT-UG-INS - teren usług turystyki lub gastronomii lub stacji paliw płynnych,

UG-KO-INS - teren usług gastronomii lub obsługi komunikacji lub stacji paliw płynnych,

PS - tereny składów i magazynów,

PP-PS - tereny produkcji przemysłowej lub składów i magazynów,

UB - teren usług bezpieczeństwa i porządku publicznego,

US - tereny usług sportu i rekreacji,

CC - tereny cmentarzy czynnych,

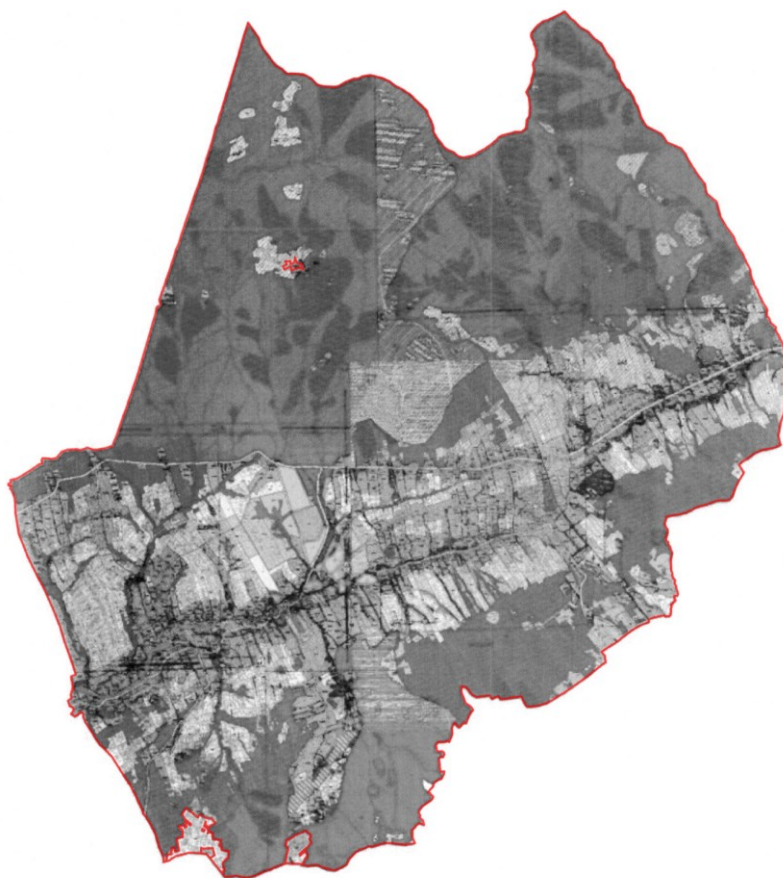
RNR-RNL - tereny gruntów ornych oraz upraw lub łąk i pastwisk,

I - tereny infrastruktury,

IT - tereny telekomunikacji,

IKO - teren oczyszczalni ścieków.

oraz przedsięwzięć związanych z realizacją i remontami dróg, uzbrojenia terenu, infrastruktury technicznej oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, w tym infrastrukturą telekomunikacyjną o nieznacznym oddziaływaniu.

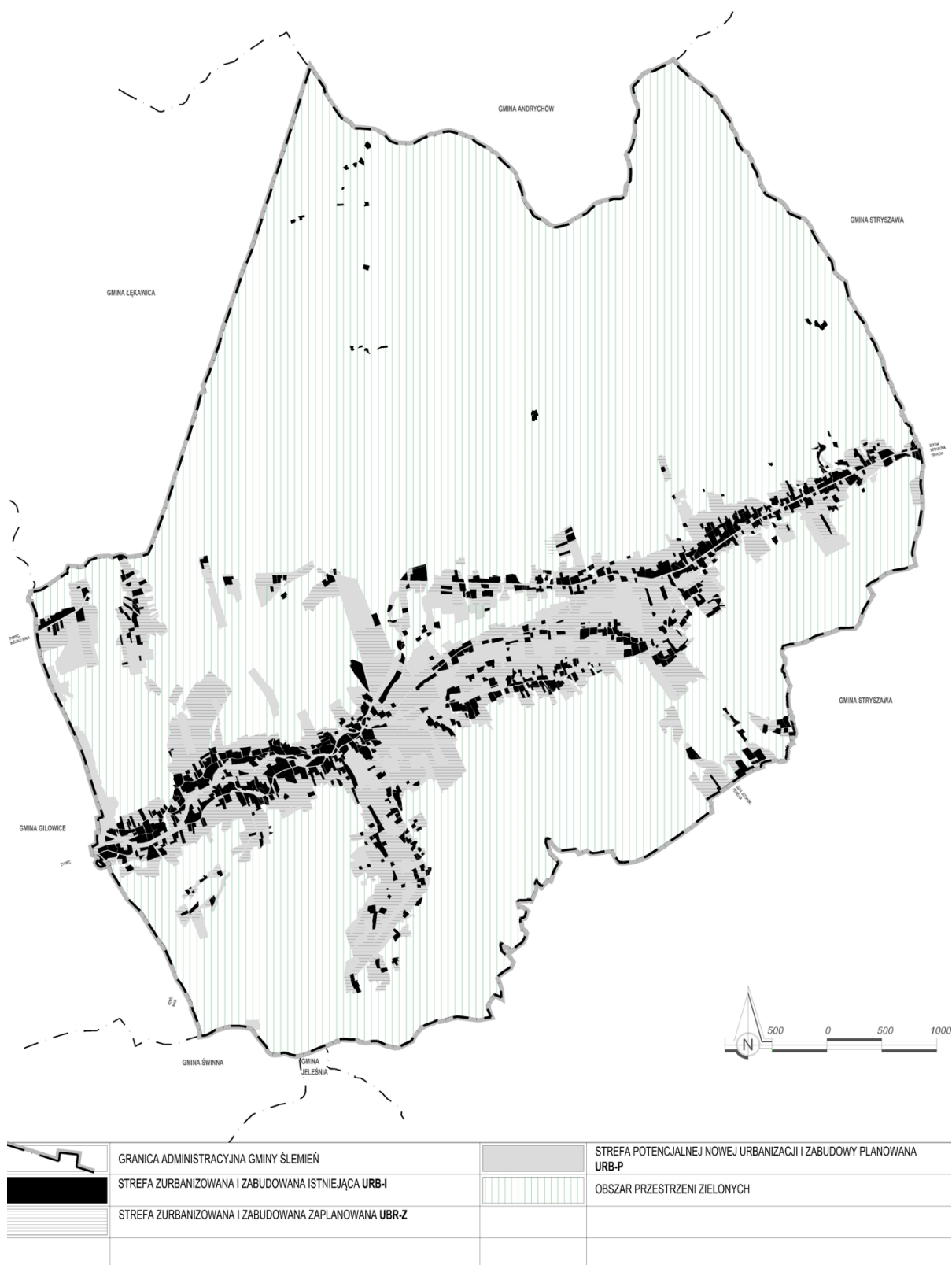
Rysunek 1. Załącznik do Uchwały Rady Gminy w Ślemieniu Nr XLIX.307.2022 w dniu 23 listopada 2022 r.

2.2. POWIĄZANIA PROJEKTU ZMIANY PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

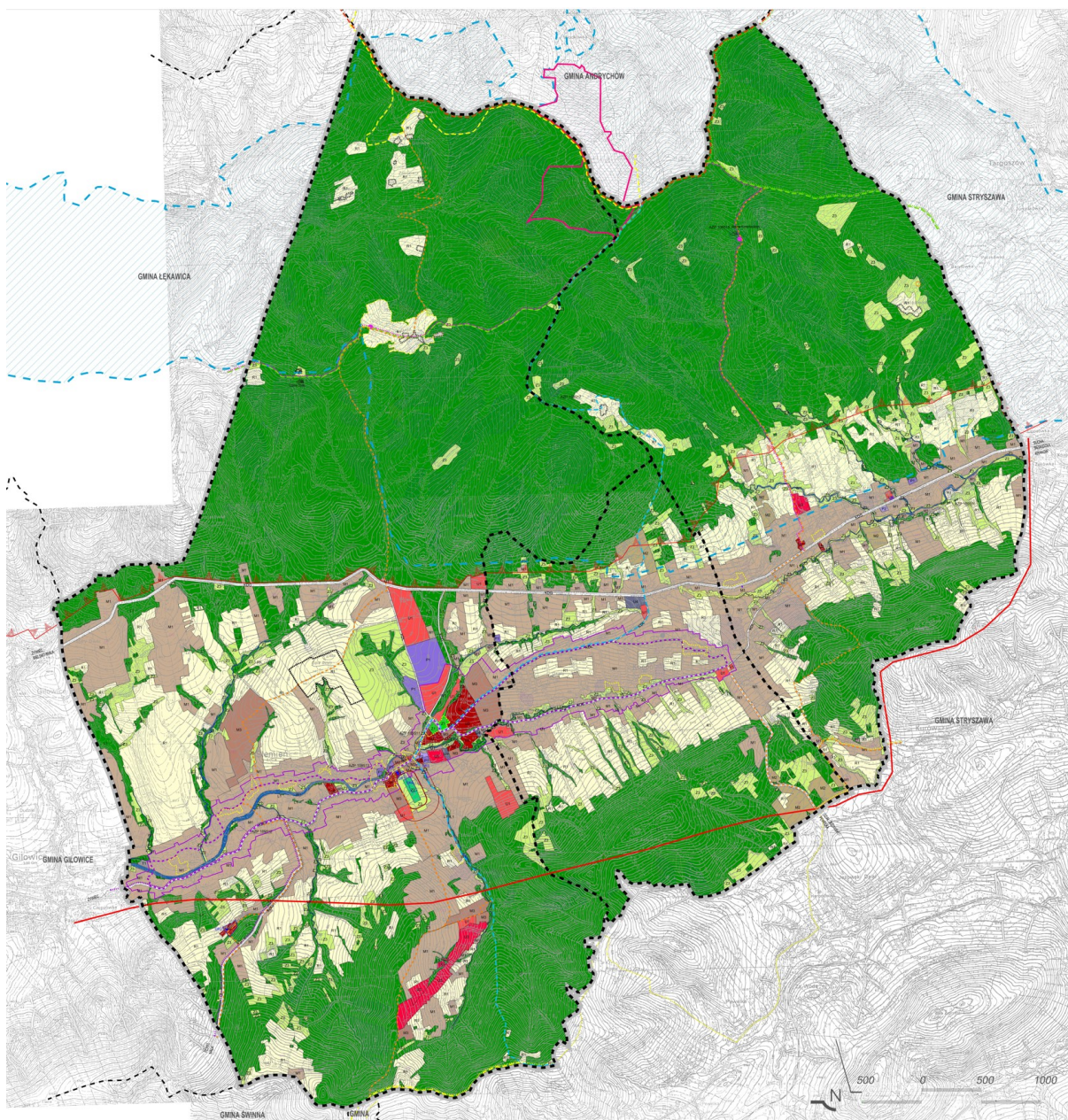
Projekt zmiany planu powiązany jest z innymi dokumentami:

1. Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień przyjęte Uchwałą Nr XXXI/154/2012 Rady Gminy w Ślemieniu z dnia 20 grudnia 2012 r.

Obowiązujące studium uwzględnia wnioski mieszkańców w zakresie rozwoju terenów zabudowy mieszkaniowej i letniskowej. Procedura uchwalania studium została też przeprowadzona w trybie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, więc projekt wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został uzgodniony z odpowiednimi organami.

Rysunek 2. Rysunek będący grafiką towarzyszącą obowiązującego studium, obrazujący zmiany w zabudowie terenów względem obecnego zagospodarowania

Rysunek 3. Rysunek obowiązującego studium gminy w zakresie Kierunków

2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

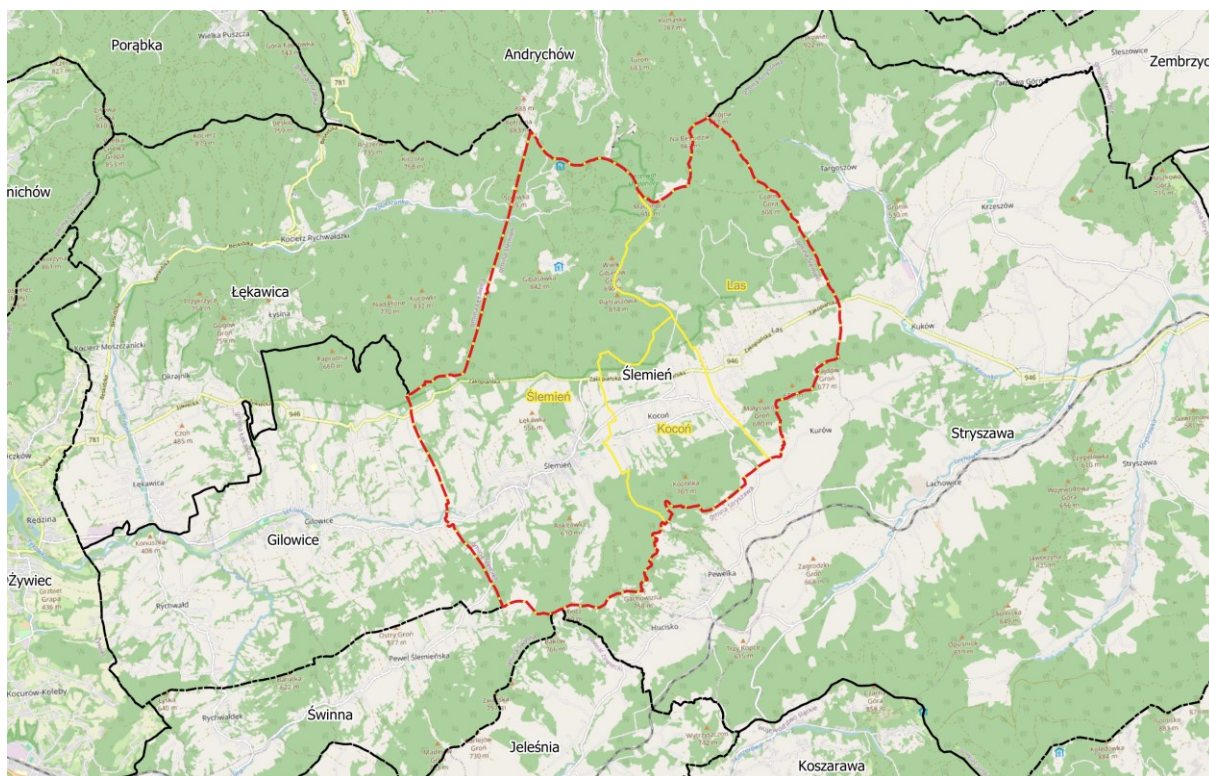
Zgodnie z Planem, gmina Ślemień leży w obszarze funkcjonalnym wymagającym rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej. Rozwój obszaru powinien być ukierunkowany na stymulowanie wzrostu gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości poprzez współpracę międzynarodową, wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, turystyki, wspólnego przeciwdziałania klęskom żywiołowym, itp.

Gmina leży też w obszarze górskim, którego rozwój powinien być ukierunkowany na zapewnienie dostępu do usług publicznych przy uwzględnieniu skutecznej ochrony zasobów środowiska i zachowaniu tożsamości kulturowo-krajobrazowej.

3. ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA

3.1. POŁOŻENIE TERENÓW OBJĘTYCH PROJEKTEM PLANU ORAZ STAN ICH ZAINWESTOWANIA

Tereny objęte planem obejmują większość powierzchni gminy Ślemień. Gmina leży w południowej części województwa śląskiego, w północnowschodniej części powiatu żywieckiego. W skład gminy Ślemień wchodzi 3 sołectwa: Ślemień, Kocoń i Las.

Rysunek 4. Podział administracyjny gminy Ślemień [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

Wieś Ślemień położona jest na wysokości od 405 m n.p.m., do 758 m n.p.m. w części południowej (grzbiet Gachowizny) i do 929 m n.p.m. w części północnej (grzbiet Łamanej Skały). Wieś Kocoń położona jest na wysokości od około 480 m n.p.m. w dolinie jednego z dopływów Łękawki do około 700 m n.p.m. na północnych (Beskid Mały) i południowych jej krańcach (Beskid Makowski). Przez wieś grzbietami Góry Kocońskiej przebiega dział wodny oddzielający dorzecza Soły i Skawy. Wieś Las położona jest na wysokości od około 450 m n.p.m. we wschodniej części gminy, w dolinie Kocońki do 920 m n.p.m. w części północnej w rejonie szczytu Łamanej Skały.

Gmina graniczy:

- od północy Andrychów (Województwo Małopolskie);

- od wschodu Stryszawa (Województwo Małopolskie);
- od zachodu Łękawica, Gilowice (Województwo Śląskie);
- od południa Świnna, Jeleśnia (Województwo Śląskie).

W obszarze Gminy Ślemień przebiegają drogi: wojewódzka:

- nr 946 - przebiega równoleżnikowo w środkowej części gminy, poza terenami najgęściej zaludnionymi za wyjątkiem centrum sołectwa Las,

powiatowe:

- nr S 1413 prowadzi przez południową część gminy z Żywca do Kurowa wzdłuż głównej osi osadniczej gminy;

- nr S 1415 łączy Ślemień z miejscowością Pewel Ślemieńska sąsiadującą od strony południowozachodniej;

- nr S 1411 „Młyńska” łączy drogę powiatową Żywiec – Kurów z drogą wojewódzką nr 946.

Układ komunikacyjny uzupełniają drogi gminne, w większości z nawierzchnią asfaltową. Drogi gruntowe prowadzą do odległych przysiółków.

Gmina zaopatrywana jest w energię elektryczną poprzez sieć rozdzielczą o napięciu 15 kV, pochodzącą z GPZ 110/15 kV Żywiec Sporysz. Linie energetyczne wykonane są jako napowietrzne.

Sieć wodociągowa występuje jedynie w sołectwie Ślemień. Na obszarze sołectw Kocoń i Las mieszkańcy zaopatrują się w wodę z lokalnych ujęć powierzchniowych. W przypadku sołectw Las i Kocoń przewiduje się budowę sieci wodociągowej równocześnie z budową sieci kanalizacyjnej. W latach 2013-2019 na terenie gminy Ślemień wykonano 0,257 km sieci wodociągowej oraz 0,257 km sieci kanalizacji sanitarnej. Na terenie gminy istnieje oczyszczalnia ścieków oraz sieć kanalizacyjna. Zagospodarowaniem i oczyszczaniem ścieków komunalnych z terenu gminy Ślemień zajmują Zakład Usług Komunalnych w Ślemieniu Sp. z o.o., który administruje siecią kanalizacji sanitarnej oraz komunalną oczyszczalnię ścieków. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest obecnie 453 budynków na terenie sołectwa Ślemień, w których zamieszkują 1370 osób. W latach 2013-2019 podłączono 39 budynków do sieci kanalizacji sanitarnej.

3.2. CHARAKTERYSTYKA TERENU POD KĄTEM SYSTEMU POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

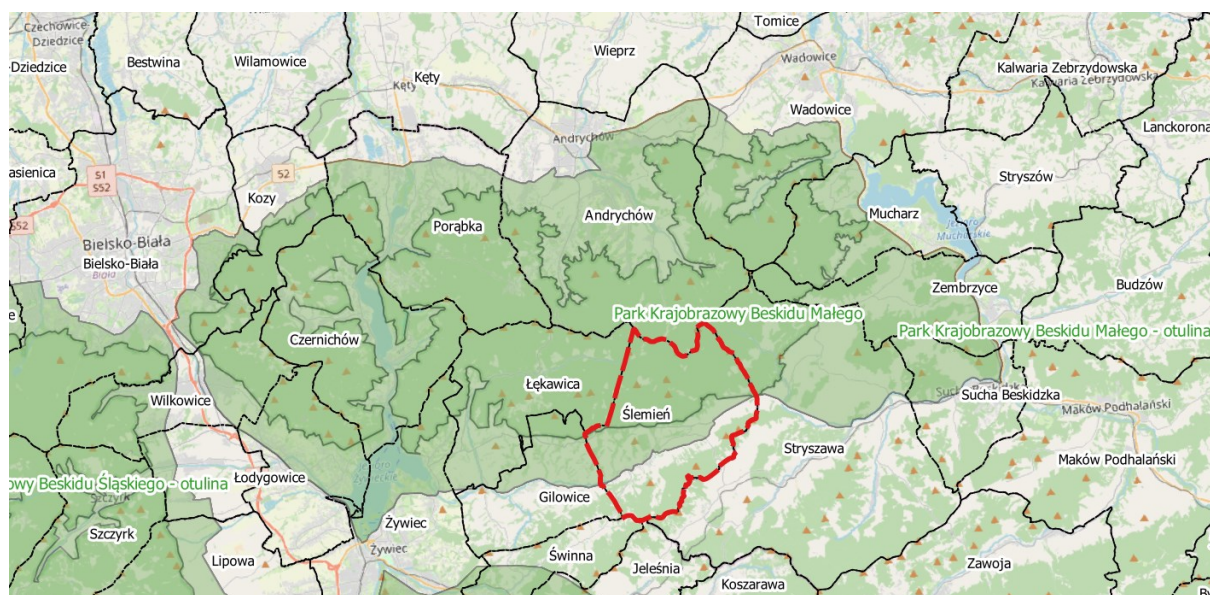
Obszar położony jest w zachodniej części makroregionu Beskidów Zachodnich. Północna część gminy znajduje się w obrębie mezoregionu Beskidu Małego, południowa w obrębie Beskidu Makowskiego (Średniego), a obszar doliny Łękawki stanowi część Kotliny Żywieckiej. Najwyższym wzniesieniem jest znajdująca się w Beskidzie Małym Łamana Skała – inaczej Madohora (929 m n.p.m.).

Obszar objęty zmianą planu położony jest w zasięgu form ochrony przyrody wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916).

~ Park Krajobrazowy Beskidu Małego ~

Park Krajobrazowy Beskidu Małego został utworzony w 1998 r., jako jeden z trzech ówczesnych parków, wchodzących w skład Zespołu Zachodniobeskidzkich Parków Krajobrazowych. Stanowi zwartą grupę górską o długości ok. 35 km i szerokości ok. 12 km. Zajmuje powierzchnię 25 770 ha na terenie Andrychowa, Bielska – Białej, Czernichowa, Gilowic, Kóz, Łękawicy, Łodygowic, Mucharza, Porąbki, Stryszawy, Ślemienia, Wadowic, Wilkowic, Zembrzyc i Żywca. Wokół parku utworzono

otulinę o powierzchni 22 758 ha, która obejmuje swym zasięgiem dodatkowo Suchą Beskidzką. Park podlega ochronie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe Beskidu Małego. Celem jego utworzenia było zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania.

Rysunek 5. Park Krajobrazowy Beskidu Małego wraz z otuliną [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

Rysunek 6. Położenie gminy Ślemień na tle granic Parku Krajobrazowego Beskidu Małego wraz z otuliną [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

Cechy charakterystyczne parku to duża ilość źródeł i gęsta sieć rzeczna, w postaci potoków górskich spływających do rzek. Elementami o dużym znaczeniu przyrodniczym i poznawczym są jaskinie. Powstały one w wyniku procesów osuwiskowych, tektonicznych i w mniejszym stopniu wietrzenia.

Krajobraz Beskidu Małego został znacznie przekształcony. Piętro pogórza sięgające średnio do 550 m n.p.m. wykorzystywane jest pod uprawy i zabudowę. Na stokach północnych spotykana jest buczyna karpacka. Piętro regła dolnego, obejmującego wysokości 550-933 m n.p.m. pokryte jest dość regularnie zwartym kompleksem leśnym z niewielkimi polanami. Na grzbietach spotkać można skarłowaciałe buczyny kwaśne.

Beskid Mały charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem (10%) roślin górskich. Licznie występują przedstawiciele rodziny storczykowatych, np.: kruszczyk błotny, storczyca kulista, storczyk męski i stopłamek plamisty. Zagrożone są natomiast gatunki znajdujące się na granicach swych zasięgów, między innymi: rzeżucha trójlistkowa i żywokost sercowaty.

Na terenie Beskidu Małego występuje m. in. ryś, wilk, niedźwiedź. Największym gryzoniem jest bóbr europejski. Łącznie na terenie Beskidu Małego zanotowano dotychczas 36 gatunków ssaków oraz 111 gatunków ptaków lęgowych, w tym 6 drapieżników dziennych, 4 gatunki kuraków, 6 gatunków dzięciołów, bociana czarnego, pójdzki i zimorodka.

~ Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 ~

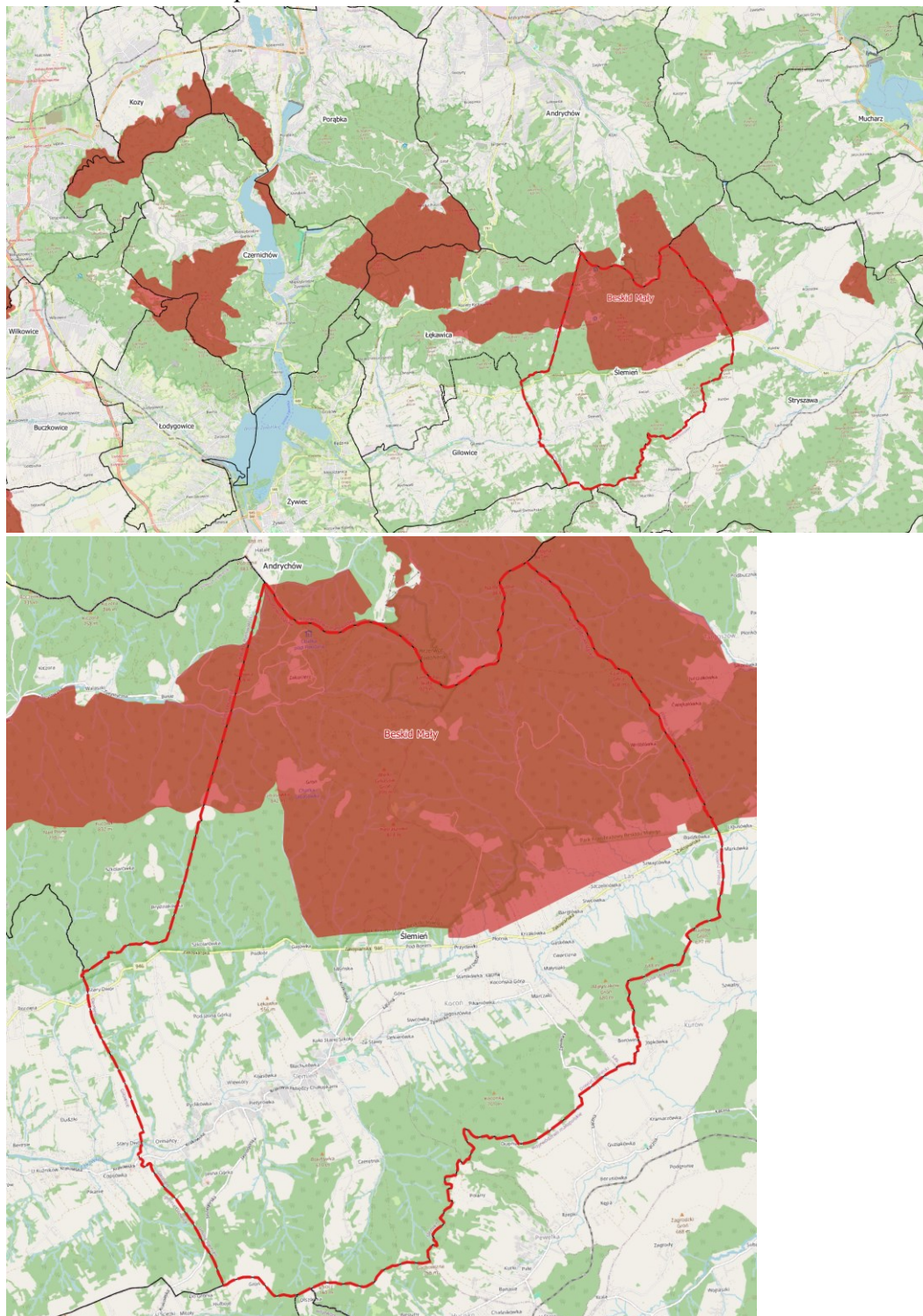
Pokryta lasami północna część gminy objęta jest obszarem Natura 2000 PLH240023. Teren położony jest w masywie Beskidu Małego, w paśmie Magurki Wilkowieckiej (Czupel 933 m n.p.m.) i grupie Łamanej Skały (929 m n.p.m.). Na omawianym terenie znajduje się kilkadziesiąt skałek, jaskiń i schronisk podskalnych. Do najcenniejszych jaskiń należą: Jaskinie Czarne Działy (w tym jaskinia Czarne Działy III o dł. 115 m) i Jaskinia Komonieckiego, która jest największą jaskinią erozyjno-wietrzeniową w polskich Karpatach Fliszowych. Powierzchniowo dominują tu zbiorowiska leśne, łąkowe są rzadsze, a sporadycznie występują zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślowe i naskalne.

Dla Obszaru został podjęty Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie planu zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 (Dz. Urz. Woj. Śląskiego 2022 r. poz. 8679).

Przedmiotami ochrony są:

- 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*)
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*)
- 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie)
- 9410 górskie bory świerkowe (*Piceion abietis* część - zbiorowiska górskie)
- 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*)
- 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*)
- 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) –
- 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion van delii*
- 8310 jaskinie nieudostępnione do zwiedzania
- 1381 widłoząb zielony *Dicranum viride*
- 1352 Wilk *Canis lupus*
- 1361 Ryś *Lynx lynx*
- 1355 Wydra *Lutra lutra*
- 1303 Podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*

- 1321 Nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*
- 1323 Nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*
- 1324 Nocek duży *Myotis myotis*
- 1193 Kumak górski *Bombina variegata*
- 2001 Traszka karpacka *Triturus montandoni*.

Rysunek 7. Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023 – przebieg granic na tle gminy Ślemień [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

Ponadto, arkusz SDF wymienia gatunki zwierząt ważne dla wspólnoty, których ochrona wymaga wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony (wg załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG) chronione w ramach obszaru to niedźwiedź brunatny (*Ursus arctos*). Pozostałe gatunki zwierząt występujące na obszarze to: mroczek posłocisty (*Eptesicus nilssonii*), mroczek późny (*Eptesicus serotinus*), nocek Brandta (*Myotis brandtii*), nocek rudy (*Myotis daubentonii*), nocek wąsaty (*Myotis mystacinus*), nocek ostrouszny (*Myotis oxygnathus*), borowiaczek (*Nyctalus leisleri*), borowiec wielki (*Nyctalus noctula*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), gacek szary (*Plecotus austriacus*).

Chronione gatunki roślin występujące na obszarze to: widłoząb zielony (*Dicranum viride*), bezlist okrywowy (*Buxbaumia viridis*), orlik pospolity (*Aquilegia vulgaris*), parzydło leśne (*Aruncus sylvestris*), podrzeń żebrowiec (*Blechnum spicant*), buławnik mieczolistny (*Cephalanthera longifolia*), kukulka plamista (*Dactylorhiza maculata*), kukulka szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*), rosiczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*), mieczyk dachówkowaty (*Gladiolus imbricatus*), gółka długoostrogowa, koślarek (*Gymnadenia conopsea*), wronec widlasty (*Huperzia selago*), widłak jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*), widłak goździsty (*Lycopodium clavatum*), miechera kędzierzawa (*Neckera crispa*), storczyk męski (*Orchis mascula*), gnidosz błotny (*Pedicularis palustris*), gnidosz rozesłany (*Pedicularis sylvatica*), paprotka zwyczajna (*Polypodium vulgare*), paprotnik kolczysty (*Polystichum aculeatum*), pierwiosnek wyniosły (*Primula elatior*), jeżogłówka pokrewna (*Sparganium angustifolium*), torfowiec ostrolistny (*Sphagnum capillifolium*), torfowiec szorstki (*Sphagnum compactum*), torfowiec Girgensohna (*Sphagnum girgensohnii*), torfowiec dachówkowaty (*Sphagnum imbricatum*), torfowiec magellański (*Sphagnum magellanicum*), torfowiec brodawkowaty (*Sphagnum papillosum*), torfowiec Russowa (*Sphagnum russowii*).

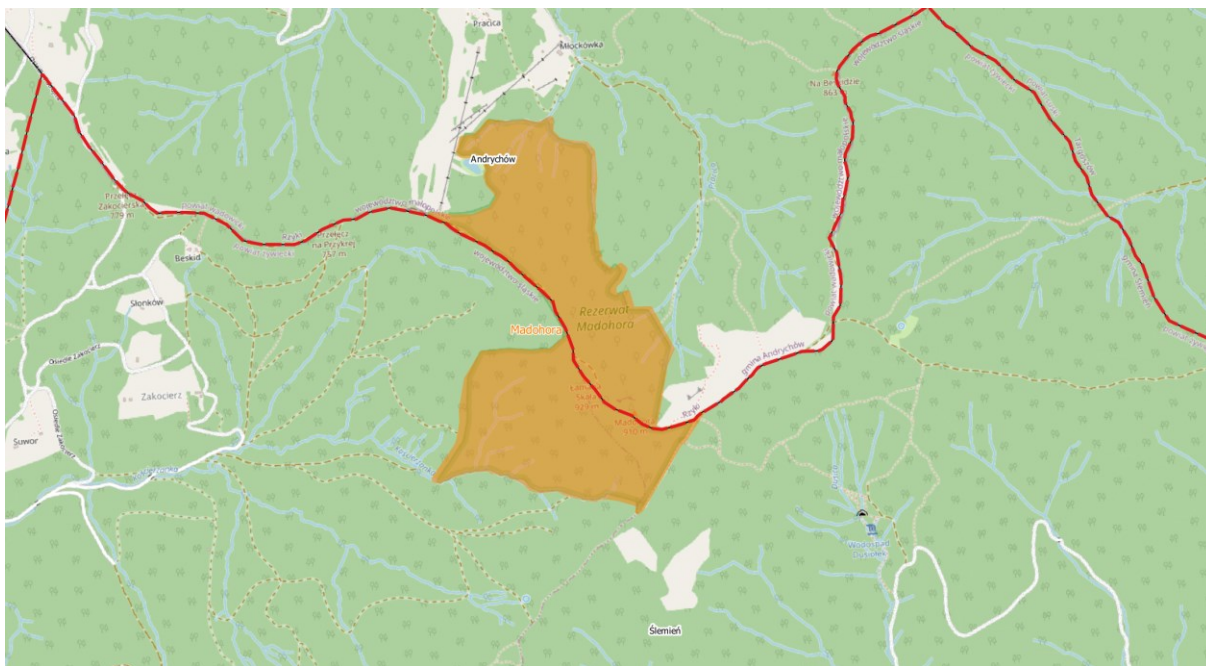
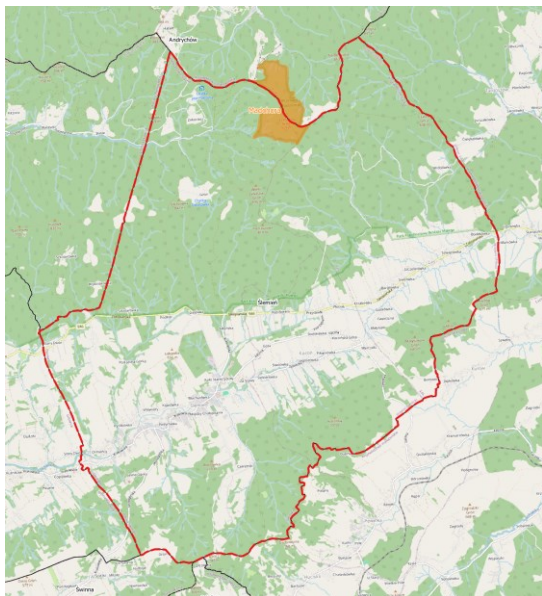
~ Rezerwat przyrody Madohora ~

Rezerwat przyrody Madohora zlokalizowany jest na północnym krańcu gminy. Jest to rezerwat leśny o powierzchni 71,81 ha, utworzony 1.02.1960r. Ochroną objęte są zespoły buczyny dolnoregłowej, świerczyny górnoregłowej oraz wychodnie skalne.

Na terenie rezerwatu wyróżnia się 4 zespoły leśne. Północną część rezerwatu zajmuje żyzna buczyna karpacka (*Dentario glandulosae – Fagetum*). Jej drzewostan o zwarcie 90% tworzy buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) z domieszką jodły (*Abies alba*) i sporadycznie świerka (*Picea abies*). Ze względu na duże zwarcie drzew, warstwa krzewów rozwija się słabo lub brak jej zupełnie. W skład warstwy krzewów wchodzi wyłącznie podrost drzew. Warstwę zielną o pokryciu 30 – 60% budują przede wszystkim takie gatunki jak: żywiec gruczołowaty, przytulia (marzanka) wonna i szczawik zajęczy. Również w północnej części rezerwatu występują stanowiska kwaśnej buczyny górskiej (*Luzulo nemorosae – Fagetum*). Warstwę drzew o zwarcie 70 – 90% buduje w tym zespole buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*) ze znaczną domieszką świerka (*Picea abies*) oraz sporadycznym udziałem jodły (*Abies alba*). Warstwa krzewów, w skład której wchodzi podrost drzew jest znacznie lepiej rozwinięta niż w żyznej buczynie karpackiej. Runo jest zróżnicowane pod względem pokrycia i osiąga 5% na stokach południowych do 70% na stokach północnych. Na powierzchniach, gdzie do dna lasu dociera najwięcej światła, dominuje trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea*), na pozostałych największą rolę odgrywa borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*). W często spotykanej warstwie mszystej występuje płonnik strojny (*Polytrichum formosum*), widłoząbek jednoboczny (*Dicranella heteromalla*), płaszczecznik, knotnik zwisły (*Pohlia nutans*).

Południowe stoki Madohory porasta dolnoregłowy bór jodłowo – świerkowy (*Abieti – Piceetum montanum*). Warstwę drzew w tym zespole, o zróżnicowanym zwarcie wynoszącym 40 -80% tworzy świerk (*Picea abies*), jodła (*Abies alba*) i pojedynczo buk (*Fagus Sylvatica*). W warstwie krzewów

o zwarcu 10 – 80% oprócz podrostu drzew czasami spotyka się jarzębinę (*Sorbus aucuparia*). W bardzo dobrze rozwiniętym runie o pokryciu 50 – 80% dominuje trzcinnik leśny lub borówka czarna. W warstwie mszystej osiagającej niekiedy zaledwie znikome pokrycie występuje płonnik strojny i płaszczaniec.

Rysunek 8. Rezerwat przyrody Madohora - przebieg granic na tle granic gminy Ślemień [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

W szczytowych partiach Madohory, w przedziale wysokości 800 – 920m n.p.m., na stromym stoku o nachyleniu 40° ekspozycji północnej, w miejscu, gdzie pokrywa śnieżna charakteryzuje się znaczną trwałością, występuje zachodniokarpacka świerczyna górnoreglowa (*Plagiothecio – Piceetum tatricum*). Słabo zwartą warstwę drzew tworzy wyłącznie górnoreglowy ekotyp świerka (*Picea abies*). W warstwie krzewów oprócz podrostu świerka występuje jodła (*Abies alba*) oraz buk (*Fagus sylvatica*).

W bujnym runie dominuje wietlica alpejska oraz borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*). W bardzo dobrze rozwiniętej warstwie mszystej o pokryciu 40-50% największą rolę odgrywa płaszczaniec

fałdowany oraz płonnik strojny (*Polytrichum formosum*). W miejscach najwilgotniejszych występują torowiec Girgensohna (*Sphagnum girgensohnii*) i torowiec ostrolistny (*Spagnum nemoreum*).

~ Użytek ekologiczny Wróblówka ~

Użytek ekologiczny „Wróblówka” tworzą 2 polany położone na północ od miejscowości Las w gminie Ślemień, w przysiółku Wróblówka i Na Polanie (550-650 m n.p.m.). Ochroną proponuje się objąć roślinność torfowiskową reprezentowaną przez fitocenozę kwaśnej młaki turzycowomietlicowej *Carici canescentis- Agrostietum caninae* oraz torfowisko wysokie *Sphagnetum magellanicum*. Roślinność ta wykształciła się dzięki obecności kilku niewielkich cieków wodnych na przebiegu których znajdują się wypłaszczenia ze stagnującą wodą. Występuje tutaj wiele rzadkich gatunków roślin - m.in. rosziczka okrągłolistna (*Drosera rotundifolia*), kukulka szerokolistna (*Dactylorhiza maialis*), wełnianka wąskolistna (*Eriophorum angustifolium*), i gnidosz błotny (*Pedicularis palustris*). Wśród mszaków występują: torowiec szorstki (*Sphagnum compactum*), torowiec kończysty (*S. fallax*), torowiec magellański (*S. megellanicum*), torowiec błotny (*S. palustre*) czy torowiec ostrolistny (*S. capilifolium*). W warstwie zielnej spotkać można sit rozpierzchły (*Juncus effusus*), a także gatunki typowe dla kwaśnych młak, takie jak turzycza gwiazdkowata (*Carex echinata*), turzycza pospolita (*Carex nigra*), mietlica psia (*Agrostis canina*) czy fiołek błotny (*Viola palustris*).

~ Pomniki przyrody ~

Pomniki przyrody ożywionej na terenie gminy:

- 1) dąb szypułkowy: obwód 220 cm, wysokość 19 m, miejscowość Las, w pasie drogi Żywiec – Sucha Beskidzka (prawa strona);
- 2) lipa drobnolistna: obwód 395 cm, wys. 22 m, miejscowość Ślemień, środkowa część zabytkowego parku podworskiego;
- 3) grupa 3 drzew: dąb szypułkowy: obwód 250 cm, dąb szypułkowy: obwód 315 cm, klon pospolity: obwód 455 cm, miejscowość Ślemień, zabytkowy park dworski;
- 4) klon jawor: obwód 310 cm, wysokość 18 m, miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski;
- 5) jesion wyniosły: obwód 390 cm, wysokość 22 m, miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, po prawej stronie drogi do Koconia, 30 m od Ośrodka Zdrowia, przy niebieskim szlaku turystycznym;
- 6) grupa 2 sosen wejmutek: obwody 190 cm i 205 cm, miejscowość Ślemień, zabytkowy park podworski, przy drodze do Koconia, wewnątrz ogrodzenia Ośrodka Zdrowia;

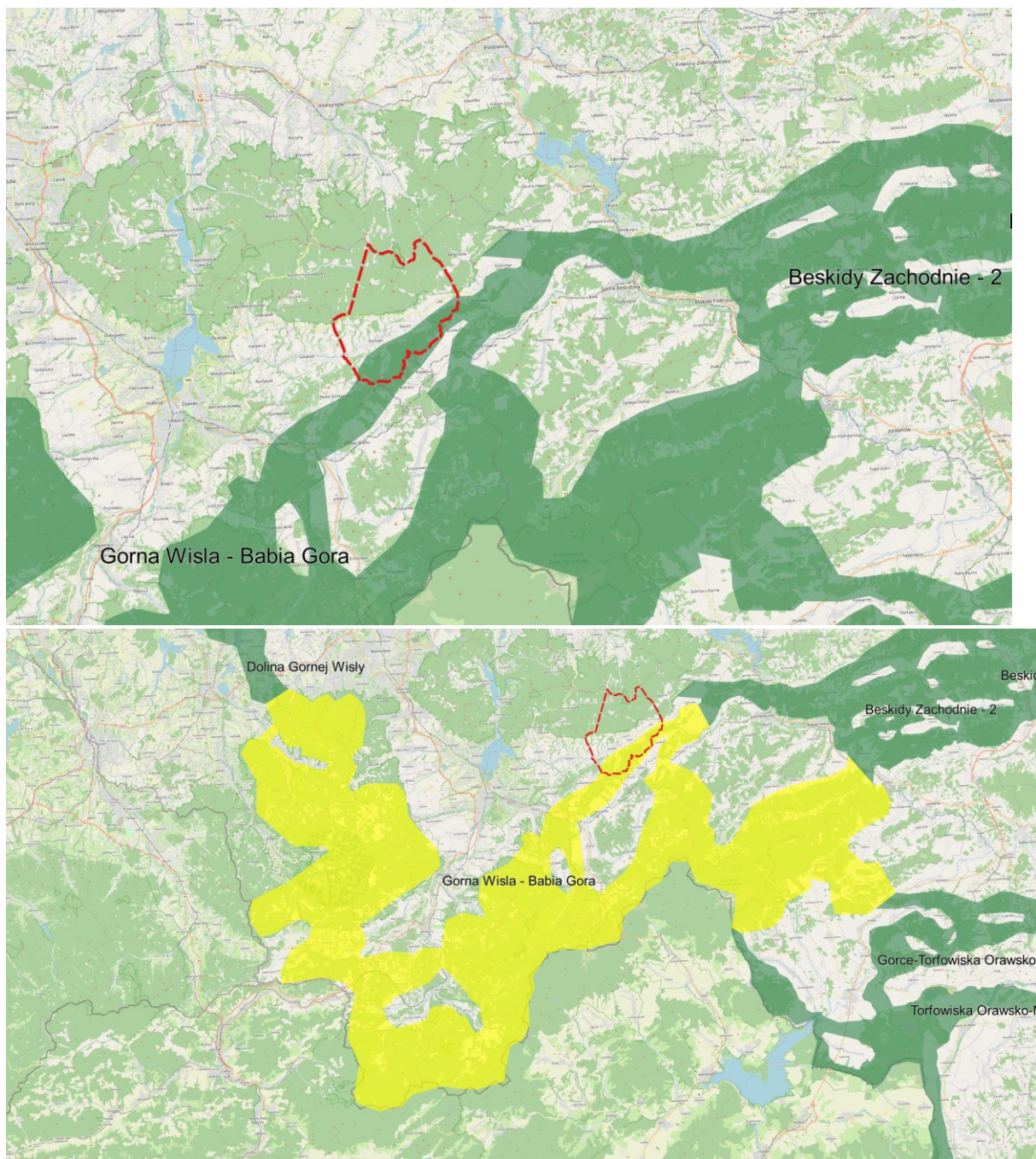
Obszar Ślemienia charakteryzuje się występowaniem interesujących obiektów geologicznych. Są to przede wszystkim wychodnie piaskowców istebniańskich ukształtowane w postaci form skałkowych oraz liczne ciekawe jaskinie.

Pomniki przyrody nieożywionej:

- 1) skała fliszowa tzw. „Baszta skalna”: wysokość 700 m n. p. m., miejscowość Ślemień;
- 2) jaskinia skalna „Czarne Działy I”: wysokość 720 m n.p.m., długość 32 m, miejscowość Ślemień;
- 3) jaskinia skalna „Czarne Działy II”: wysokość 750 m n.p.m., długość 28 m, miejscowość Ślemień;
- 4) jaskinia skalna „Komonieckiego”: wysokość 700 m n.p.m., długość 17 m, miejscowość Las.

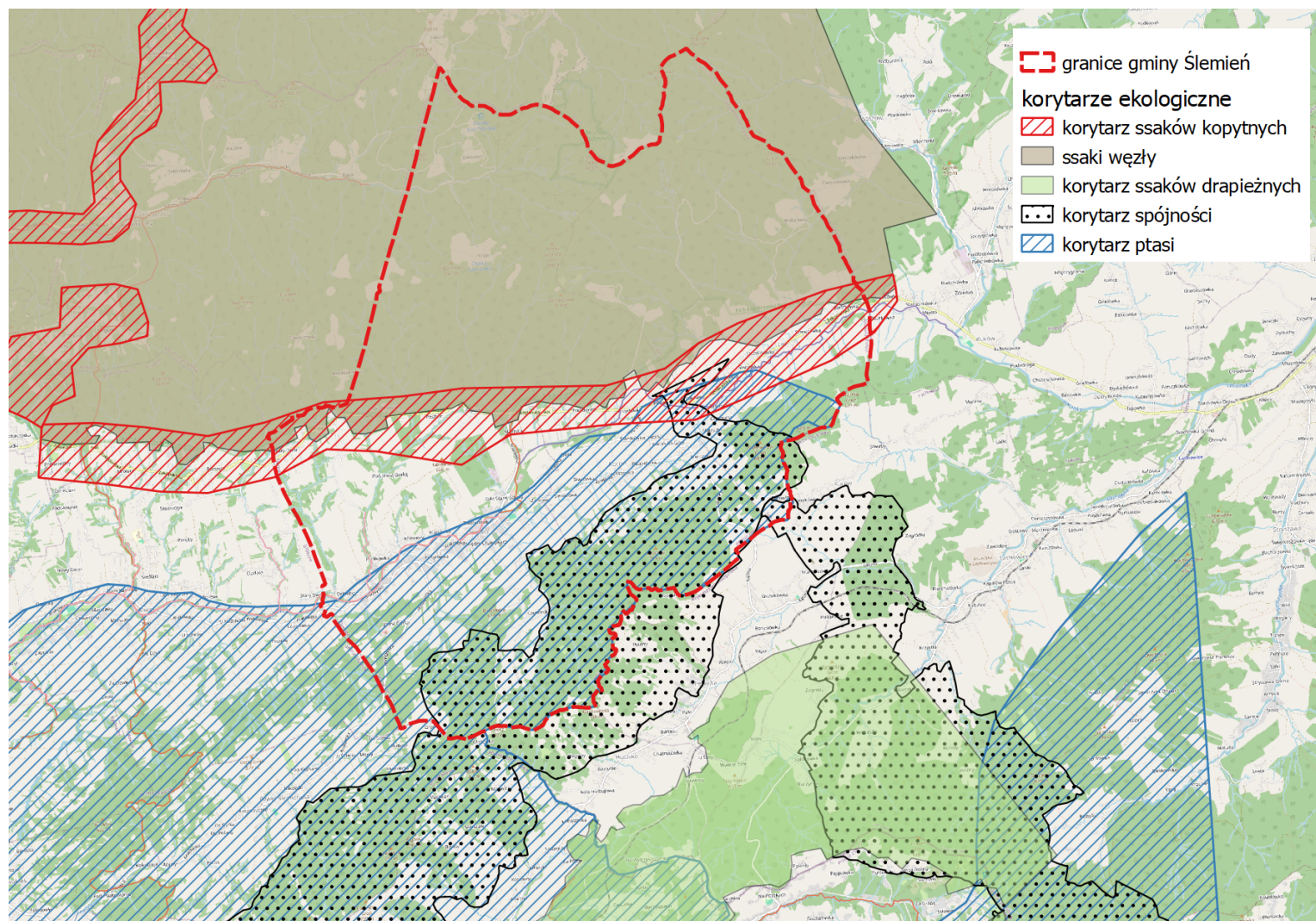
Obszar całej gminy położony jest w zasięgu głównych korytarzy ekologicznych. Korytarz ekologiczny nie jest formą ochrony przyrody i nie podlega ochronie na mocy prawa. Jednak jego funkcjonowanie konieczne jest do zachowania ciągłości i integralności sieci Natura 2000. Z dyrektywy

siedliskowej nie wynika, aby obowiązek zachowania struktury i funkcji (m.in. ekologicznych) dotyczył samych obszarów Natura 2000. Gdy ich istnienie jest konieczne dla zachowania siedlisk i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, odpowiednia struktura i funkcje powinny być utrzymane także na obszarach nieobjętych ochroną prawną w ramach sieci Natura 2000, a szczególnie w obrębie korytarzy ekologicznych łączących obszary N2000 (M.Kistowski, M.Pchałek 2009). Z tego względu niezbędnym jest zapewnienie drożności korytarza ekologicznego celem zachowania spójności sieci Natura 2000.

Rysunek 9. Położenie gminy Ślemień w przebiegu głównych korytarzy ekologicznych [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

Przez południową część gminy przebiega Główny Korytarz Ekologiczny Górna Wisła - Babia Góra.

Rysunek 11. Położenie gminy Ślępień w przebiegu korytarzy ekologicznych. Wymieniono widoczne w tej skali rysunku [źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach]

3.3. WALORYZACJA FAUNISTYCZNA I FLORYSTYCZNA

Lasy pokrywają k. 60% powierzchni gminy i stanowią najważniejszą część szary roślinnej. Lasy otaczają otwarte przestrzenie użytków rolnych (pól uprawnych, łąk, i pastwisk).

Współczesna szata roślinna obszaru gminy Ślemień, w tym terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, kształtowała się pod wpływem wielowiekowej działalności gospodarczej człowieka i czynników związanych z postępującymi procesami urbanizacyjnymi.

Lasy obejmują północną część gminy oraz jej południowe krańce. Znajdują się pod zarządem Leśnictwa Ślemień i Nadleśnictwa Jeleśnia. Charakterem przypominają dolnoregłowy bór jodłowo-świerkowy (jodła, świerk pospolity, pojedynczo buk). Gatunkiem dominującym jest świerk – występuje on we wszystkich typach siedlisk (las mieszany górski, świeży, mieszany świeży, wilgotny). W północnej części gminy występują również takie zespoły leśne jak żyzna buczyna karpacka (buk zwyczajny, z domieszką świerka i jodły) oraz kwaśna buczyna górská (buk zwyczajny, ze znaczną domieszką jodły i nieznaczną świerka), występujące pierwotnie na całej powierzchni Beskidu Małego. W szczytowych strefach góry Madohora występuje także zachodniokarpacka świerczyna górnoregłowa. Na zboczach dolinek potoków wykształciły się także płaty grądu subkontynentalnego (dąb szypułkowy, grab zwyczajny, lipa drobnolistna i klon zwyczajny).

We wsi Las, w przysiółkach Na Polanie i Wróblówka znajdują się dobrze zachowane fragmenty torfowiska (użytek ekologiczny).

Centralną część gminy zajmują zasadniczo tereny otwarte w postaci użytków rolnych. Są to pola uprawne, pastwiska oraz łąki. Wśród łąk dominują zbiorowiska należące do klasy *Molinio – Arrhenatheretea*. Wzdłuż cieków wodnych przepływających przez otwarte tereny gminy przeważają zakrzewienia i zadrzewienia utworzone przez wierzbę.

Na obszarze gminy występują gatunki charakterystyczne dla środowisk leśnych i leśno-łąkowych. Wśród ssaków należy wymienić pospolite gatunki zamieszkujące lasy jak dziki, sarny, zające, lisy, kuny, a ponadto chronione gatunki: kret, jeż, wiewiórka, wilk, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka i ryjówka górská. Ponadto w lasach gminy pojawiają się niedźwiedź brunatny oraz ryś. Do ptaków występujących na terenie całego Nadleśnictwa Jeleśnia (w tym Leśnictwa Ślemień) należą między innymi kruk, wrona, gawron, kawka, orzechówka, sójka, wróbel mazurek, wróbel domowy, zięba, szczygieł, trznadel, gil, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, kukułka, jerzyk, pliszka żółta, pliszka siwa, muchołówka białoszyja, sikora czubotka, głuszec i słonka. Ponadto na terenie miejscowości Ślemień znajdują się gniazda bociana białego.

Wśród gadów i płazów występujących na obszarze Nadleśnictwa Jeleśnia spotkać można następujące gatunki: żmija zygzakowata, zaskroniec zwyczajny, padalec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, traszka górská, salamandra plamista, rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, kumak górski i żaba wodna.

3.4. GEOLOGIA, MORFOLOGIA, ZASOBY NATURALNE I WALORY KRAJOBRAZOWE

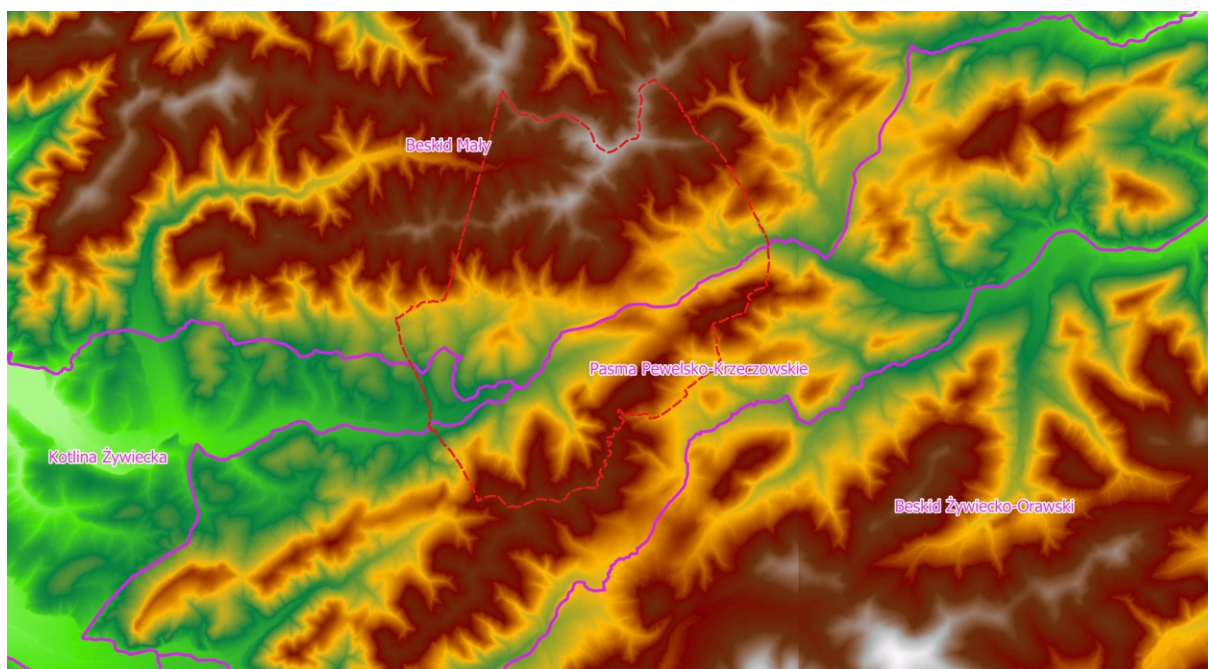
~ Położenie fizyczno - geograficzne ~

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski (Kondracki 2000 r., J. Solon 2018 r.) obszar gminy położony jest w granicach podprovincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie i trzech mezoregionów:

- **Beskid Mały** (513.47) długość ok. 35 km i szerokość 10–15 km. Pasma graniczy z Bramą Wilkowicką, Beskidem Makowskim, Kotliną Żywiecką, Pogórzem Wielickim, Pogórzem Śląskim, Pasmami Pewelsko-Krzeszowskimi i Beskidem Żywieckim. Jest to niewielkie

powierzchniowo (stąd jego nazwa), ale zwarte pasmo górskie. Najwyższym szczytem jest Czupel (931 m);

- **Pasma Pewelsko-Krzeszowskie** (513.57) - Jest to niewielkie powierzchniowo (123 km²), ale wyraziście zaznaczające się w rzeźbie terenu obniżenie pomiędzy Beskidem Małym i Beskidem Żywiecko-Orawskim, w strefie nasunięcia skał płaszczowiny magurskiej na śląską. Na krótkich odcinkach region graniczy z Beskidem Makowskim i Kotliną Żywiecką. Ważniejszymi kulminacjami są Żurawnica (727 m) i Bąków (766 m). Dna najniższych dolin rozcinanych przez potoki schodzą do poziomu ok. 450 m.;
- **Kotlina Żywiecka** (513.46) – ograniczoną jest od zachodu przez Beskid Śląski, od północy – przez Pogórze Śląskie (łączy się z nim przez Bramą Wilkowicką) i Beskid Mały, zaś od południowego wschodu i południa przez Beskid Makowski i Beskid Żywiecki. Ma trójkątny kształt, długość z zachodu na wschód około 20 km, szerokość z południa na północ około 15 km i powierzchnię około 320 km². Dno kotliny leży na wysokości 340 – 500 m n.p.m. Opada ono bardzo łagodnie (2-4°) w kierunku wschodnim i północno-wschodnim ku rzece Sole.

Rysunek 12. Położenie fizyczno - geograficzne projektu planu na tle mapy hipsometrycznej [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

~ Geologia¹ ~

Podłoże skalne obszaru budują trzeciorzędowe utwory fliszu karpackiego płaszczowiny śląskiej (Beskid Mały) i magurskiej (Beskid Makowski), zapadające generalnie na południowy wschód. Obszar całej gminy położony jest w obrębie rozległej strefy nasunięcia od południa płaszczowiny magurskiej na śląską. Utwory płaszczowiny śląskiej to głównie odporne gruboławicowe piaskowce serii godulskiej (budujące wzniesienia) z wkładkami mniej odpornych łupków, ilów i iłolupków (wykorzystywane przez doliny).

¹ Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień

Płasczowina śląska buduje Beskid Mały, którego fragment występuje w północnej części Gminy. Elementem grzbietotwórczym są w tym rejonie piaskowce ligockie, dolno godulskie i istebniańskie. Centralną część należącą do Bramy Krzeszowskiej budują utwory paleogenu jednostki śląskiej, a grzbiet występujący na południu utwory podmagurskie i magurskie. Zróznicowanie budowy geologicznej pociąga za sobą zróznicowanie rzeźby terenu.

W budowie geologicznej obszaru Gminy Ślemień wyróżnia się warstwy krośnieńskie (trzeciorzęd - oligocen), magurskie i pomagurskie (trzeciorzęd – eocen i oligocen), hieroglifowe (trzeciorzęd - eocen), łackie i łupków pstrych (trzeciorzęd – eocen), piaskowców ciężkowickich (trzeciorzęd – eocen), istebniańskie (trzeciorzęd – paleocen), inoceramowi (trzeciorzęd – senon - paleocen), i godulskie (kreda turon - senon). Powyższe warstwy lokalnie pokryte są nieciągłą warstwą utworów zwietrzelinowych oraz osadami rzecznyymi w dolinach potoków. Pokrywa zwietrzelinowa występuje głównie na zboczach gór i w zależności od podłoża ma postać rumoszu piaskowców z domieszką osadów gliniastych (powstałego na warstwach piaskowców) lub utworów gliniastych z domieszką rumoszu (powstałego na łupkach).

Z uwagi na położenie miejscowości na obszarze Karpat Zachodnich (zwanych też fliszowymi) osuwiska są charakterystycznym czynnikiem modelującym stoki, a tym samym powszechnym zagrożeniem związanym z budową geologiczną. Na terenie gminy wyznaczono osuwiska i obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi wynikające z danych Państwowego Instytutu Geologicznego. Osuwiska te nie występują w rejestrze Starostwa Powiatowego w Żywcu.

~ Geomorfologia² ~

Gmina Ślemień położona jest w północnej części Karpat Zachodnich, w dolinie rzeki Łękawki. Należąca do Beskidu Małego północna, wyższa część gminy zalicza się do typu gór niskich. Szczyty tej grupy przekraczają 900 m n.p.m. Najwyższym wzniesieniem gminy jest Łamana Skala (929m n.p.m.) leżąca w Beskidzie Małym. Na zachód od jej szczytu ciągnie się główny grzbiet Beskidu Małego oraz równoległe do niego pasmo Gibasów Wierchu (898m n.p.m.), które sięgają aż do Łękawicy.

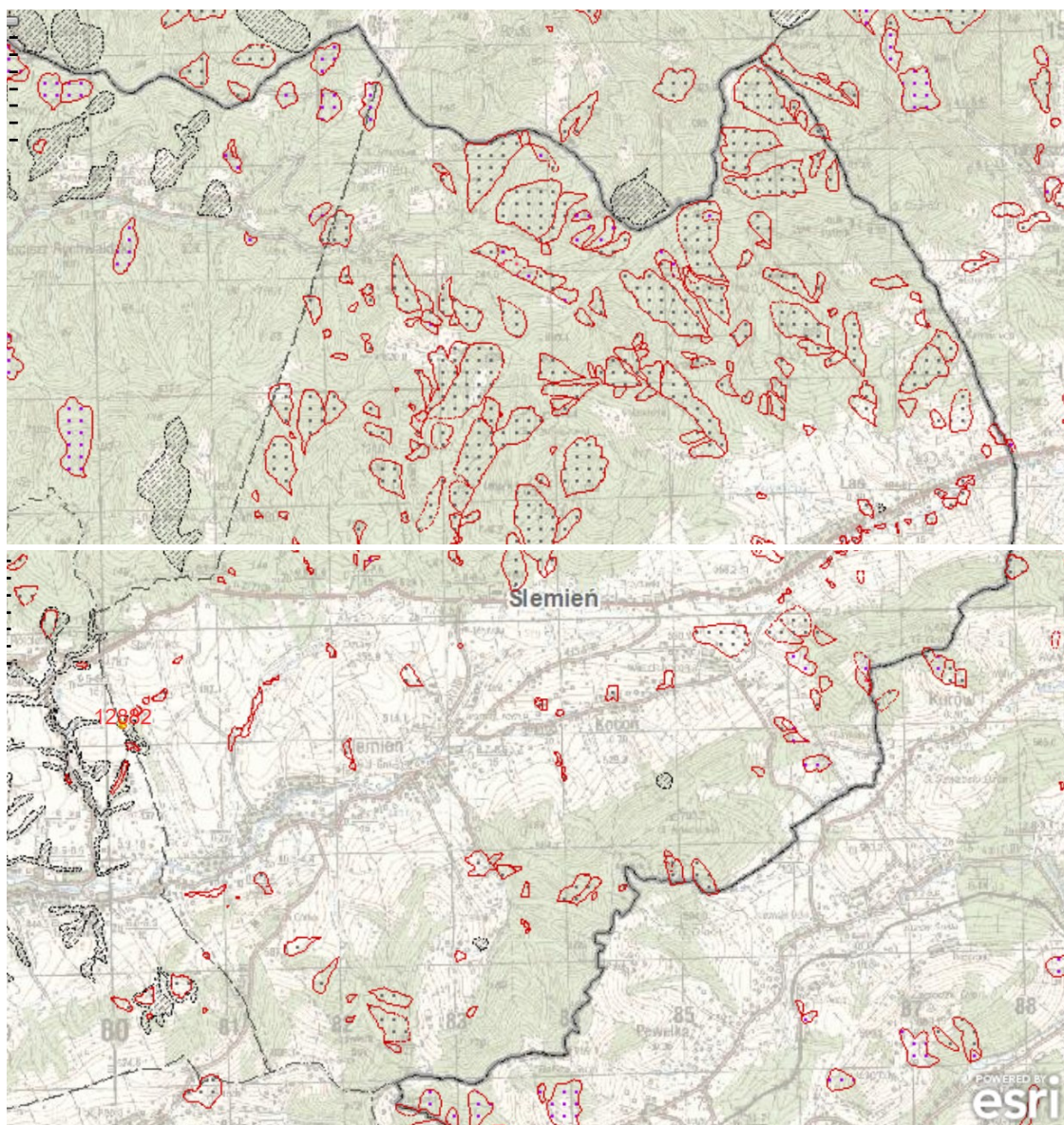
Wierzchowiny obu grzbietów są wklęsłe – wypukłe i dość strome, poprzecinane gęstą siecią dolin, których głębokość osiąga 250m. Pomiędzy grzbietami przebiega dolina Kocierzanki. Południowa, niższa część gminy to Brama Ślemieńska ukształtowana przez erozję i denudację, obejmuje szereg równoległych, izolowanych grzbietów, które wystają ze wspólnego poziomu pogórskiego. Brama Ślemieńska, łącząca się na zachodzie z Kotliną Żywiecką, oddziela Beskid Mały od Pasma Pewelskiego, które charakteryzuje się łagodną, zaokrągloną wierzchołką i kopiaistymi wierzchołkami.

~ Ruchy masowe ziemi ~

Według „Przeglądowej mapy osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie małopolskim” [PIG] - projekt Systemu Osłony Przeciw Osuwiskowej SOPO na terenie objętym projektem planu występują tereny zagrożone ruchami masowymi:

- osuwiska aktywne,
- osuwiska aktywne okresowo osuwiska,
- osuwiska nieaktywne,
- tereny zagrożone ruchami masowymi.

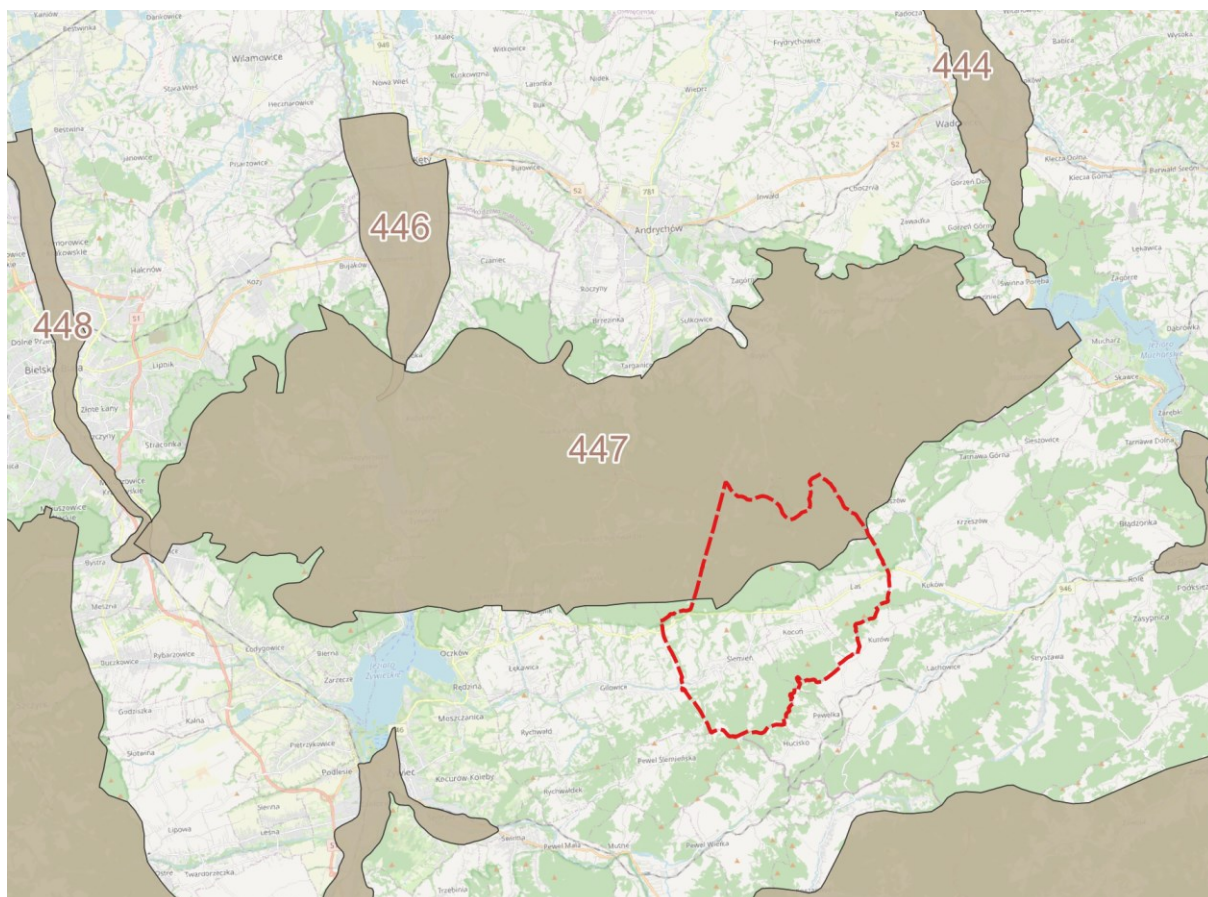
² j.w.

Rysunek 13. Osuwiska na terenie gminy Ślemień [źródło: SOPO PIG]

Dla istniejącej zabudowy zlokalizowanej na tych terenach należy prowadzić ciągły monitoring aktywności osuwiska. Monitoring szczegółowy polega na kompleksowych pracach wiertniczo-geodezyjno - geofizycznych zakończonych instalacją systemu pomiarowego na osuwisku. Monitoring ogólny powinien polegać na obserwacji oraz kontroli osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, szczególnie tych, które stwarzają zagrożenie dla zabudowy, czy infrastruktury komunikacyjnej. W przypadku planowania zabudowy na tych terenach wskazuje się, by zabezpieczyć tereny przed ruchami masowymi i nie zabudowywać ich otoczenia. Zakazuje się więc działalności mogącej naruszyć stabilność zboczy poprzez podcinanie stoków, nadmierną zabudowę stoków, zmianę warunków wodnych czy wycinanie drzew i krzewów. Na wyznaczonych terenach zagrożonych ruchami masowymi po wykonaniu wcześniejszej dokumentacji geotechnicznej lub geologiczno-inżynierskiej może być dopuszczone budownictwo mieszkaniowe, jednak należy mieć na uwadze, że są to obszary o wyższym prawdopodobieństwie wystąpienia niszczących procesów geologicznych wywołanych przez siłę ciężkości.

Na terenie opracowania nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. W latach 90-tych XX wieku opracowana została Mapa Obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony, w skali 1:500 000 (Kleczkowski red., 1990; Skrzypczyk, 2008). W rejonie opracowania występuje jeden główny zbiornik GZWP Nr 447 – zbiornik warstw Godula (Beskid Mały). Zbiornik ten posiada powierzchnię 216 km² i zbudowany jest z warstw godulskich zaliczanych do kredowych utworów fliszu. Zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny i słabo napięty, zalega na głębokości kilku metrów poniżej powierzchni terenu. Wydajności udokumentowanych punktów hydrogeologicznych (źródeł i studni) uzyskują średnią wartość 3,1 m³/h.

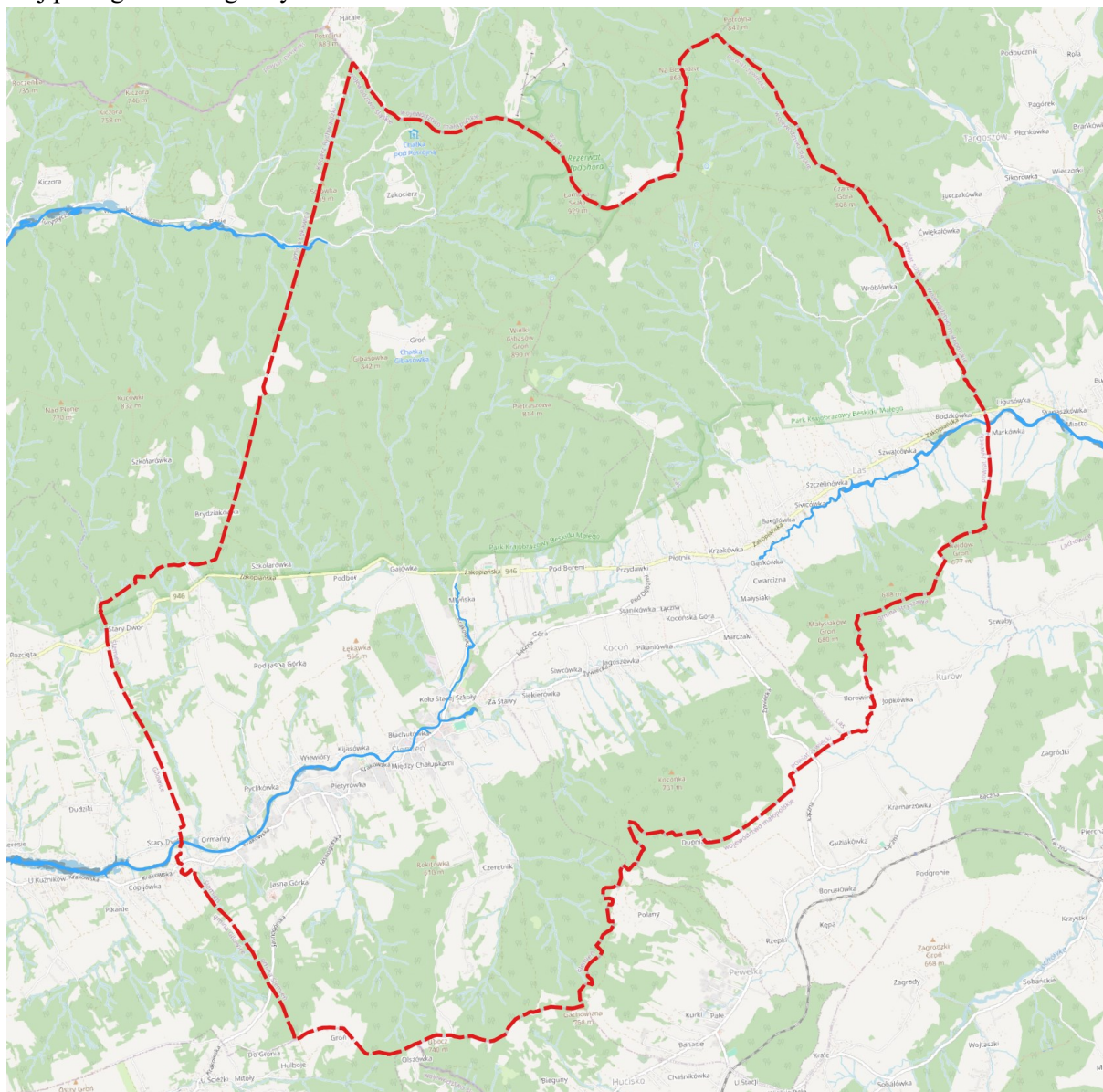
Rysunek 14. Położenie gminy Ślemień na tle granic GZWP Nr 447 [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

3.5. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW WODNYCH: WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Gmina Ślemień położona jest w dorzeczach Soły i Skawy. Znajdują się w niej baseny źródłiskowe dwóch potoków: Łękawki (dopływ Soły) i Kocońki (dopływ Stryszawki, lewobrzeżnego dopływu Skawy).

³ „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31. XII. 2021 r.” PIG Warszawa 2022 r.

Łękwkę zasilają potoki Frydziowski i Ceretnik (dopływy lewobrzeżne) oraz Z Kamiennego, Skolarówka, Łękawka Mała i Młynszczanka (dopływy prawobrzeżne). Kocońka jest zasilana przez liczne małe potoki, nie posiadające nazw. Potok Kocierzanka również zasila Łękwkę, ale uchodzi do niej poza granicami gminy.

Rysunek 15. Obszary szczególnego zagrożenia powodziowego

Działy wodne przebiegają wzdłuż grzbietów wzniesień, leżących po dwóch stronach dolin Łękawki i Kocońki. Dział wodny pomiędzy zlewniami Soły i Skawy przebiega przez środkową część terenu gminy. Rzeka Łękawka na całej długości posiada uregulowane koryto. Cieki wodne mają górski charakter – duże spadki, wąskie i głębokie koryta, co stwarza zagrożenie powodziowe.

Niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień wiąże się z krótkotrwałymi wezbraniami po gwałtownych opadach, szybkim spływem powierzchniowym, wysokimi wskaźnikami opadów i odpływu oraz niskim poziomem retencji powierzchniowej i gruntowej. Z uwagi na te czynniki tereny gminy zaliczają się do obszarów o najwyższym stopniu zagrożenia powodziowego. Na obszarze objętym projektem zmiany planu występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego:

- Ramowa Dyrektywa Wodna określa wymóg osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego i chemicznego dla jednolitych części wód. Podstawą formalno – prawną dokonania oceny jakości wód powierzchniowych jest Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1475).

- **PLRW20000421327899**, nazwanym – **Łekawka**,

The map displays the study area with three specific plots highlighted in red dashed lines. Plot RW20000421327899 is located in the central-western part of the map, near the town of Kocorf. Plot RW20000421347349 is located in the northern part of the map, near the town of Kocorf. Plot RW200004213469 is located in the eastern part of the map, near the town of Kocorf. The map also shows various geographical features, including rivers, roads, and place names.

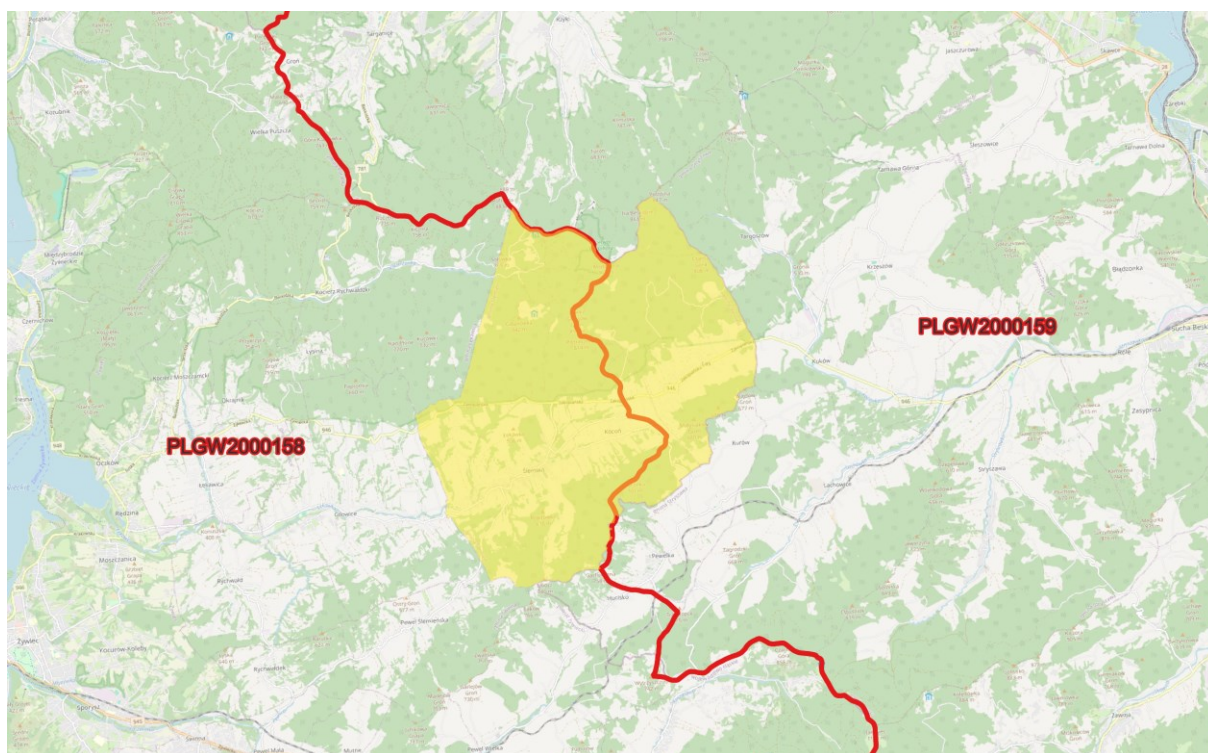
- PLRW200004213469, nazwanym – Stryszawka

29

ocena stanu od 2022 - zły potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego, zły stan wód
ocena ryzyka - zagrożona - PRESJA_CHEM: rozproszone — rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone — rolnictwo, leśnictwo, nieznane (substancje zakazane); PRESJA_HYMO: prostowanie koryta rg, rp, budowle piętrzące rg, rp, obiekty mostowe rg, rp,

Wydzielenie jednolitych części wód podziemnych i przeprowadzenie wstępnej oceny ich stanu zostało dokonane w 2004 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy. W wyniku tych prac obszar Polski podzielono na 161 JCWPd. W 2008 r. została przeprowadzona weryfikacja przebiegu granic JCWPd wydzielonych w 2005 r. a w wyniku tych prac powstał nowy podział Polski w zakresie JCWPd - wydzielono 172 części (Państwowa Służba Hydrogeologiczna „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd” Wa-wa, grudzień 2009). Zgodnie z aktualnym, zweryfikowanym podziałem (Państwowa Służba Hydrogeologiczna „Charakterystyka geologiczna i hydrogeologiczna zweryfikowanych JCWPd” Wa-wa, grudzień 2009), obszar zmiany planu leży w granicach JCWPd 158 i 159.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), JCWPd 158, jest monitorowana i niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Jej stan ilościowy oceniono na dobry, natomiast stan chemiczny na słaby. Cel środowiskowy dla JCWPd 158 to dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy.

Rysunek 17. Położenie gminy Ślemień w zasięgu jednolitych części wód podziemnych [źródło: opracowanie własne na podstawie danych publicznych]

Wody podziemne zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także w niewielkim stopniu poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy głównie od charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych oraz Kotliny Żywieckiej.

Przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu. Granice hydrodynamiczne biegną po działach wód podziemnych, które pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Granicę JCWPd wyznacza zasięg zlewni Soły od źródeł po ujście do Wisły. Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciekі powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Soła. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane, źródła). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane ze względu na wykształcenie litologiczne i tektonikę utworów fliszu karpackiego. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych przepływają w kierunku naturalnych stref drenażu. Oddziaływanie ujęć zaburza ten kierunek tylko lokalnie na niewielkich obszarach.

Wody podziemne w ramach JCWPd 159 zasilane są głównie poprzez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych, a także w niewielkim stopniu poprzez infiltrację wód powierzchniowych oraz dopływ z podłoża. Zasilanie piętra fliszowego zależy przede wszystkim od charakteru litologicznego zwietrzliny i kąta nachylenia stoków. Najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych. Przepływ wód podziemnych odbywa się w kierunku dolin rzecznych, które stanowią podstawę drenażu. Granice hydrodynamiczne biegną po działach wód podziemnych, które pokrywają się z działami wód powierzchniowych. Granicę JCWPd wyznacza zasięg zlewni Skawy od źródeł po ujście do Wisły.

Naturalnymi strefami drenażu wewnątrz JCWPd są rzeki i ciekі powierzchniowe z tym, że dla głębiej położonych warstw wodonośnych jest to głównie rzeka Raba. Funkcję drenażu pełnią także ujęcia wód podziemnych (studnie wiercone i kopane, źródła). Kierunki krążenia wód podziemnych są często skomplikowane ze względu na wykształcenie litologiczne i tektonikę utworów fliszu karpackiego. Generalnie jednak wody wszystkich pięter/poziomów wodonośnych przepływają w kierunku naturalnych stref drenażu. Oddziaływanie ujęć zaburza ten kierunek tylko lokalnie na niewielkich obszarach.

Tabela 1. Ocena stanu JCWPd - 2012 r.

JCWPd	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
158	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
159	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Tabela 2. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na obszarze dorzecza Wisły

JCWPd	Stan ilościowy 2019 r. i obecny	Stan chemiczny 2019 r. i obecny	Objęta monitoringiem	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
158	dobry	dobry	monitorowana	niezagrożona
159	dobry	dobry	monitorowana	niezagrożona

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300)

Cele środowiskowe:

JCWPd 158 – dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy;

JCWPd 159 – dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy.

W profilu hydrogeologicznym gminy Ślemień wyróżnić można dwa piętra hydrogeologiczne –

czwartorzędowe i fliszowe – kredowo-trzeciorzędowe. Wody podziemne występują w warstwach kredy i paleogenu i mają charakter szczelinowy, rzadziej szczelinowo-porowy. Skały niosące wodę to głównie piaskowce, których wydajność dochodzi do 5 m³/h oraz zlepieńce. Wydajność stref z przewagą łupków nie przekracza najczęściej 2 m³/h. Głębokość zalegania zwierciadła wód podziemnych waha się od kilku do kilkudziesięciu metrów. Na całym obszarze brak izolacji pierwszego poziomu wodonośnego od powierzchni terenu.

Poziom wód w utworach czwartorzędowych występuje w dolinie rzeki Łękawki. Warstwę wodonośną stanowią piaski i żwiry. W utworach trzeciorzędu i kredy występuje jeden, wspólny poziom wodonośny, związany z piaskowcami poszczególnych ogniw stratygraficznych oraz ze spękaniami górotworu. Najbardziej wodonośne są warstwy godulskie, ciężkowickie i istebniańskie górne. Strefa wód skalnych pochodzi ze szczelin warstw piaskowców. Wody te występują na różnych głębokościach, nie tworzą wspólnego zwierciadła.

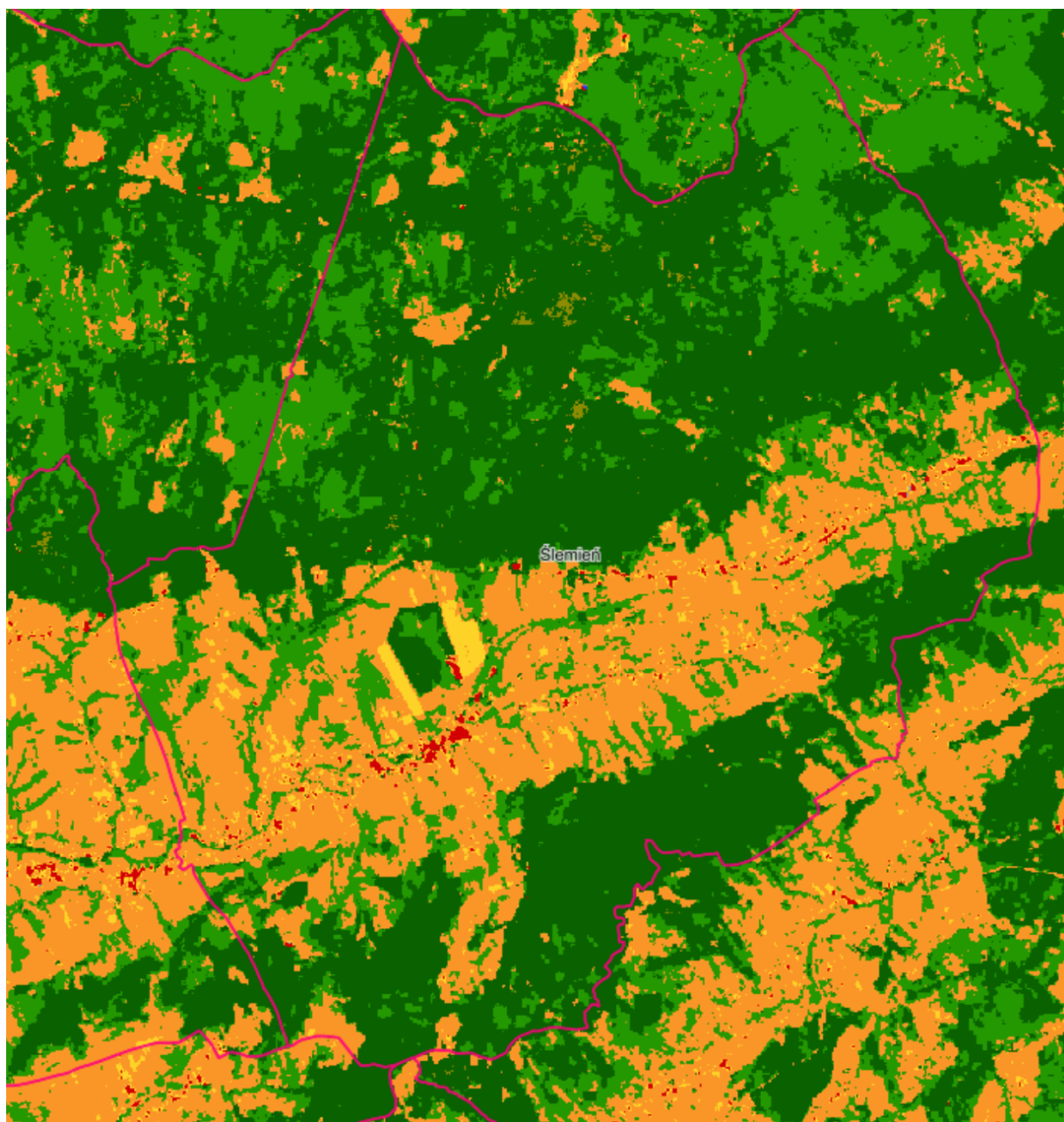
Wodę prowadzą głównie warstwy piaskowcowe, które są w nią najzasobniejsze. Woda ta charakteryzuje się dużą twardością. Na powierzchnię wypływa w postaci źródeł, przeważnie zboczowych. Głębokość zalegania zwierciadła w obrębie podłoża fliszowego wynosi 3 – 20 m w zależności od litografii utworów, tektoniki oraz od intensywności rozcięcia erozyjnego dolin powodującego odwadnianie grzbietów wododziałowych. W obrębie utworów zwietrzelinowych woda występuje na małych głębokościach 0,5 – 5 m. Wydajność tego poziomu jest niewielka i ulega znacznym wahaniom w zależności od ilości opadów i nachylenia stoków. Przy zwiększonych opadach wykazują chwilowy wzrost wydajności. Wody podziemne są słodkie, jednak ze względu na skażenia bakteriologiczne, wymagają uzdatniania.

3.6. CHARAKTERYSTYKA I OCENA WARUNKÓW GLEBOWYCH

Główny rodzaj gleb występujących na obszarze gminy to gleby wietrzeniowe, w dolinach rzeki nieliczne mady. Gleby utworzone zostały na piaskowcach i łupkach krośnieńskich, łupkach zlepieńca i piaskowcach istebniańskich oraz piaskowcach i łupkach godulskich. Gleby zalegają średnio głęboko i płytko na skale macierzystej. Na terenie gminy występują gleby klas III-VI.

W obrębie Sołectwa Ślemień dominują gleby zwięzłe wytworzone z ilów pylastych całkowitych lub glin całkowitych oraz glin pylastych lub pyłów ilastych zalegających głęboko lub średnio głęboko w podłożu na utworach szkieletowych. Niektóre z tych gleb w okresie intensywnych opadów mogą być nadmiernie zawilgocone. Gleby okresowo przesuszone obejmują obszar stanowiący około 32% gruntów ornych (gleby o małej miąższości i położone na zboczach). Gleby okresowo podmokłe zajmują obszar stanowiący 4% gruntów ornych (wymagające uregulowania stosunków wodnych). Około 17% użytków zielonych wykazuje okresowe niedobory wilgoci, natomiast 21% okresowe nadmierne uwilgotnienie.

W Koconiu około 50% gruntów posiada właściwe uwilgotnienie. Są to gleby zwięzłe o dużej pojemności wodnej wytworzone z glin średnich lub ciężkich zalegające średniogłęboko (czasami płytko) w podłożu na zwietrzelinie piaskowca i położone na niezbyt stromych stokach. W związku z tym grunty te nie są narażone na intensywny spływ wód powierzchniowych. Gleby okresowo zbyt suche zajmują obszar stanowiący około 44% gruntów. Gleby okresowo podmokłe obejmują około 13% gruntów. Użytki zielone w większości są uwilgotnione właściwie, a tylko około 26% z nich może być okresowo zbyt sucha. W Lasie gleby o właściwym dla roślin uwilgotnieniu zajmują obszar stanowiący 58% gruntów ornych. Są to gleby zwięzłe o dużej pojemności wodnej, średniogłęboko lub głęboko zalegające na zwietrzelinie fliszowej. Gleby okresowo suche zajmują obszar około 42% gruntów. Użytki zielone w większości mają wadliwe uwilgotnienie, około 46% z nich jest okresowo za suche, a 46% jest stale lub okresowo podmokłe.

Rysunek 18. Pokrycie terenu Polska Agencja Kosmiczna 2023 r. - dane publiczne

W gminie nie występują gleby bardzo ciężkie, a użytki zielone położone są na glebach mineralnych i w większości są niedostępne dla sprzętu mechanicznego z uwagi na położenie na stokach, kamienistość gruntów i inne trudności terenowe.

Największym zagrożeniem dla gleb w omawianym rejonie jest erozja wodna, występująca w stopniach: słabym, umiarkowanym, intensywnym, silnym i bardzo silnym, przy czym największe obszary obejmuje erozja słaba i intensywna. Erozja intensywna występuje m.in. wzdłuż głównego cieku Gminy – Łękawki. Dochodzi do niej przeważnie na glebach brunatnych wyługowanych kwaśnych i brunatnych właściwych. Erozją silną objęte są niewielkie obszary rozrzucone na terenie Ślemienia i Lasu. Erozja bardzo silna występuje wyłącznie pod lasami w sołectwach Ślemień i Kocoń.

Znaczenie dla stanu gleb ma góryste ukształtowanie terenu oraz działalność rolnicza. Brak badań dotyczących skażenia gleb nie pozwala określić jego stopnia. Ograniczenie stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych w ostatnich latach wynika z ze spadku hodowli i powierzchni upraw. Znaczenie dla gleb ma erozja wodna, występująca głównie wzdłuż cieku Łękawka. Negatywny wpływ wywiera również emisja pyłowa i gazowa, a zwłaszcza kwaśne deszcze oraz nielegalne wysypiska odpadów.

3.7. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH, STANU JAKOŚCI POWIETRZA I HIGIENY ATMOSFERY

Obszar gminy Ślemień znajduje się w zasięgu dzielnicy podkarpackiej, stanowiącej pasmo przejściowe pomiędzy górami, a kotlinami podgóorskimi. W dzielnicy tej okres wegetacji trwa 180 – 190 dni, a średnia suma opadów wynosi 600 – 800 mm. Przymrozki występują przez 100 – 150 dni w roku, a pokrywa śnieżna utrzymuje się przez 80 – 90 dni. Hess (1965) wyróżnił na obszarze Beskidu Żywieckiego i Śląskiego pięć pięter klimatycznych, opartych na związku między wysokością n.p.m., a wartościami poszczególnych elementów klimatu w profilu pionowym gór, z uwzględnieniem charakteru morfologicznego zboczy. Z uwagi na bliskie położenie Beskidu Żywieckiego oraz Beskidu Małego i Makowskiego, można na tej podstawie określić piętra klimatyczne na terenie gminy Ślemień. Różnica względnych wysokości mieści się w przedziale 405 – 935m n.p.m., a zatem obszar gminy znajduje się w piętrze klimatycznym umiarkowanie chłodnym (śr. temp. roku 4–6 °C) oraz umiarkowanie ciepłym (śr. temp. roku 6–8 °C).

Klimat gminy Ślemień, jak również terenów przyległych charakteryzuje się:

- niskimi średnimi temperaturami,
- niewielkimi wahaniami temperatur rocznych,
- inwersjami temperatury w dolinach śródgórkich,
- znacznymi różnicami temperatur na stokach o różnej wystawie,
- dużą ilością opadów, zwłaszcza wiosną i wczesnym latem oraz ich długotrwałością,
- długotrwałym zaleganiem pokrywy śnieżnej,
- częstymi i silnymi wiatrami, z kierunków zachodnich i południowo-zachodnich,
- małym zachmurzeniem,
- wysokim nasłonecznieniem,
- częstymi, raptownymi zmianami pogody,
- mroźnymi zimami, latami krótkimi i chłodnymi.

Zgodnie z ustawą Prawo Ochrony Środowiska (art. 89 ust. 1) na podstawie wyników pomiarów prowadzonych na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska co roku, dokonują oceny jakości powietrza w województwie za poprzedni rok

kalendarzowy. Wyniki ocen publikowane są w formie raportów dostępnych na stronach internetowych GIOŚ. Wyniki ocen GIOŚ przekazuje zarządowi województwa, który w razie konieczności opracowuje i wdraża program ochrony powietrza w województwie dla wybranych stref, w których zanotowano przekroczenia norm jakości powietrza.

Uzyskane wyniki oceny jakości powietrza dla województwa śląskiego przedstawiają się następująco (2022 r.):

– **dwutlenek siarki**

W 2022 r. na terenie stref województwa śląskiego nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych obowiązujących dla dwutlenku siarki, zarówno poziomu 1-godzinnego, jak i 24-godzinnego. Wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy A. W 2022 roku, w porównaniu do 2021 roku, 4-te maksymalne stężenia 24-godzinne dwutlenku siarki zmniejszyły się na 15 stanowiskach pomiarowych, a na stacji pomiarowej w Żywcu zanotowano niewielki wzrost z 51 na 53 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Wartości 25 maksymalnego stężenia 1-godzinnego obniżyły się w 2022 roku na większości stacji pomiarowych, z wyjątkiem stacji w Rybniku (wzrost z 66 na 84 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) i Żywcu (wzrost z 75 na 83 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

– **dwutlenek azotu**

W 2022 r. zanotowano przekroczenie dopuszczalnego poziomu średniorocznego dwutlenku azotu na stacji komunikacyjnej w Katowicach. Z tego względu strefa aglomeracja górnośląska została zaklasyfikowana do klasy C, pozostałe strefy do klasy A. W odniesieniu do poziomu dopuszczalnego dla stężeń 1-godzinnych nie odnotowano przekroczeń. W 2022 roku, podobnie jak w roku poprzednim, wartości 19 maksimum ze stężeń 1-godzinnych były najwyższe na stacjach komunikacyjnych w Katowicach, przy ul. Plebiscytowej/A4 (119 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) oraz w Częstochowie, przy ul. AK/Jana Pawła II (111 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Najwyższe stężenia średnioroczne wystąpiły również na stanowiskach komunikacyjnych: 23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Jastrzębiu-Zdroju, 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Bielsku – Białej, 31 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Częstochowie oraz 46 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Katowicach (przekroczenie normy średniorocznej). Nowa stacja komunikacyjna w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej w Jastrzębiu-Zdroju, przy Al. J. Piłsudskiego/Harcerskiej została uruchomiona w kwietniu 2022 roku. W związku z krótszym okresem pomiarowym kompletność serii wynosiła 76%, a pomiar dwutlenku azotu został wykorzystany w ocenie jako pomiar wskaźnikowy.

– **tlenek węgla**

W 2022 roku stężenia maksymalne ośmiogodzinne tlenku węgla nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego na żadnym stanowisku (klasa A).

– **benzen**

W 2022 roku średnie roczne stężenia benzenu nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego na żadnym stanowisku pomiarowym. W ocenie rocznej wszystkie strefy w województwie zostały zaliczone do klasy A.

– **ozon**

Klasyfikacja stref w województwie śląskim dla ozonu w odniesieniu do poziomu docelowego wykazała klasę A we wszystkich strefach, w przypadku poziomu celu długoterminowego uzyskano klasę D2. W 2021 roku, podobnie jak w latach poprzednich, na obszarze całego województwa śląskiego został przekroczony poziom celu długoterminowego (klasa D2). Jest to poziom oceniany wg liczby dni z przekroczeniem maksymalnego stężenia 8 - godzinnego w odniesieniu do roku, dla którego jest wykonywana ocena jakości powietrza. Przyczyną przekroczenia jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji i zjawisk związanych z działalnością człowieka.

– **pył zawieszony PM10**

W 2022 roku stężenia średnioroczne na żadnej stacji nie przekroczyły poziomu dopuszczalnego średniorocznego wynoszącego 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dopuszczalna częstość przekraczania stężeń 24-godzinnych wynosząca 35 dni w roku kalendarzowym została przekroczona na 11 stanowiskach pomiarowych.

Częstość przekroczeń kształtowała się w przedziale od 0 dni na stacji w Złotym Potoku do 75 dni na stacji w Pszczynie. W stosunku do 2021 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych liczba dni z przekroczeniami zmniejszyła się. Należy jednak wziąć pod uwagę, iż miesiące zimowe w I i II połowie 2022 roku były wyjątkowo ciepłe, znacznie odbiegające temperaturowo od średnich temperatur dla sezonu grzewczego w naszych szerokościach geograficznych. W 2022 roku stężenia średnioroczne były niższe na wszystkich stacjach w województwie śląskim w stosunku do 2021 roku i kształtowały się w przedziale od 5 do 27%. W 2022 r. wystąpiło 17 dni, podczas których w różnych częściach województwa śląskiego przekroczony był poziom informowania ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) i 1 dzień (w Żywcu) z przekroczeniem poziomu alarmowego ($150 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Najwyższe stężenie średniodobowe dla pyłu zawieszonego PM10 w 2022 roku było w dniu 04 grudnia i wyniosło $204 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Obszary przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla liczby dni ze średnim stężeniem pyłu zawieszonego PM10 powyżej $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ występują w 4 strefach, którym nadano klasę C, z wyjątkiem strefy miasto Bielsko-Biała, której nadano klasę A.

– **pył zawieszony PM2,5**

Kryteria klasyfikacyjne dla pyłu zawieszonego PM2,5 w celu ochrony zdrowia ludzi obejmują poziom dopuszczalny stężeń średnich rocznych $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (II faza). W przypadku braku przekroczenia tego kryterium strefa jest w klasie A1, natomiast w przypadku przekroczenia - w klasie C1. Dodatkowo przeprowadzono klasyfikację pod kątem dotrzymania poziomu dopuszczalnego I fazy ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$), obowiązującej do końca 2019 roku. Przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM2,5 w fazie II ($20 \mu\text{g}/\text{m}^3$) wystąpiły na 8 z 13 stanowisk pomiarowych. Na żadnym stanowisku pomiarowym nie wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla dodatkowej fazy I ($25 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

– **ołów w pyle PM10**

Średnioroczne stężenia ołowiu osiągnęły wartość poniżej poziomu dopuszczalnego. W związku z powyższym wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy A.

– **arsen w pyle PM10**

Kryterium klasyfikacyjnym dla arsenu w pyle zawieszonym PM10 w celu ochrony zdrowia ludzi jest poziom docelowy $6 \text{ ng}/\text{m}^3$ w roku kalendarzowym. Z uwagi na niskie stężenia roczne wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy A.

– **kadm w pyle PM10**

Wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy A.

– **nikiel w pyle PM10**

Wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy A.

– **benzo(a)piren w pyle PM10**

W 2022 roku średnioroczne stężenia benzo(a)pirenu na wszystkich stanowiskach przekroczyły wartość docelową $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ i w związku z powyższym wszystkie strefy zostały zakwalifikowane do klasy C.

Tabela 3. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

strefa śląska	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5	O ₃
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C1	D2 ¹⁾ A

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

2) Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa śląska uzyskała klasę C

źródło: GIOŚ

Głównymi źródłami zanieczyszczeń na omawianym terenie są:

- emisje z zakładów przemysłowych nawiewane na analizowany teren głównie z rejonu Żywca – na terenie gminy nie istnieje żaden uciążliwy zakład przemysłowy (niewielki procent emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych jest udziałem nielicznych zakładów produkcyjnych i drobnych zakładów rzemieślniczych zlokalizowanych w granicach Gminy m.in. rozlewni wód AQUA ŻYWIEC czy KENT – POL),
- niska emisja sektora komunalno – bytowego w przypadku terenów zabudowanych,
- komunikacyjne źródła zanieczyszczeń (transport drogowy) dotyczący terenów położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Gminy Ślemień nie występuje problem nadmiernego hałasu. Wiąże się to z charakterem obszaru – brakiem zakładów przemysłowych, lini kolejowych czy innych potencjalnych emitorów dźwięku o uciążliwym natężeniu.

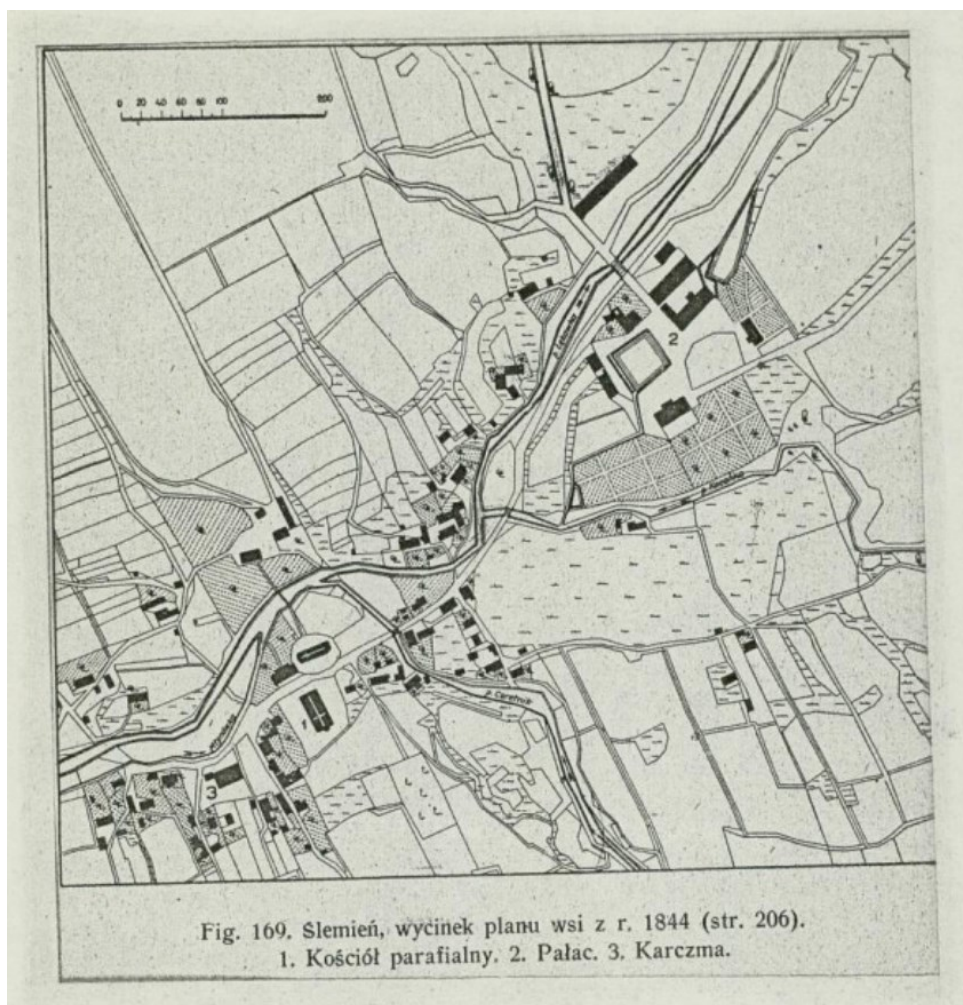
3.8. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

W obszarze projektu planu występuje szereg obiektów zabytkowych, wymienionych w projekcie Uchwały oraz oznaczonych na rysunku planu. Wśród obiektów wymienia się obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- 1) kościół parafialny p.w. Jana Chrzciciela w Ślemieniu z lat 1842-53, murowany, wraz z wyposażeniem, ogrodzeniem i cmentarzem przykościelnym, wpisany do rejestru pod nr A-605/89;
- 2) kościół odpustowy na Jasnej Górze w Ślemieniu z lat 1862-66, murowany, wpisany do rejestru pod nr A-625/89;
- 3) relikty pieca hutniczego w Ślemieniu z XVIII w. wpisane do rejestru pod nr A-179/77;
- 4) cmentarz rzymsko-katolicki w Ślemieniu z 2 poł. XIX w., wpisany do rejestru pod nr A-642/89.

Na terenie projektu planu występują stanowiska archeologiczne zdefiniowane w art. 3, pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad i objęte ochroną prawną na podstawie art. 6, ust. 1, pkt 3 cyt. ustawy, które zostały ujęte w ewidencji zabytków archeologicznych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP). Projekt wyznacza też strefy "OW" ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dla których ustala ochronę konserwatorską, a ponadto na obszarze stanowiska OW2 całkowity zakaz prac ziemnych poza pracami badawczymi mającymi na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku.

Wszystkie przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, iż są zabytkami pozyskanymi w trakcie prac ziemnych lub odkryte jako przypadkowe znaleziska podlegają ochronie prawnej na podstawie przepisów odrębnych. Postępowanie z przedmiotami lub obiektami o cechach zabytkowych odkrytymi w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub prac ziemnych należy prowadzić z uwzględnieniem obowiązujących przepisów odrębnych.

Rysunek 19. Rysunek z metryki historycznej parku - ogrodu w Ślemieniu [źródło: Opracowanie ewidencji zabytkowych parków województwa bielsko – bialskiego – Ślemień; Archiwum Ośrodka Ochrony Zabytkowego Krajobrazu]

3.9. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Teren projektu planu położony jest w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Na terenie planu występują też obszary osuwania się mas ziemnych. W Systemie Ochrony Przeciwośuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego łącznie na terenie gminy zarejestrowano osuwiska aktywne, osuwiska aktywne okresowo osuwiska, tereny osuwisk nieaktywnych, tereny zagrożone ruchami masowymi.

Ponadto, ze względu na położenie Makowa Podhalańskiego w rejonie atrakcyjnym turystycznie zagrożenie może stanowić presja urbanizacyjna oraz zagrożenia ze strony presji branży turystycznej.

Głównymi problemami i zagrożeniami stanu środowiska istotnymi z punktu widzenia projektowanego dokumentu są więc:

- 1) niekorzystne zmiany krajobrazu;
- 2) presja urbanizacyjna;
- 3) presja inwestycyjna;

- 4) presja turystyczna;
- 5) realne zagrożenia wynikające z wystąpienia deszczów nawalnych, których znaczna intensywność i czas trwania może zagrozić terenom położonym w dolinach rzek;
- 6) zagrożenie powodziowe;
- 7) osuwanie się mas ziemnych;
- 8) zanieczyszczenie powietrza mające pochodzenie antropogeniczne, którego źródłem jest głównie transport samochodowy, gospodarstwa domowe oraz gromadzenie i utylizacja odpadów i ścieków, oddziałujące niekorzystnie na klimat, florę i faunę oraz pogarszający warunki życia mieszkańców.

Gmina Ślemień należy do terenów o dużej wartości przyrodniczej. Bogate zróżnicowanie siedliskowe związane z urozmaiconą rzeźbą terenu oraz dobrze zachowaną naturalną strukturą przyrodniczą, znajduje odzwierciedlenie w bogactwie szaty roślinnej. Ciągłość struktur roślinnych stanowi drogę migracji gatunków oraz rozprzestrzeniania się układów ekologicznych. Zwarty ciąg roślinności jednego typu lub ciąg bliskich sobie stanowisk może być traktowany, jako „korytarz” dla wszystkich tych gatunków, dla których roślinność stwarza korzystne warunki.

Na terenie gminy Ślemień nie ma obiektów należących do grupy najbardziej uciążliwych. Gospodarka jest tu oparta na rolnictwie, rekreacji i turystyce, a działalność przemysłowa posiada niewielkie znaczenie. Dlatego zagrożenia dla środowiska naturalnego mają głównie charakter lokalny. Na stan środowiska mają także wpływ zanieczyszczenia z terenów sąsiednich.

Zmiana zagospodarowania wiąże się z utratą otwartej przestrzeni, przyrody ożywionej, wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Taka tendencja pociąga za sobą wzrost presji na środowisko przyrodnicze, ze wszystkimi negatywnymi następstwami. Jako główne zagrożenie dla tego obszaru wymienia się więc inwestycyjną presję na tereny otwarte.

3.10 OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU

W przypadku zaniechania realizacji ustaleń projektu zmiany planu, środowisko omawianego terenu, w zakresie wielu geokomponentów pozostanie niezmienione w stosunku do stanu istniejącego – w zakresie szaty roślinnej oraz fauny, wód powierzchniowych i podziemnych. W tej sferze wariant „0” byłby najkorzystniejszy ze środowiskowego punktu widzenia - jako nie ingerujący w stan środowiska. Przekształceniom nie uległyby takie komponenty jak krajobraz, gleby, szata roślinna. Stan aerosanitarny nie byłby narażony na zanieczyszczenie ze względu na np. wzmożony ruch samochodowy. Środowisko gruntowo – wodne nie ulegałoby presji ze względu na powstające odpady i niebezpieczeństwo przedostania się substancji do gleb i ziemi.

Ustalenia planu dają konkretne ustalenia w zakresie parametrów i wskaźników zabudowy w warunkach udziału społeczeństwa. Oznacza to, że zarówno organy nadzorujące jak i osoby fizyczne mogą zapoznać się z jego treścią i wnieść uwagi. Również procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pozwala wypracować optymalne zagospodarowanie. Z tego punktu widzenia, teren o szczególnej presji inwestycyjnej powinien zostać poddany szczegółowej analizie warunków zagospodarowania.

W przypadku pozostawienia dotychczasowego użytkowania i zaniechania aktualizacji kierunków polityki przestrzennej gminy, będą obowiązywać ustalenia obecnego planu, które nie uwzględniają aktualnych aktów prawnych, programów i polityk.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jako akt prawa miejscowego podlega konsultacjom społecznym, w związku z czym zapobiega konfliktom przestrzennym. Gwarantuje to rozwój gminy oparty na jawnej i akceptowanej polityce rozwoju gminy. Powstanie tych inwestycji powinno być poprzedzone dyskusją nad kierunkiem polityki przestrzennej gminy.

4. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, ratyfikowane przez Polskę, m.in.:

- A. Konwencja Berneńska- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych, zawarta w Bernie w 1979 r., zobowiązująca poszczególne państwa do ochrony siedlisk dzikiej fauny na swoim terytorium, zwłaszcza gatunków ginących i zagrożonych, migrujących i endemicznych. Gatunki te zostały wymienione w załącznikach. Ponadto określono ściśle zakazane sposoby i środki odłowu dzikich zwierząt. Państwa, które ratyfikowały Konwencję zgadzają się na ochronę siedlisk tych gatunków w swoich planach i polityce rozwoju oraz na zwrócenie szczególnej uwagi na obszary, które są ważne dla gatunków wędrownych podanych w załącznikach do tej Konwencji.
- B. Konwencja o różnorodności biologicznej podpisana w Rio de Janeiro w 1992 r.
- C. Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- D. Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- E. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – 1992 r.,
- F. Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto – 1997 r. wraz Protokołem.,
- G. Konwencja Bońska – Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, zawarta w Bonn w 1979 r., zobowiązująca do ochrony i w miarę możliwości odtworzenia siedlisk gatunków wędrownych, zapobiegania, usuwania, rekompensowania lub zmniejszania skutków uniemożliwiających lub pogarszających wędrówkę gatunków
- H. Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r.

Ramy działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska oparte są o programy. Polska jako członek Unii Europejskiej jest zobowiązany do dostosowania swoich działań do polityki Unii Europejskiej. Cele określone w powyższych dokumentach ustanowionych na szczeblu światowym są zbyt ogólne, aby odnieść się do kierunków zagospodarowania przestrzennego określanych dla polskiej gminy. Stąd odniesiono się do obecnie obowiązującego **8 Programu Działań Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie Środowiska do roku 2030 (8.EAP)** przyjętego decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2022/591 z dnia 8 kwietnia 2022 roku w sprawie ogólnego unijnego programu działań do 2030 r. Decyzja zobowiązuje instytucje Unii i państwa członkowskie do podejmowania działań służących osiągnięciu celów priorytetowych, a wszelkie organy publiczne do współpracy z przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi, społeczeństwem europejskim i obywatelami w realizacji programu. Wniosek wspiera cele **Europejskiego Zielonego Ładu** w zakresie środowiska

i klimatu. Jest okazją do ponownego wyrażenia zaangażowania UE w realizację **wizji na rok 2050** zawartej w poprzednim programie, tj. 7. EAP, tj. zapewnienia wszystkim dobrostanu przy jednoczesnym poszanowaniu granic możliwości planety.

Cele priorytetowe Ósmego Programu to:

- osiągnięcie celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz neutralności klimatycznej do 2050 r.,
- wzmocnienie zdolności przystosowawczych, zwiększenie odporności i zmniejszenie podatności na zmianę klimatu,
- dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, uniezależnienie wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
- osiągnięcie zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, w tym zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby, oraz ochrona zdrowia i dobrostanu Europejczyków,
- ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego (zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich),
- redukcja presji na środowisko i klimat związanej z produkcją i konsumpcją (zwłaszcza w dziedzinie energii, rozwoju przemysłowego, mieszkalnictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego).

Projekt dokumentu uwzględnia powyższe cele.

Postanowienia dokumentów ustanowionych na szczeblu krajowym:

1. „Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności” długookresowa strategia rozwoju kraju

Priorytet dla Polski przyjęty w związku ze Strategią „Europa 2030”

„Wzrost efektywności energetycznej, wykorzystanie OZE, redukcja emisji CO₂”

Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska

Projekt planu realizuje poniższe kierunki interwencji:

Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska przez następujące działania: ochrona czystości wód – redukcja zanieczyszczeń i związków biogennych (azot, fosfor) odprowadzanych do wód oraz sanitacja wsi; wprowadzenie monitorowania i ochrony różnorodności biologicznej i przeciwdziałanie fragmentacji ekosystemów; ustanowienie narzędzi finansowania różnorodności biologicznej (w tym podnoszenie świadomości ekologicznej obywateli); opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji do zmian klimatu; wprowadzenie instrumentów polityki publicznej integrujących działania w poszczególnych sektorach (gospodarki wodnej, rolnictwa, leśnictwa, transportu, zdrowia, budownictwa, gospodarki przestrzennej, gospodarki morskiej, turystyki, energetyki) dla zwiększenia ochrony klimatu.

2. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku

Cele w zakresie ograniczania oddziaływania energetyki na środowisko:

- I. Ograniczenie emisji CO₂ do 2020 roku przy zachowaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego.
- II. Ograniczenie emisji SO₂ i NO_x oraz pyłów (PM₁₀ i PM_{2,5}) do poziomów wynikających z obecnych i projektowanych regulacji unijnych.
- III. Ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na stan wód powierzchniowych i podziemnych.

- IV. Minimalizacja składowania odpadów poprzez jak najszersze wykorzystanie ich w gospodarce.
V. Zmiana struktury wytwarzania energii w kierunku technologii niskoemisyjnej.

3. *Krajowy Plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021 – 2030*

Celem głównym polityki energetycznej jest bezpieczeństwo energetyczne przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszeniu oddziaływania sektora energii na środowisko oraz optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. PEP2040 przewiduje osiem kierunków strategicznych, do których należą: (1) optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych, (2) rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, (3) dywersyfikacja dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowa infrastruktury sieciowej, (4) rozwój rynków energii, (5) wdrożenie energetyki jądrowej, (6) rozwój odnawialnych źródeł energii, (7) rozwój ciepłownictwa i kogeneracji, (8) poprawa efektywności energetycznej.

4. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa 2030*

Głównym celem SZRWiR 2030 jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

Strategia obejmuje 5 celów szczegółowych, z których ostatni – piąty stanowi: „5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich”.

SZRWRiR 2030 będzie realizowała założenia SOR wskazane w jej trzech celach szczegółowych przez działania zaprojektowane w poszczególnych kierunkach interwencji, które zostały przypisane do trzech celów operacyjnych SZRWiR 2030 oraz trzech obszarów wpływających na realizację celów strategii:

- Cel szczegółowy I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej
- Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska
- Cel szczegółowy III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa
- 3 Obszary wpływające na realizację celów strategii: (1) Sprawne zarządzanie rozwojem, (2) Stabilne finansowanie rozwoju, (3) Trwała zdolność kreacji i uczenia się.

Projekt planu uwzględnia wszystkie cele ustanowione w nadrzędnych dokumentach odnoszące się do rozwoju obszarów miejskich w oparciu o zasoby endogeniczne oraz wzmacnianie ośrodków miejskich i terenów wiejskich poprzez zwiększanie atrakcyjności i konkurencyjności.

Przedmiotowy dokument został więc oparty o postanowienia wyżej wymienionych dokumentów, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, krajowym i wspólnotowym.

5. ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA, W TYM NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

5.1. OCENA ZGODNOŚCI POSTANOWIEŃ PROJEKTU DOKUMENTU Z AKTAMI PRAWNYMI DOTYCZĄCYMI FORM OCHRONY PRZYRODY

Teren objęty projektem planu położony jest w granicach ustanowionych form ochrony przyrody. Część gminy Ślemień leży w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, gdzie obowiązuje Uchwała Nr XVII/229/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Beskidu Małego – część położona w województwie małopolskim uwzględniającego zakres planu dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH 240023.

Dla części położonej poza granicami Parku Krajobrazowego Beskidu Małego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 20 grudnia 2022 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Małop. 2022 r. poz. 8679).

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania:

1. 6230 Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* – płaty bogate florystycznie)

Obręb Kocoń: 4460,

Obręb Ślemień: 4320/2, 4412, 4413, 4414, 4415, 4432, 4434, 4435, 4436, 4456, 4498/3

Działania obligatoryjne:

1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych.
2. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (bez szczegółowych warunków), niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego. Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zachowania siedliska.

Działanie fakultatywne

2. 6520 Górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono- Trisetion*)

Obręb Las: 455, 456, 457, 458, 460, 520, 523, 524, 525, 526, 663, 664, 669/2, 691, 692, 693, 698, 699, 710, 711, 716, 717, 810, 816, 877, 881, 882, 931, 1015, 1017, 1018, 1019, 1068, 1069, 1070, 1073, 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111, 1112, 1144, 1146, 1147, 1164, 1165, 1175, 1182, 1183, 1208, 1210, 1215, 1285, 1606, 1609, 1610, 1611, 1612, 1613/1, 1613/2, 1614, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, 1624/1, 1625/1, 1625/2, 1627, 1638, 1639, 1640, 1681, 1682, 1689, 1690, 1694, 1695, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1701, 1703, 1704, 1705, 1706, 1707, 1708, 1709, 1710, 1711, 1714, 1715, 1716, 1717, 1730, 1733, 1734, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1742, 1743, 1744, 1746, 1747, 1748, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1775, 1776, 3711, 3712, 3713, 3714, 3715, 3716, 3720, 3721, 3722, 3723, 3724, 3725, 3726, 3729, 3732, 3733, 3734, 3735, 3736, 3737, 3738, 3739, 3740, 3743, 3744, 3745, 3746, 3747, 3748, 3751, 3760, 3761,

Obręb Ślemień: 4177/2, 4199/5, 4202, 4204, 4205, 4206, 4207, 4241/4, 4242/4, 4244, 4245, 4247, 248, 4249, 4250/1, 4250/2, 4251, 4253, 4256, 4257, 4260/1, 4264/1, 4264/2, 4264/3, 4268/2, 4269, 4270, 4272, 4273, 4274, 4279/2, 4279/3, 4287/3, 4287/4, 4287/5, 4287/6, 4288, 4289, 4290/3, 4290/4, 4290/5,

4290/6, 4308, 4309, 4328/4, 4328/5, 4328/6, 4329, 4330, 4331, 4332, 4333, 4334, 4335, 4338, 4340/2, 4340/4, 4344/1, 4344/3, 4344/7, 4344/8, 4346, 4347, 4348, 4350/1, 4350/2, 4351, 4353, 4355/1, 4355/2, 4358, 4359, 4360, 4361/1, 4361/2, 4362, 4364, 4365, 4371, 4372, 4373, 4374, 4375, 4376, 4379, 4381, 4383/1, 4383/2, 4383/3, 4386/1, 4386/2, 4387, 4389, 4389/4, 4391/1, 4399/3, 4399/4, 4400, 4401, 4402, 4407/1, 4407/2, 4409/3, 4409/5, 4410, 4411/1, 4411/2, 4414, 4415, 4416, 4417, 4418, 4419/1, 4419/2, 4421, 4424, 4425/1, 4425/2, 4427/1, 4427/2, 4433, 4434, 4435, 4437, 4438, 4439, 4440, 4456, 4460, 4462, 4463, 4466, 4469, 4470, 4471, 4474/12, 4506, 4508, 4513, 4516, 4521, 4522, 4523, 4524/1, 4524/2, 4524/3, 4525, 4526, 4527, 4530, 4531, 4532, 4534, 4535, 4536, 4538, 4541, 5016/3, 5027, 5028, 5064/1, 5145

Działania obligatoryjne:

1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych.
2. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe (bez szczegółowych warunków), niezbędne do zachowania otwartego charakteru siedliska przyrodniczego. Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zachowania siedliska.

Działanie fakultatywne.

3. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
Obręb Las: 99, 139, 140, 143, 144, 1660, 1661,
Obręb Kocioń: 310/15, 384/8, 384/9, 388/16, 388/17, 413/3

Działania obligatoryjne:

1. Zachowanie siedliska przyrodniczego stanowiącego przedmiot ochrony położonego na trwałych użytkach zielonych. Działanie o znaczeniu priorytetowym dla zapewnienia korzystnego stanu ochrony i zachowania siedliska.

Działanie fakultatywne (Obręb Las: 1660, 1661):

Działanie fakultatywne (Obręb Las: 99, 139, 140, 143, 144, 1660, 1661, Obręb Kocioń 310/15, 384/8, 384/9, 388/16, 388/17, 413/3):

Działanie fakultatywne (Obręb Kocioń 310/15, 384/8, 384/9, 388/16, 388/17, 413/3)

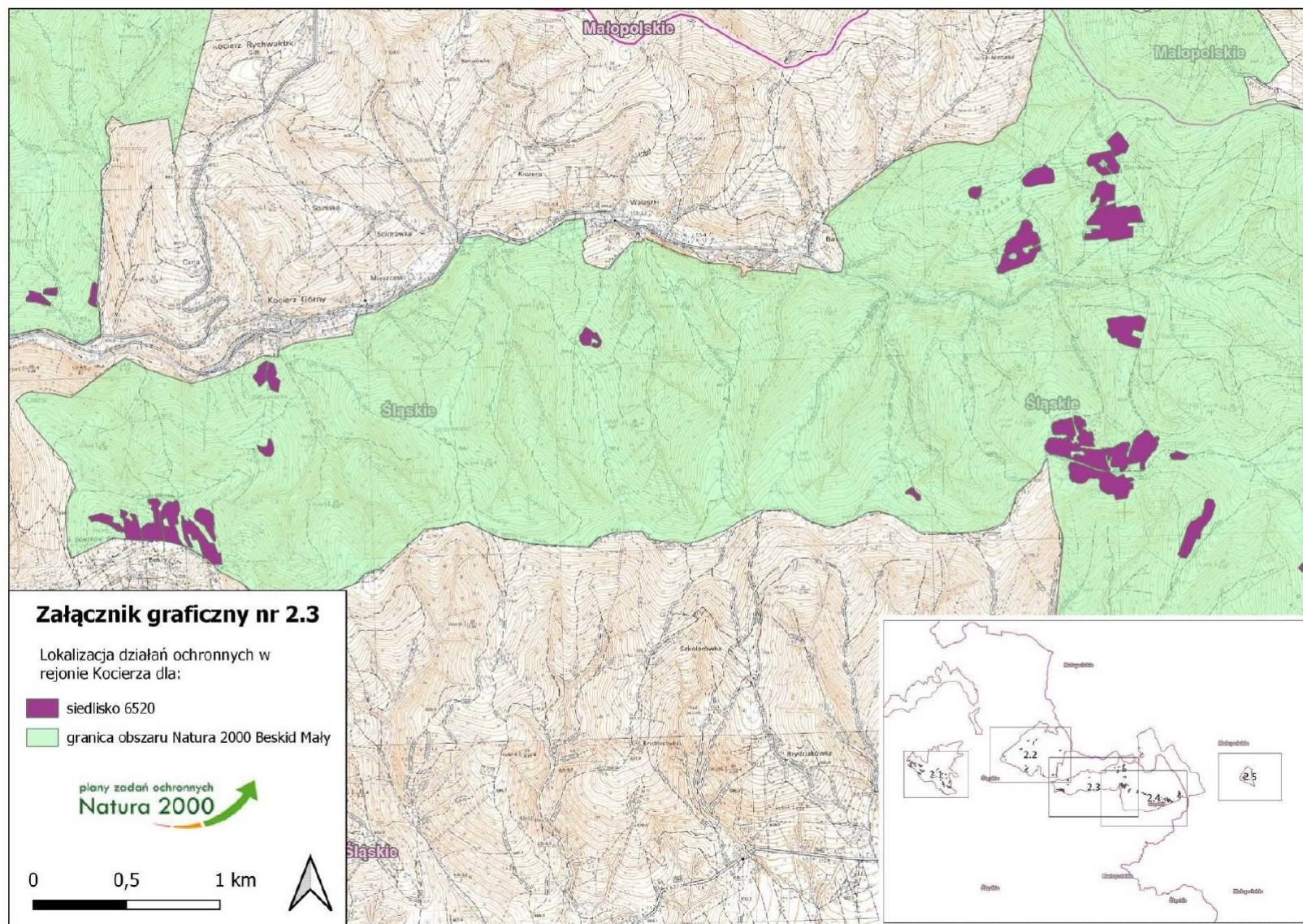
Działanie fakultatywne (Obręb Las: 99, 139, 140, 143, 144, 1660, 1661, Obręb Kocioń: 310/15, 384/8, 384/9, 388/16, 388/17, 413/3)

Wskazania do zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin: Czernichów i Porąbka dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 – brak odniesień w zakresie gminy Ślemień.

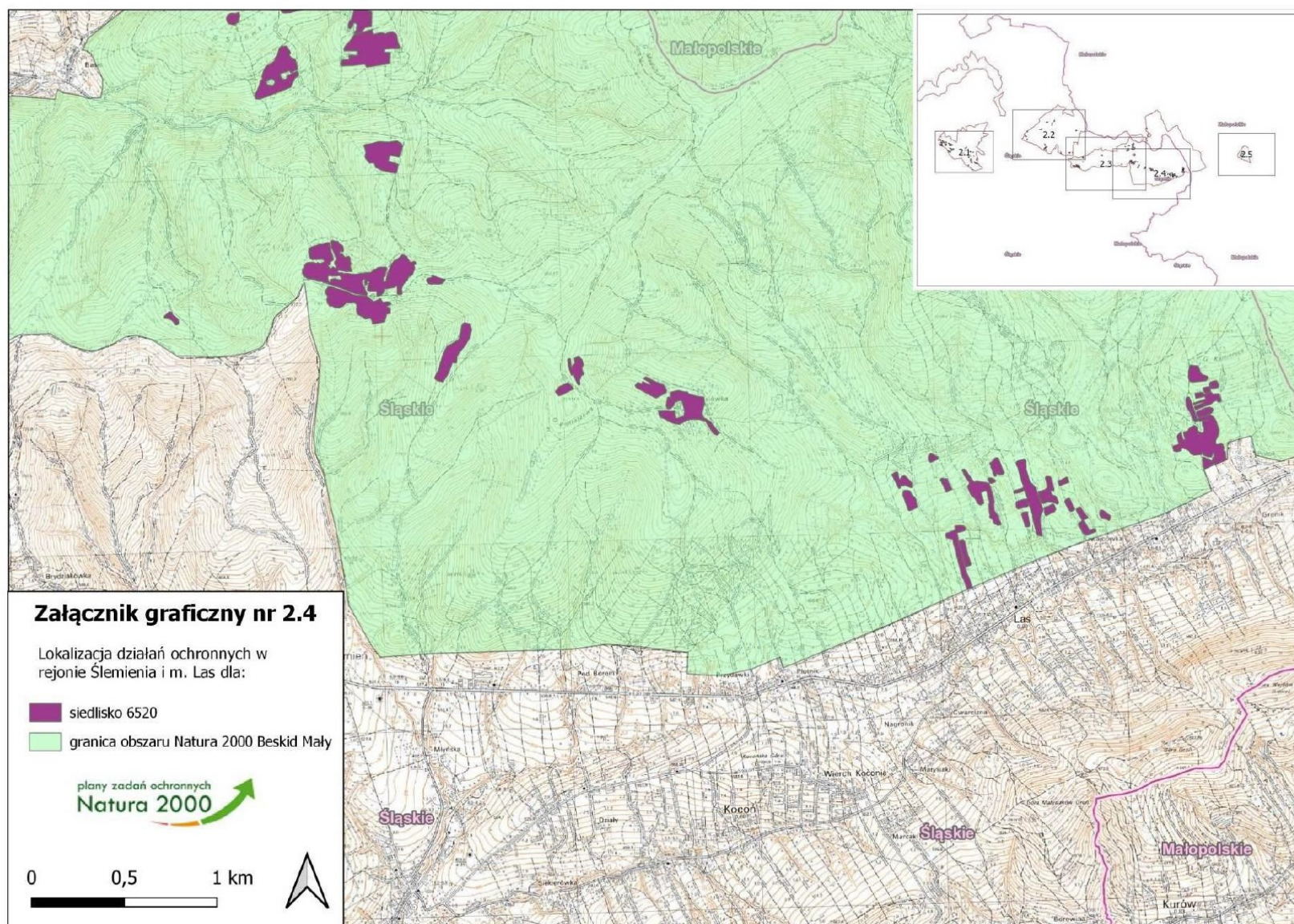
Wyznaczone przeznaczenie w projekcie planu nie leży w sprzeczności z ustanowionymi działaniami ochronnymi w obszarze Natura 2000 Beskid Mały PLH240023.

Nie wskazuje się sprzeczności ustaleń projektu planu wobec ustaleń obowiązującego planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023. Projekt respektuje zapisy planu i nie stoi z nim w sprzeczności.

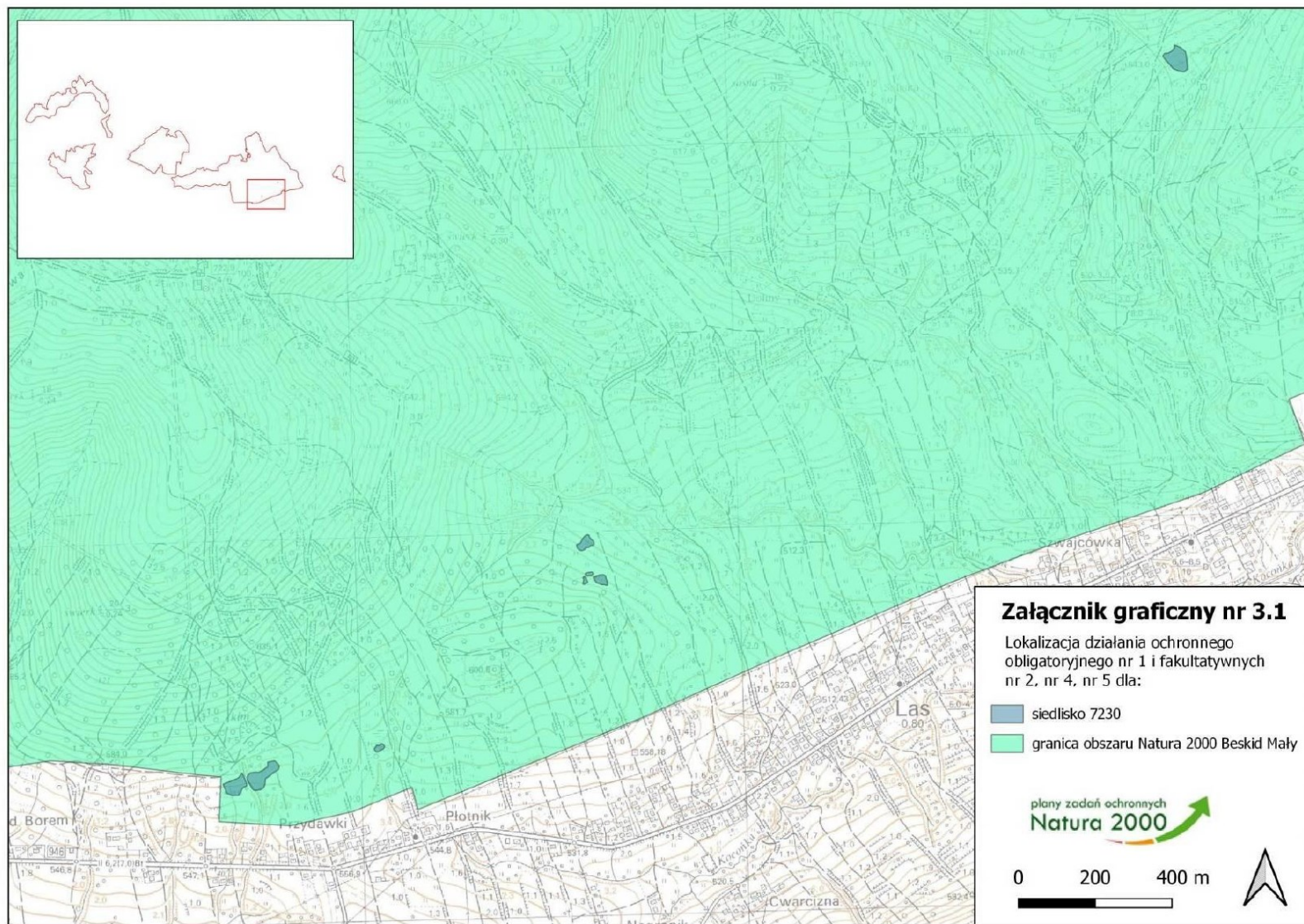
Załącznik graficzny nr 2.3 do załącznika nr 5 - obszary działań

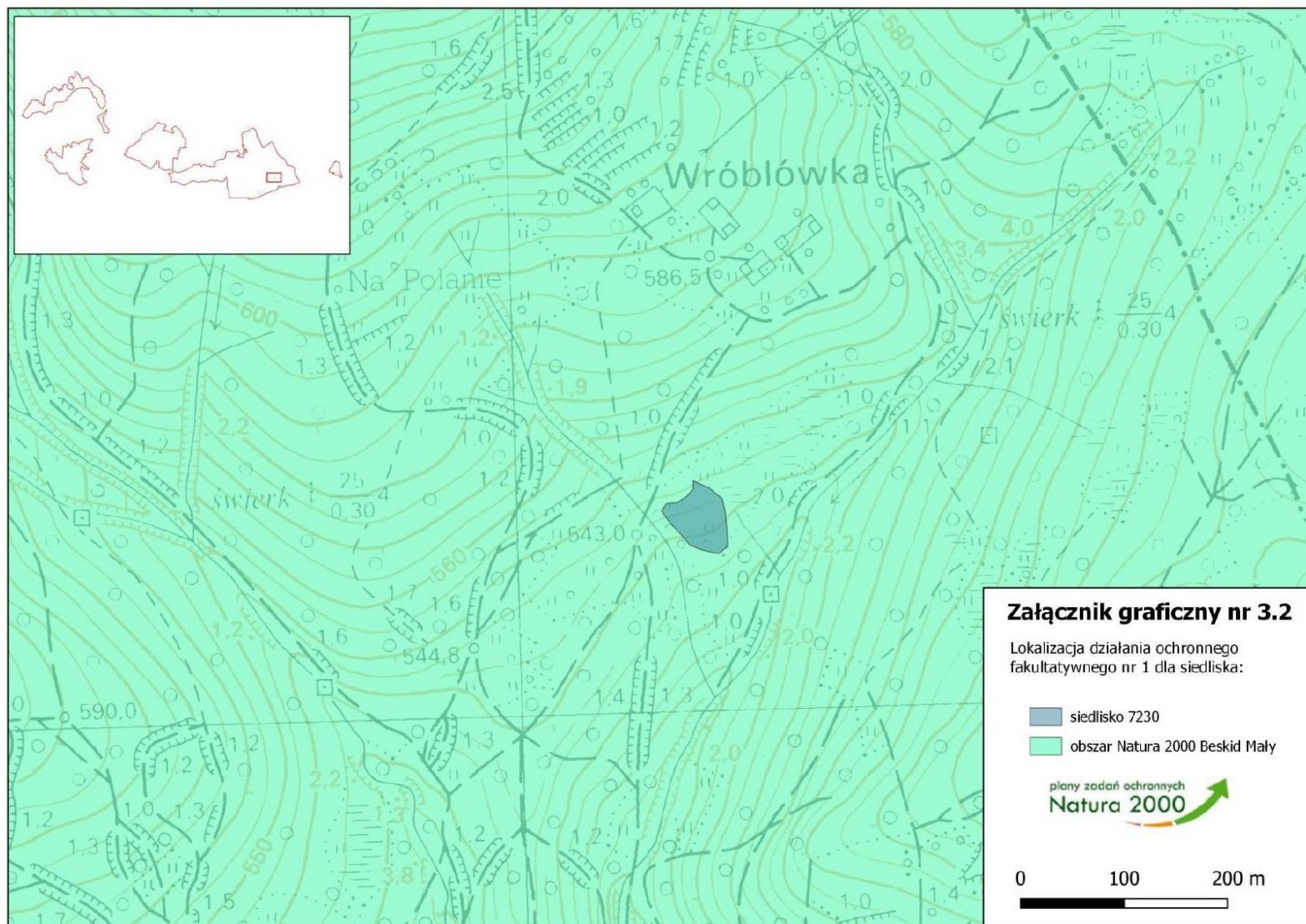
Załącznik graficzny nr 2.4 do załącznika nr 5 - obszary działań

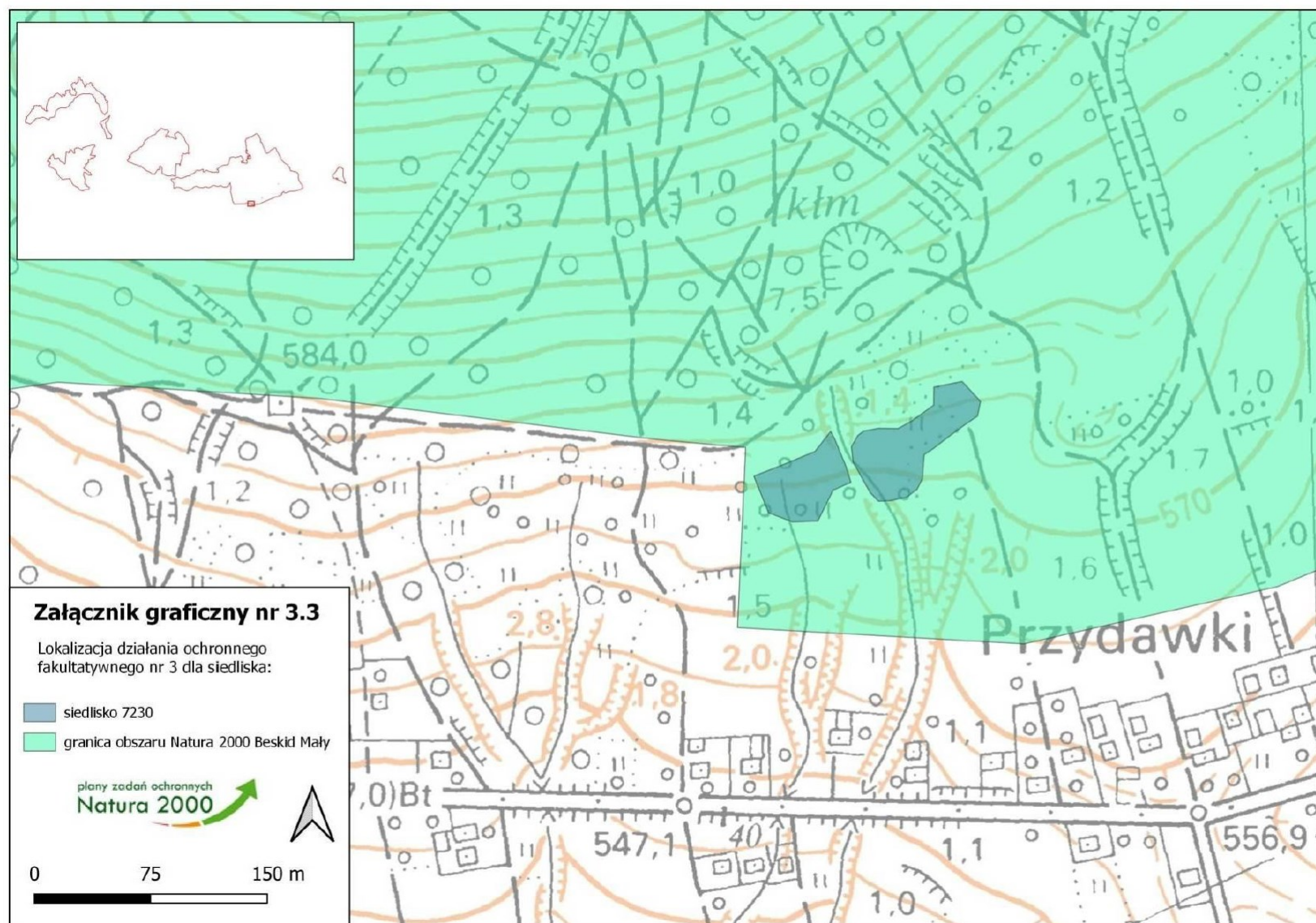
Załącznik graficzny nr 3.1 do załącznika nr 5 - obszary działań

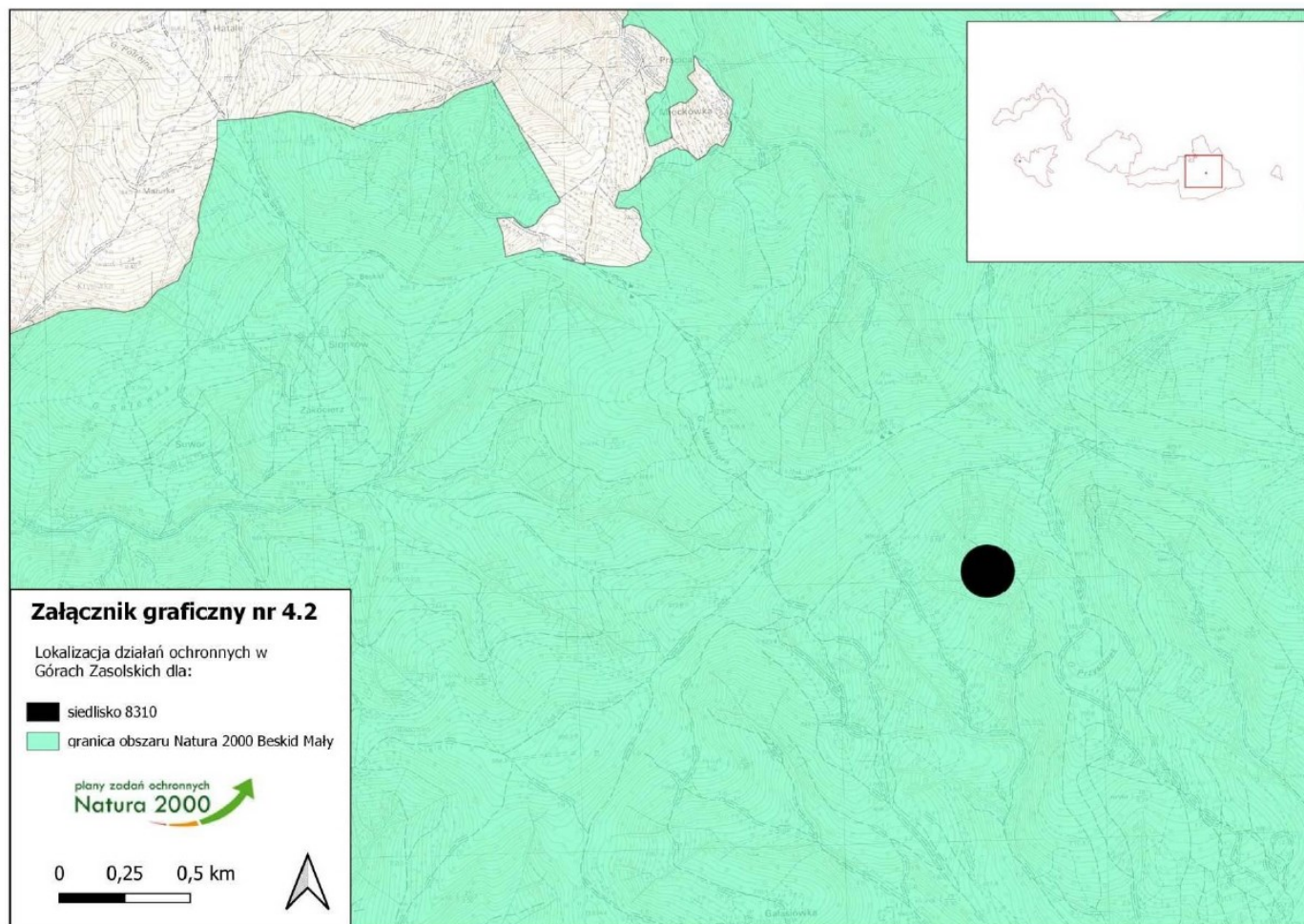
Załącznik graficzny nr 3.2 do załącznika nr 5 - obszary działań

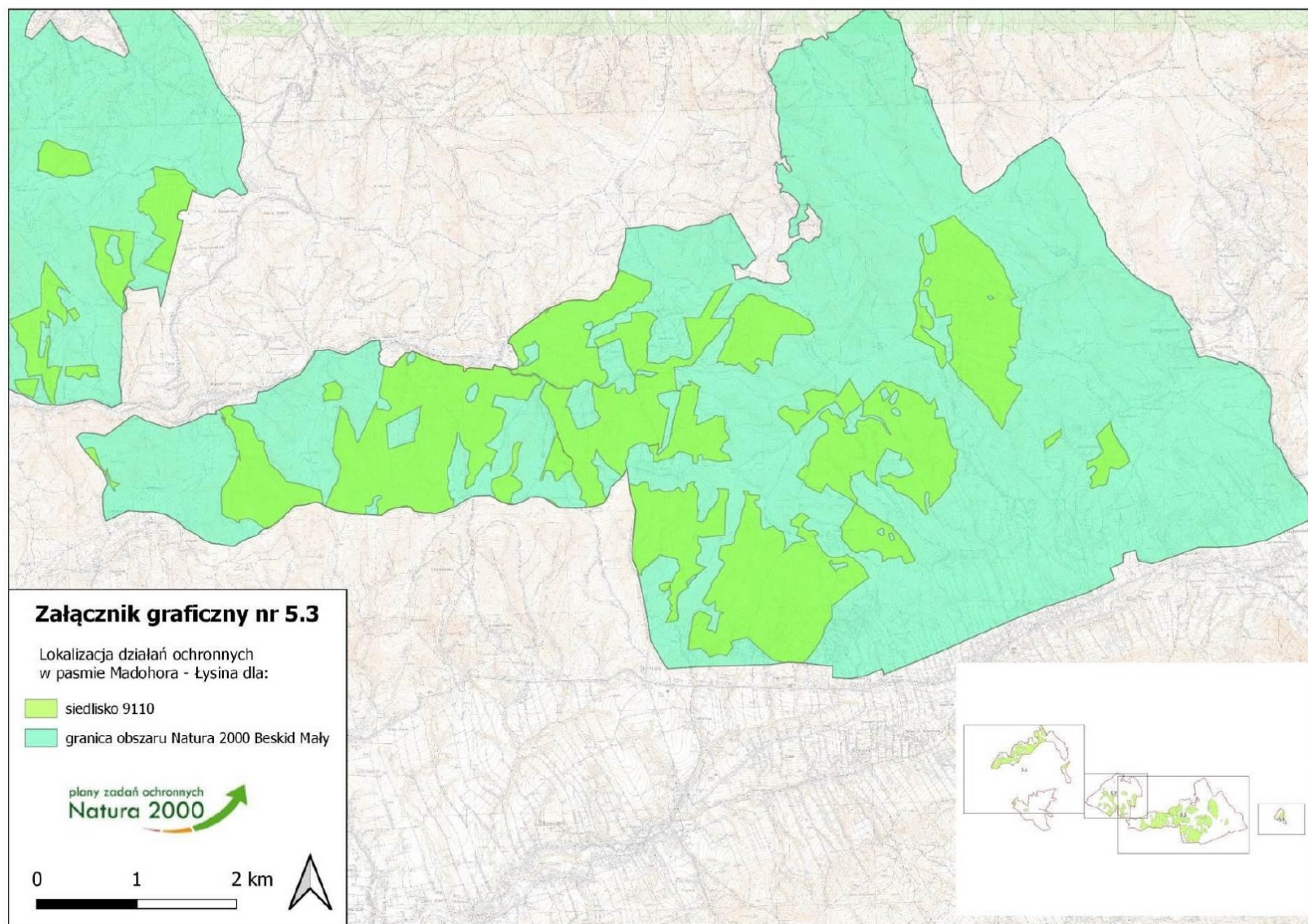
Załącznik graficzny nr 3.3 do załącznika nr 5 - obszary działań

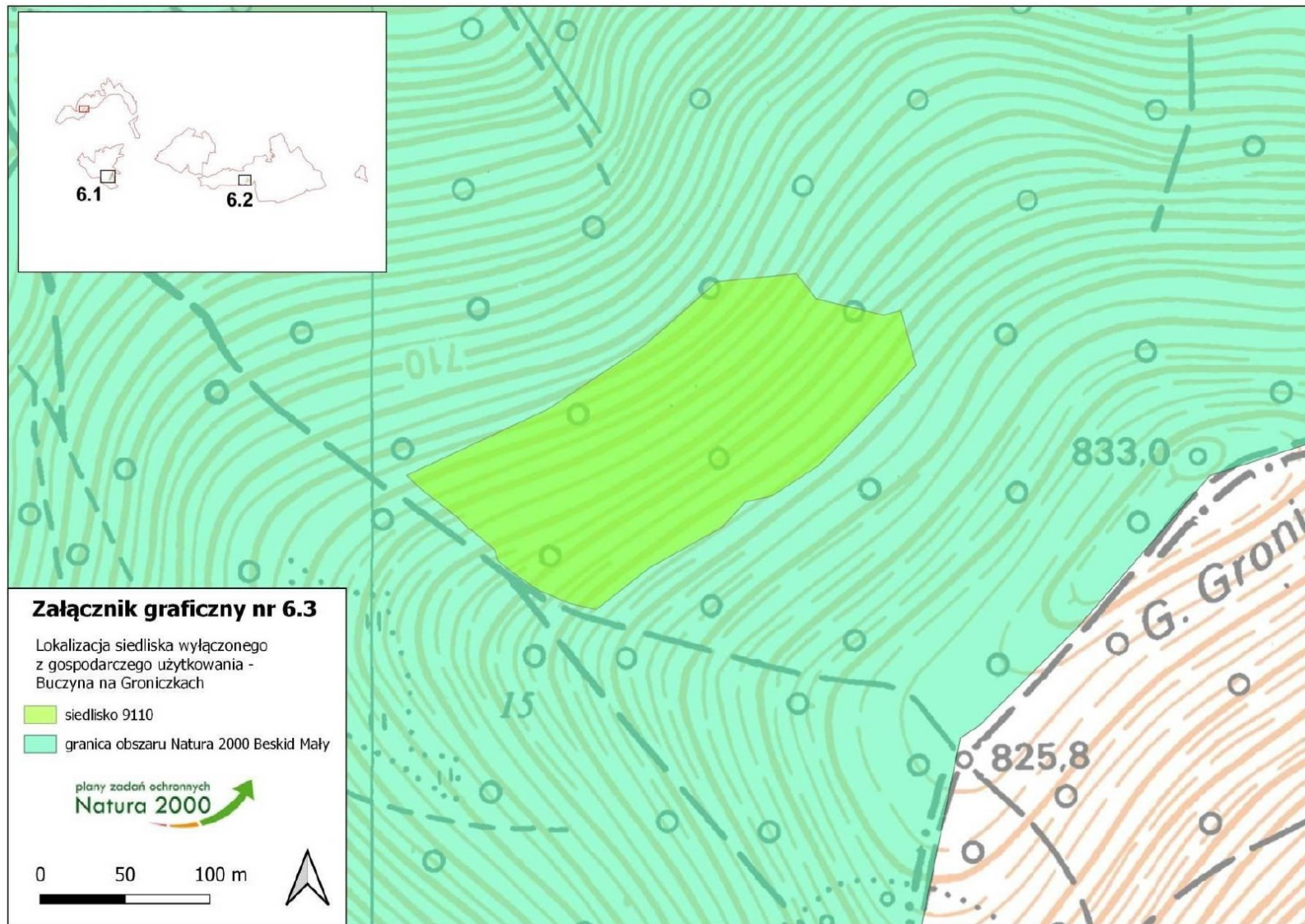
Załącznik graficzny nr 4.2 do załącznika nr 5 - obszary działań

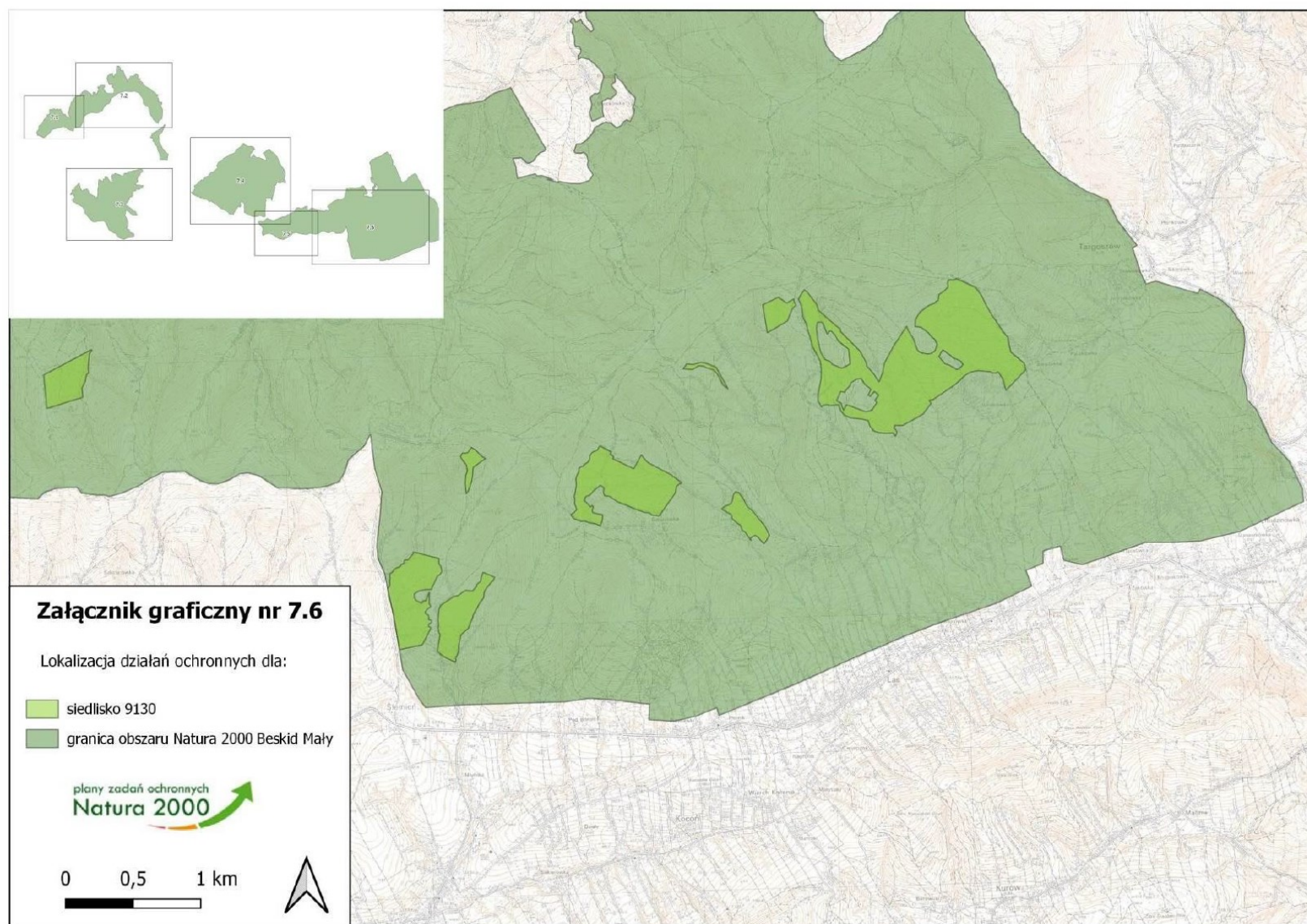
Załącznik graficzny nr 5.3 do załącznika nr 5 - obszary działań

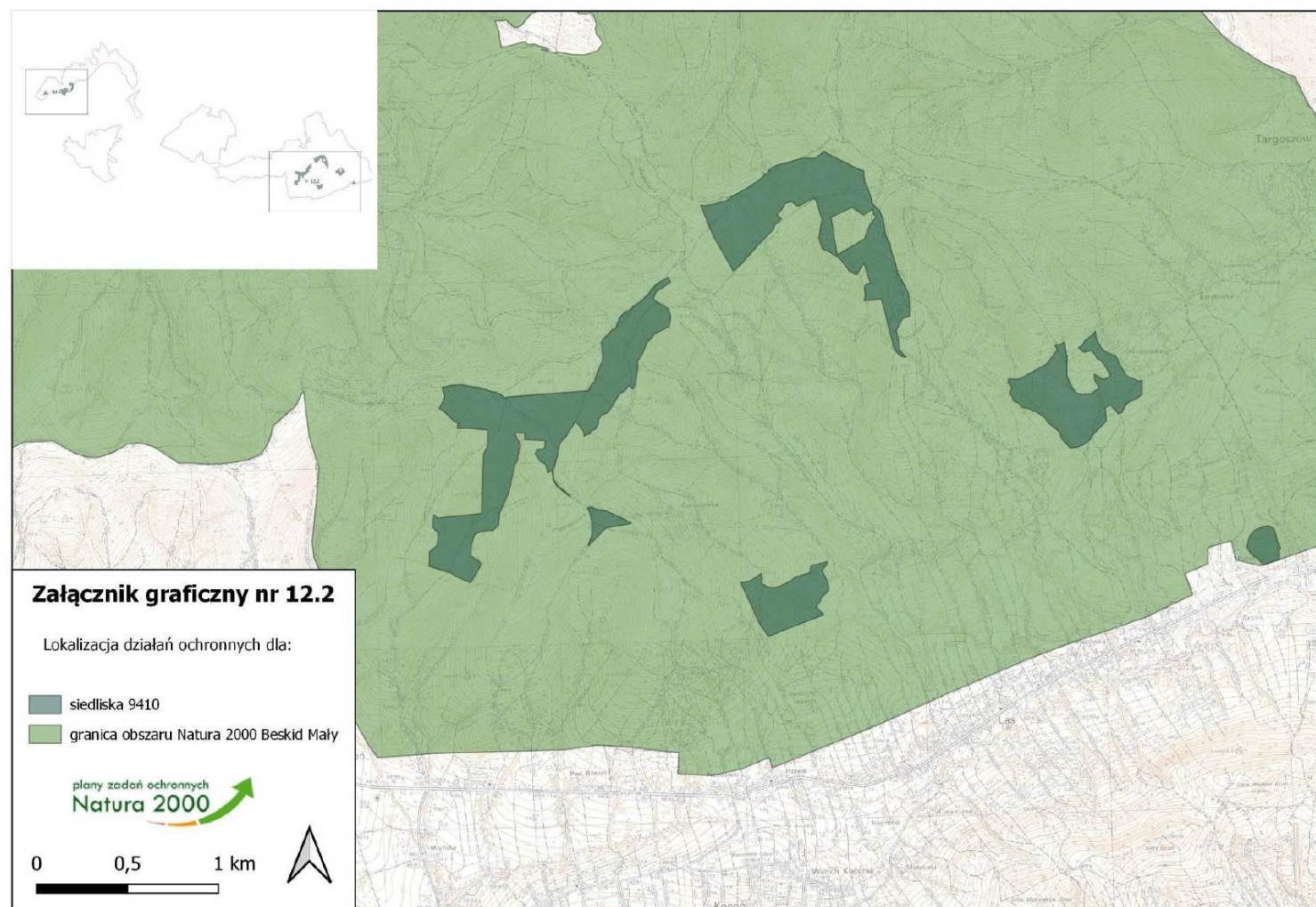
Załącznik graficzny nr 6.3 do załącznika nr 5 - obszary działań

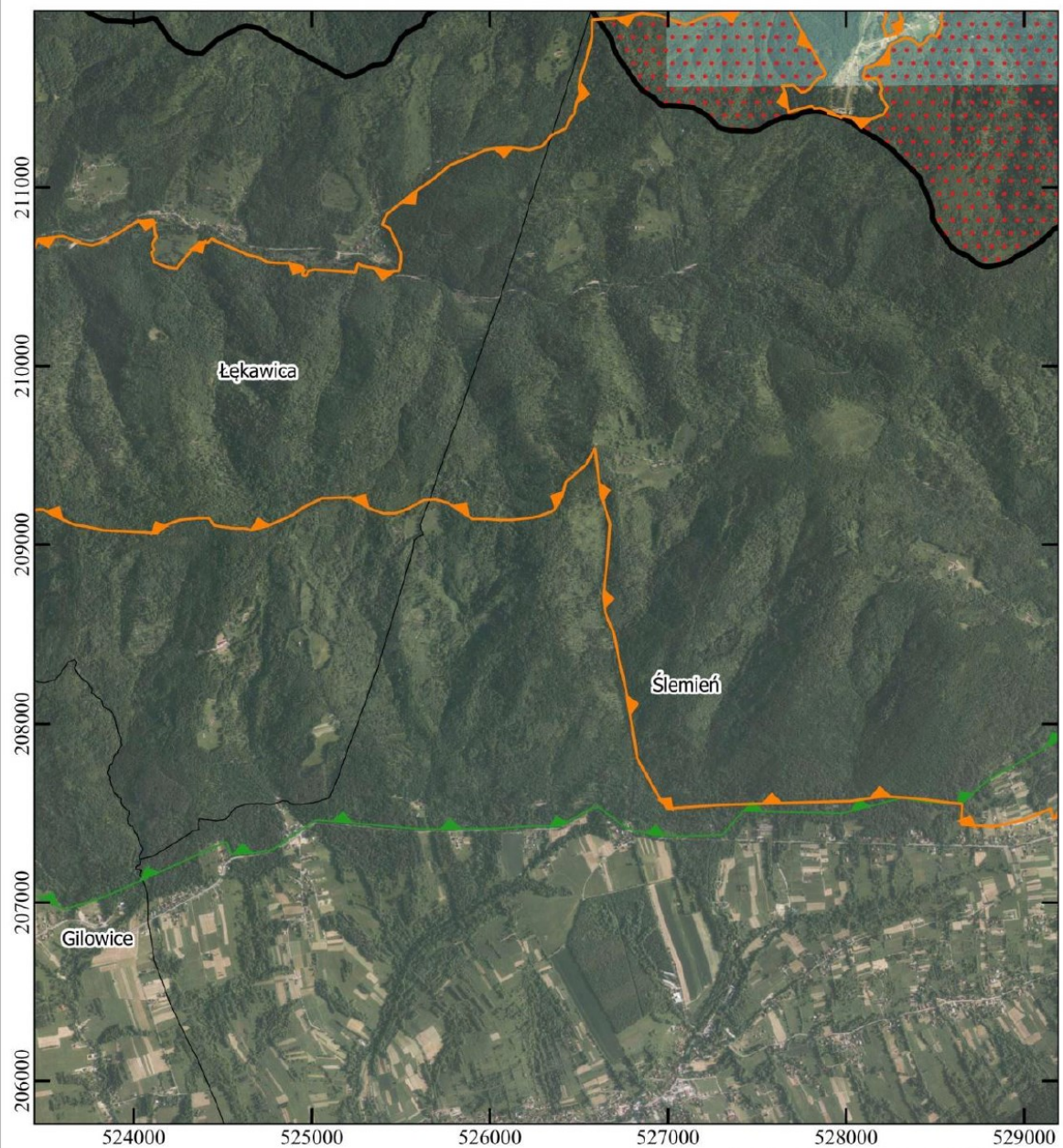
Załącznik graficzny nr 7.6 do załącznika nr 5 - obszary działań

Załącznik graficzny nr 12.2 do załącznika nr 5 - obszary działań

Rysunek 20. Załączniki stanowiące część obowiązującego planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023

Objaśnienia

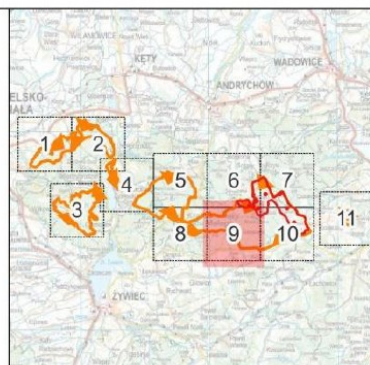
- granica obszaru Natura 2000
- tereny wyłączone z planu zadań ochronnych
- granica Parku Krajobrazowego Beskidu Małego
- granica województw
- granice gmin

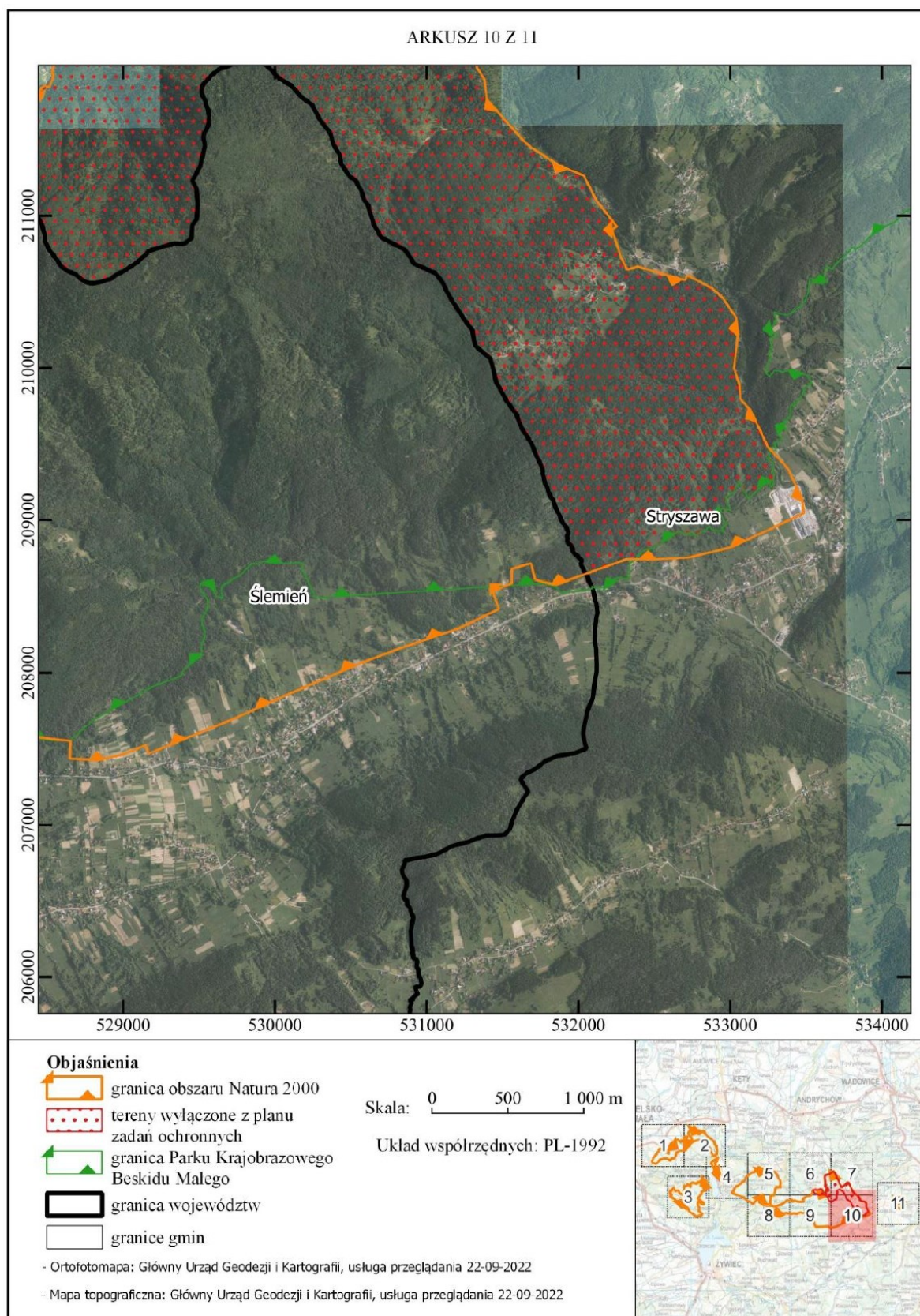
Skala: 0 500 1 000 m

Układ współrzędnych: PL-1992

- Ortofotomapa: Główny Urząd Geodezji i Kartografii, usługa przeglądania 22-09-2022

- Mapa topograficzna: Główny Urząd Geodezji i Kartografii, usługa przeglądania 22-09-2022

Rysunek 21. Załączniki stanowiące część obowiązującego planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023

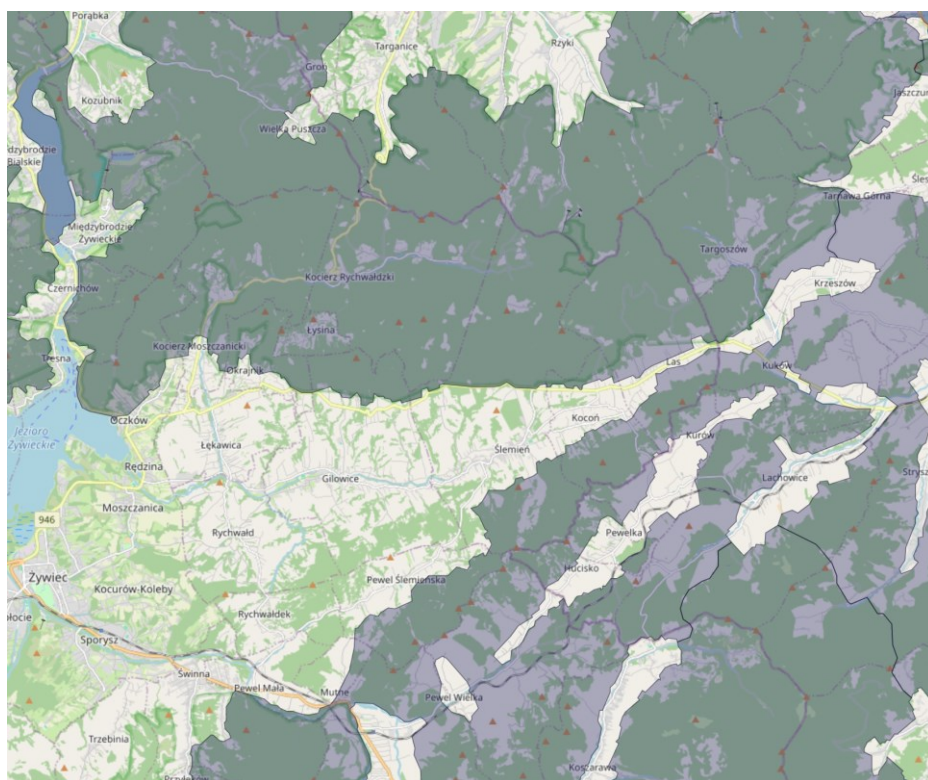
5.2. ODDZIAŁYWANIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000

W północnej części terenu gminy przebiegają granice obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006 oraz Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045. Przez fragment terenu objętego zmianą planu przebiegają granice obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH 240023. W granicach obszaru projekt planu nie wyznacza nowych terenów budowlanych. Na terenie planu stwierdzono występowanie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ww. obszaru. Obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 20 grudnia 2022 roku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Małop. 2022 r. poz. 8679). Ustalenia planu nie spowodują zatem czasowe przewężenie korytarza ekologicznego biegnącego przez północną część gminy. Analiza zagrożeń istniejących oraz potencjalnych oraz zapisów dotyczących działań ochronnych określonych dla przedmiotów ochrony wykazała brak kolizji ustaleń projektu planu z zapisami. Nie przewiduje się aby ustalenia projektu planu miały wpływ na stan i jakość zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Beskid Mały PLH240023.

5.3. ODDZIAŁYWANIE NA INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000

Ocenę oddziaływania ustaleń projektu planu na integralność obszaru przeprowadzono biorąc pod uwagę:

- stopień oddziaływania ustaleń na przedmioty ochrony,
- skalę zmian w stosunku do obecnego użytkowania terenów,
- skalę zmian w stosunku do optymalnego (pożądanego) użytkowania terenu.

Rysunek 22. Przebieg głównych korytarzy ekologicznych w rejonie projektu planu [Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce Włodzimierz Jędrzejewski, Sabina Nowak, Krystyna Stachura, Michał Skierczyński, Robert W. Mysłajek, Krzysztof Niedziałkowski, Bogumiła Jędrzejewska, Jan M. Wójcik, Hanna Zalewska, Małgorzata Pilot, Marcin Górny, Rafał T. Kurek, Radosław Ślusarczyk; Zakład Badania Ssaków Polskiej Akademii Nauk; Białowieża 2011]

Korytarz ekologiczny nie jest formą ochrony przyrody, zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody. Jednak jego funkcjonowanie konieczne jest do zachowania ciągłości i integralności sieci Natura 2000. Z dyrektywy siedliskowej nie wynika, aby obowiązek zachowania struktury i funkcji (m.in. ekologicznych) dotyczył samych obszarów Natura 2000. Gdy ich istnienie jest konieczne dla zachowania siedlisk i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, odpowiednia struktura i funkcje powinny być utrzymane także na obszarach nieobjętych ochroną prawną w ramach sieci N2000, a szczególnie w obrębie korytarzy ekologicznych łączących obszary N2000 (M. Kistowski, M. Pchałek 2009). Z tego względu, niezbędnym jest zapewnienie drożności korytarza ekologicznego celem zachowania spójności sieci Natura 2000.

Tereny objęte planem częściowo leżą w przebiegu korytarza ekologicznego „Beskid Mały” i „Beskid Średni” obejmującego kompleksy leśne i otwarte tereny pól rolnych, przebiegający z zachodu na wschód.

Ustalenia planu spowodują zatem czasowe przewężenie korytarza ekologicznego biegnącego przez północną część gminy. Charakter zmian wprowadzonych na skutek ustaleń projektu planu nie spowoduje przerwania korytarza czy stałego negatywnego wpływu na integralność obszarów Natura 2000 położonych poza granicami tych terenów.

Nie przewiduje się oddziaływania na korytarze ekologiczne – główne czy lokalne. Ustalenia projektu planu wykluczają niebezpieczeństwo negatywnego wpływu na integralność obszarów Natura 2000 położonych poza granicami tych terenów.

5.4. ODDZIAŁYWANIE NA ŚWIAT ROŚLIN I ZWIERZĄT ORAZ BIORÓŻNORODNOŚĆ

~ Ochrona różnorodności biologicznej, w tym ochrona terenów zieleni ~

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę kubaturową, infrastrukturę komunikacyjną czy techniczną nastąpi zmiana użytkowania terenu, stąd żerowisko utracą te gatunki zwierząt, które dotąd korzystały z tego terenu. Będzie mieć to pewien, niewielki wpływ na bioróżnorodność. Przez gminę przepływają rzeki, a teren wody wraz z otuliną biologiczną został w projekcie wyznaczony jako tereny zieleni naturalnej i wód powierzchniowych – WS i ZN.

Dokument ustanawia realizację między innymi terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami oraz zabudowy usługowej. Usługi już funkcjonują na terenie Ślemienia, a poprzez sąsiedztwo ich rozwój jest tu w pełni uzasadniony. W wyniku zabudowy nowych powierzchni dojdzie do zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej, zniszczenia pokrywy glebowej i zniszczenia roślinności. Nastąpi wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza, pogorszenia klimatu akustycznego oraz wzrostu ilości produkowanych odpadów. Jednocześnie w związku ze wzrostem ludzi przebywających na tym terenie należy spodziewać się zwiększonej antropopresji. Skutki te będą długoterminowe, jednak nie będą mieć dużej skali - sąsiedztwo tych terenów w znacznej mierze jest już zagospodarowane i zabudowane - a ich zasięg zamknie się w granicach terenu objętego planem.

Na terenach PP-PS – tereny produkcji przemysłowej lub składów i magazynów przewiduje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla działki budowlanej: 30% oraz maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy: 0,6, co oznacza przeciętne (nieduże jak na ten rodzaj przeznaczenia terenu) pokrycie terenu powierzchnią nieprzepuszczalną. Wykorzystanie terenu w nowej funkcji będzie wiązać się z dużym ruchem kołowym - dostawczym i osobowym. Można przypuszczać, że etap realizacji przedsięwzięcia oraz eksploatacji spowoduje wypłoszenie gatunków zwierząt, które dotychczas korzystały z tego terenu oraz z terenów sąsiadujących - przede wszystkim ptaków i drobnych ssaków.

Wraz z rozpoczęciem prac budowlanych będzie generowany hałas mogący stanowić uciążliwość dla gatunków zamieszkujących tereny rolne występujące w pobliżu terenów budowy. Będzie to jednak oddziaływanie krótkoterminowe, „chwilowe”. Następnie pojawi się hałas związany z obsługą komunikacyjną nowopowstałych terenów. Oddziaływanie będzie miało już charakter stały i spowoduje zatrzymanie na tym terenie wyłącznie gatunków przystosowanych do antropopresji i działalności człowieka. Na przedmiotowym terenie, gdzie dominuje szata roślinna o niewielkich wartościach przyrodniczych (tereny rolnicze R i budowlane Bi), częściowo zdegradowana przez człowieka, projektowane za-inwestowanie będzie wiązać się z wprowadzeniem ozdobnej roślinności, w tym prawdopodobnie zieleni wysokiej (zwykle sadzanej wzdłuż ogrodzeń). Tym samym przekształcenia szaty roślinnej będą tu korzystne.

Oddziaływanie odbędzie się w zakresie zmiany przeznaczenia gruntów, przez co należy rozumieć utratę dotychczasowego sposobu użytkowania ziemi. Zmiany te nie mają charakteru negatywnych.

Niemniej, ze względu na oddziaływanie ustaleń planu na bioróżnorodność należy zastosować działania minimalizujące:

- z uwagi na awifaunę – wycinkę drzew i krzewów przeprowadza się w okresie jesiennym i zimowym (od 16 października do końca lutego);
- pozostawianie starodrzewia oraz drzew dziuplastych w młodszych drzewostanach i na terenach rolniczych;

- niestosowanie barier przestrzennych - tereny zajmujące znaczne powierzchnie (PE) należałoby pozostawić bez ogrodzenia lub grodzić je w sposób umożliwiający przemieszczanie się drobnych zwierząt tj. z niewielki otworem – „światłem” pod siatką.

Roślinność obszaru opracowania, w związku z realizacją szeregu nowych funkcji, których skutkiem będzie powstanie nowej zabudowy związany z tym rozwój infrastruktury komunikacyjnej, będzie narażona na zagrożenia wynikające ze zniszczenia warstwy glebowej na terenach nowo zainwestowanych, a także skażenia gleb i wód w wyniku awarii sprzętu budowlanego. Wpływ samej budowy na tereny sąsiadujące, przy odpowiedniej organizacji robót i przy właściwym zabezpieczeniu adaptowanej roślinności powinien mieć charakter czasowy, a ograniczenie wycinki istniejącej zieleni do niezbędnego minimum w sposób znaczący ograniczy negatywne oddziaływanie fazy budowy w analizowanym zakresie. Roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów, mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom, nieprzeznaczonych do wycinki.

~ Ochrona gatunkowa okazów, siedlisk, ostoi roślin, zwierząt i grzybów ~

Ze względu na zmianę zagospodarowania na terenach użytkowanych dotychczas jako grunty rolne, nie przewiduje się konfliktów przestrzennych. Tereny rolne nie stanowią ostoi czy szczególnie cennych przyrodniczo terenów. Natomiast wiążą się one z występowaniem gatunków ptaków i drobnych gryzoni, dla których stanowią często miejsce żeru i schronienia, w szczególności zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne oraz miedze. Dlatego zmiana użytkowania terenów rolniczych na teren o innej funkcji spowoduje opuszczenie tych terenów przez większość gatunków. Wraz z rozpoczęciem prac budowlanych będzie generowany hałas mogący stanowić uciążliwość dla gatunków zamieszkujących tereny rolne występujące w pobliżu terenów budowy. Uciążliwości będą mieć charakter przejściowy.

Roślinność obszaru opracowania, będzie narażona na zagrożenia wynikające ze zniszczenia warstwy glebowej na terenach nowo zainwestowanych, a także skażenia gleb i wód w wyniku zaniedbania lub awarii sprzętu budowlanego. Wpływ samej budowy, przy odpowiedniej organizacji robót i przy właściwym zabezpieczeniu adaptowanej roślinności powinien mieć charakter czasowy i w sposób znaczący ograniczy negatywne oddziaływanie fazy budowy w analizowanym zakresie. Realizacja ustaleń dokumentu będzie się wiązała z przygotowaniem terenu do budowy. Roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów, mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom, nieprzeznaczonych do wycinki.

Ustalenia dokumentu mogą się przyczynić do pośredniego oddziaływania na świat zwierzęcy, które będą polegać głównie na:

- ryzyku degradacji środowiska życia zwierząt w obrębie zasięgu prowadzonych robót przy planowanych inwestycjach. Zagrożone będą zwierzęta (przede wszystkim drobne ssaki i ptaki) zamieszkujące tereny zadrzewień i zarośli;
- wzmożonym ruchem pojazdów ciężkich po terenie, generujących hałas maszyn, a także ogólny ruch związany z użytkowaniem terenu, co spowodować może płoszenie zwierząt bytujących w pobliżu realizowanej funkcji;
- fragmentacji siedlisk roślinnych poprzez grodzenie terenu.

Ryzyko degradacji środowiska życia zwierząt można zminimalizować odpowiednio chroniąc i zabezpieczając to środowisko podczas budowy, m.in. przez unikanie lokalizacji zaplecza budowy na terenach atrakcyjnych dla zwierzyny, a przede wszystkim stosowanie przepisów w zakresie ochrony

przyrody oraz tzw. dobrych praktyk np. prowadzenie wycinki drzew i krzewów w okresie poza lęgowym - jesiennym i zimowym (od 16 października do końca lutego) oraz nadzór przyrodniczy w procesie inwestycyjnym oraz na budowie.

Ze względu na możliwość występowania dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową stosuje się zapis art. 52 i art. 56 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916).

Należy więc stwierdzić, że oddziaływanie na świat roślin i zwierząt zajdzie w zakresie:

- zwiększenia antropopresji oraz zwiększenia penetracji ludzkiej,
- usunięcie istniejących zbiorowisk roślinnych oraz zmiana składu gatunkowanego zwierząt wykorzystujących teren w przypadku zabudowy terenu (chwilowo bądź na stałe w zależności od sposobu zagospodarowania terenu),
- wzrost liczebności gatunków synantropijnych na terenach zabudowy itp.,
- spłaszczenie gatunkowe w przypadku prowadzenia monokultury rolniczej.

Nie przewiduje się negatywnego wpływu ustaleń planu na gatunki chronione, siedliska i ostoje roślin i zwierząt.

~ Ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych ~

Lokalny korytarz stanowią główne rzeka i cieki wodne oraz kompleksy leśne. Doliny tych rzek stanowią w projekcie planu tereny zieleni naturalnej i wód powierzchniowych – ZN i WS. Do lokalnych korytarzy ekologicznych należy zaliczyć zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, których utrzymanie stanowi o różnorodności biologicznej terenu rolniczego. Bliżej terenów leśnych i dalej od zwartej zabudowy miejscowości plan przewiduje powstanie na terenie lasu ML – tereny zabudowy lotniskowej. Ten rodzaj zagospodarowania spowoduje zwężenie korytarzy ekologicznych wraz z efektem penetracji ludzi w głąb lasu co przyczyni się do zwiększenia antropopresji na tereny leśne. Skala oddziaływania, ze względu na przewidziane w projekcie planu powierzchnie na tereny ML, nie będzie duża. Prawdopodobnie porównywalna z obecnym ruchem turystyki pieszej na tym terenie.

Planowane zagospodarowanie nie przewiduje obiektów liniowych czy powierzchniowych przecinających korytarze ekologiczne. Natomiast przewiduje się ich przewężenie ze względu na rozwój ww. terenów zabudowy lotniskowej. Przyjęte wskaźniki i parametry nie wskazują na intensywne zagospodarowanie tych terenów. Należy stąd przypuszczać, że gatunki zwierząt będą korzystać z przedmiotowego terenu jak w dotychczasowy sposób. Biorąc pod uwagę powyższe, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na lokalne korytarze ekologiczne.

5.5. ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE LUDZI, KRAJOBRAZ I DOBRA MATERIALNE, W TYM ZABYTKI

~ Ochrona zdrowia ludzi oraz warunków i jakości życia mieszkańców ~

Gospodarka gminy Ślemień oparta jest o drobną działalność wytwórczą oraz usługi. Wskazuje się, że średnie i mniejsze przedsiębiorstwa stanowią główne źródło emisji hałasu. Natomiast większe przedsiębiorstwa posiadają uregulowany stan prawny i czynią starania w kierunku zmniejszenia lub całkowitego wyeliminowania uciążliwości związanych z ich działalnością. Wobec prawa powszechnego działanie zakładów nie powinno powodować przekroczeń standardów jakości środowiska i dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku poza teren, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 ze zm.), zabudowę przemysłową, w tym zabudowę systemami fotowoltaicznymi klasyfikuje się pod względem zajmowanej powierzchni - § 3. 1 pkt 54a. Projekt planu przewiduje możliwość lokalizacji oze na terenach: MN1, MN2, MN3, MN-U1, MN-U2, MN-U3 MN-US-UT, U, UA, UAA, UZ, UZ-UE, US, UK, UR, UE, UT, UB, UB-UT, PP-PS, PS, UT-UG-INS, UG-KO-INS, CC, ZP, RNR-RNL, L, KOR, KOP, I, IT, IKO o mocy nie przekraczającej 100 kW.

W wyniku zrealizowania inwestycji budowy instalacji fotowoltaicznej nastąpi produkcja energii elektrycznej ze źródła odnawialnego, zamiast produkcji energii w elektrowni konwencjonalnej, np. węglowej. Skutkiem tego będzie brak emisji do atmosfery m.in. dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, dwutlenku węgla, tlenku węgla i pyłów, co poprawi, jakość powietrza atmosferycznego i będzie korzystnie oddziaływać na zdrowie i warunki życia ludzi.

W wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu nastąpią lokalne zmiany w strukturze krajobrazu będące skutkiem montażu paneli fotowoltaicznych. Ogniwa fotowoltaiczne są to konstrukcje stosunkowo niskie (najczęściej nieprzekraczające 3 – 5 m wysokości), niemniej jednak ze względu na ich stosunkowo gęste ustawianie oraz powierzchnię będą oddziaływać lokalnie na walory krajobrazowe. Ze względu na kształt paneli słonecznych (płaskie prostokąty) oraz instalację tego typu urządzeń, w krajobrazie instalacja odznaczać się będzie jako jednorodna powierzchnia o metaliczno - szarym kolorze, stanowiącym znaczący horyzontalny element krajobrazowy. Wpływ na krajobraz trudno jednak określić jednoznacznie, gdyż jest on skutkiem indywidualnych odczuć estetycznych i wizualnych. Projekt planu ustala możliwość realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy nieprzekraczającej 100 kW.

Na etapie realizacji przewiduje się wzmożony ruch samochodowy. Wdrożenie odpowiednich zasad na placu budowy ograniczą do minimum ryzyko wystąpienia zagrożeń i uciążliwości. Prace budowlane należy w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej prowadzić wyłącznie w porze dziennej. Na tych terenach unikać jednoczesnej pracy urządzeń emitujących hałas o dużym natężeniu. Ograniczyć jałową pracę silników pojazdów i maszyn budowlanych w trakcie realizacji inwestycji. W zakresie wibracji należy w pobliżu obiektów wrażliwych na drgania (budynków) ograniczyć do niezbędnego minimum pracę sprzętu wibracyjnego oraz innego sprzętu ciężkiego (np. walce wibracyjne, ubijaki, młoty pneumatyczne, kafary i in.).

Istotne jest również prowadzenie prac przy użyciu sprawnego sprzętu i w odpowiednich warunkach BHP i przeciwpożarowych, co zapobiegnie zaistnieniu sytuacji awaryjnych. Wynikające z tych prac, emisje zanieczyszczeń do powietrza, pylenie, hałas oraz wibracje będą mieć charakter przejściowy, a jeżeli prace zostaną właściwie zorganizowane i dozorowane nie powinny powodować dużej uciążliwości.

Osuwisko stanowi¹ istotne zagrożenia dla ludności oraz różnego typu budowli inżynierskich, a ich zabezpieczenie stwarza wiele problemów ze względów technicznych lub ekonomicznych. Analiza planowanych funkcji wobec tych terenów, wykazała, że wyznacza się treny zabudowy częściowo na terenach predysponowanych do powstania osuwisk. Na tych terenach należy wykonać analizę wszelkich warunków na każdym etapie poszczególnych procedur. Rozwiązania zabezpieczeń proponowane na wstępnym etapie rozpoznania zagrożeń terenów osuwiskowych nie powinny wykluczyć przyjęcia innych, właściwych technicznie i funkcjonalnie rozwiązań, wynikających z dokumentacji geologiczno-inżynierskiej i projektu technicznego⁴.

⁴ A. Wójcik, T. Wojciechowski: Osuwiska jako jeden z ważniejszych elementów zagrożeń geologicznych w Polsce, Przegląd Geologiczny, vol. 64, nr 9, 2016

W granicach tych obszarów projekt planu ustala nakaz uwzględnienia występujących w nich skomplikowanych warunków gruntowych; nakaz odprowadzenia wód opadowych szczelnym systemem oraz konieczność stosowania rozwiązań technologicznych niepowodujących stagnacji wód i zakaz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków z drenażem rozsączającym lub ze studnią chłonną.

Reasumując, nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń projektu planu na zdrowie ludzi, w tym na tereny zabudowy mieszkaniowej położone poza granicami opracowania. Wpływ na zdrowie może wynikać nie z ustaleń planu, a ze sposobu realizacji zagospodarowania terenu. Uciążliwości związane z realizacją zabudowy będą mieć charakter chwilowy. Należy na tym etapie zastosować wszelkie dostępne normy i przepisy prawne minimalizujące negatywne oddziaływanie na ludzi.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń planu na zdrowie ludzi, warunki i jakość ich życia.

~ Ochrona krajobrazu i zabytków ~

Ustalenia planu nie dają możliwości powstania dominanty krajobrazowej. Obecnie główne dominanty to:

- kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela w Ślemieniu,
- kościół Najświętszej Marii Panny na Jasnej Górze w Ślemieniu,
- kościół Matki Boskiej Ostrobramskiej w Lesie.

W zasięgu stref ochrony ekspozycji kościołów w Ślemieniu projekt planu ustala zakaz lokalizacji dominant, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności, z zastrzeżeniem, iż wysokość zabudowy winna nie przekraczać parametru określonego w ustaleniach szczegółowych.

Ustalenia szczegółowe planu w sposób wystarczający chronią widok na główne dominanty. Innym zagadnieniem są panele fotowoltaiczne, które mogą zajmować znaczne powierzchnie, natomiast sama ich konstrukcja nie jest wysoka - maksymalna wysokość zabudowy dla terenów elektroenergetyki – fotowoltaiki wynosi do 5 m. W zakresie estetycznym ocena nie będzie obiektywna, ponieważ wprowadzenie nowoczesnych, nowych elementów w krajobraz przekształcony z sąsiadującą zabudową wywołuje różne reakcje. Nie ocenia się jednak znacząco negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na krajobraz. Wprowadzenie nowego zagospodarowania nie będzie mieć wpływu na widoczność z ważnych punktów widokowych.

Czas użytkowania paneli fotowoltaicznych wynosi przeciętnie 25 lat. Likwidacja przedsięwzięcia polegać będzie na demontażu paneli słonecznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rekultywacji terenu zajmowanego przez stalową konstrukcję pod instalację fotowoltaiczną. Rekultywacja będzie miała na celu przywrócenie środowiska glebowego do stanu przed realizacyjnego oraz uzupełnienie ewentualnych ubytków gleby powstałych w wyniku prowadzenia wykopów. Można mówić o tymczasowości farmy fotowoltaicznej i możliwości przywrócenia wartości przyrodniczych i krajobrazowych. Budowa farmy fotowoltaicznej nie jest zatem zmianą nieodwracalną i stale przekształcającą rzeźbę terenu czy krajobraz.

Nowe tereny zainwestowania zlokalizowane są w bliskim sąsiedztwie terenów przekształconych i stale poddawanych presji antropogenicznej, w związku z tym skala zmian nie spowoduje przekształceń krajobrazu naturalnego.

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdza się brak negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na krajobraz i wartości kulturowe.

5.6. PRZEKSZTAŁCENIE NATURALNEGO UKSZTAŁTOWANIA TERENU, WYKORZYSTANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA

Na terenie objętym planem brak udokumentowanych złóż kopalin. Ustalenia planu nie przewidywają wydobywania kopalin. Dalsze prace w kierunku realizacji budowy dróg i innych prac budowlanych będą wiązać się przemieszczeniem mas ziemnych w celu niwelacji terenu, przekształceniem wierzchniej warstwy gleby i zajęciem powierzchni ziemi.

W wyniku realizacji tych inwestycji na etapie należy spodziewać się typowych prac budowlanych, prowadzących do przekształcenia obszaru. Prace te będą miały charakter przejściowy, a w wyniku ich przeprowadzenia należy prognozować m.in.: przekształcenie przypowierzchniowych struktur geologicznych, związane z wykonywanymi pracami ziemnymi oraz likwidację aktualnej roślinności w miejscu posadowienia budynków, infrastruktury technicznej, budowy dróg itd. Przewiduje się, że prace te nie będą mieć dużego zakresu. Wobec czego nie przewiduje się znaczącego oddziaływania projektu planu na ukształtowanie terenu i wykorzystanie zasobów środowiska.

W przypadku budowy ogniw fotowoltaicznych prace budowlane ograniczone będą praktycznie do wykonania fundamentów, ułożenia infrastruktury kablowej oraz montażu konstrukcji. W związku z faktem, iż elektrownie fotowoltaiczne powstaną na terenach rolniczych niepołożonych na glebach wysokiej jakości (klas I-III), ich powstanie nie wpłynie na pogorszenie się rolniczej przestrzeni produkcyjnej związanej z przydatnością rolniczą gleb. W trakcie prawidłowej eksploatacji ogniw fotowoltaicznych nie wystąpi oddziaływanie na powierzchnię ziemi i zasoby glebowe, które spowodować mogłoby negatywne skutki w środowisku.

Czas użytkowania paneli fotowoltaicznych wynosi przeciętnie 25 lat. Likwidacja przedsięwzięcia polegać będzie na demontażu paneli słonecznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rekultywacji terenu zajmowanego przez stalową konstrukcję pod farmę fotowoltaiczną. Rekultywacja będzie miała na celu przywrócenie środowiska glebowego do stanu przed realizacyjnego oraz uzupełnienie ewentualnych ubytków gleby powstałych w wyniku prowadzenia wykopów. Demontaż paneli fotowoltaicznych i transport ich pozostałości oraz infrastruktury towarzyszącej będzie niekorzystnie wpływać na środowisko poprzez emisję hałasu i substancji do powietrza, szczególnie w procesie spalania paliw przez samochody ciężarowe służące do wywozu odpadów, a także przez urządzenia i maszyny służące do demontażu elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Powstałe materiały powinny zostać przekazane zewnętrznym, wyspecjalizowanym podmiotom, posiadającym odpowiednie zezwolenia, zgodnie z zasadą prewencji, w celu ich odzysku, a następnie recyklingu, natomiast gleba powinna zostać wykorzystana do uzupełnienia ewentualnych ubytków. Należy zwrócić szczególną uwagę, aby likwidacja przedsięwzięcia i przeprowadzenie kompleksowej rekultywacji terenu przywróciło pierwotny stan krajobrazu przed realizacją inwestycji.

W przypadku rozwoju nowych funkcji oraz towarzyszącym mu rozwojem infrastruktury drogowej w wyniku przeprowadzenia prac należy prognozować m. in.:

- 1) przekształcenie powierzchni ziemi, związane z pracami ziemnymi wykonywanymi w celu posadowienia budynków, poprowadzenia ciągów komunikacyjnych oraz uzbrojenia terenu – prace te będą ograniczone przestrzennie i czasowo;
- 2) likwidację aktualnej roślinności w miejscu posadowienia nowych budynków oraz budowy dróg dojazdowych, likwidacji ulegną głównie zbiorowiska związane z terenami rolnymi.

Na terenach pełniących funkcję rolniczą w związku z faktem, że są one aktualnym sposobem zagospodarowania nie przewiduje się, aby doszło do powstania nowych oddziaływań na środowisko.

Na tych terenach będą dalej występować oddziaływania takie jak erozja gleby zachodząca w wyniku okresowego braku roślinności, a także zmiana chemizmu gleb w wyniku używania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

Korzystnie na ten element środowiska będą wpływać ustalenia dotyczące wzrostu powierzchni terenów leśnych oraz utworzenia terenów zieleni naturalnej cieków, które przyczynią się do ograniczenia procesów erozji.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania w zakresie ukształtowania terenu i zasobów środowiska projektu zmiany planu.

5.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI, WODY POWIERZCHNIOWE I WODY PODZIEMNE

Degradacja gleb polegająca na stracie określonej masy gleby w granicach opracowania i w skali całej gminy, spowodowana jest wieloma czynnikami. Najważniejszym zagrożeniem jest zanieczyszczenie gleb odpadami lub metalami ciężkimi spowodowanymi m.in. dzikimi wysypiskami śmieci. Niebezpieczna jest również powierzchniowa erozja wodną i wiatrowa niszcząca (wskutek wymywania lub zwiewania) wierzchnich, a często także i głębszych warstw gleby oraz przemieszczanie cząstek glebowych i składników mineralnych zawartych w glebie do wód powierzchniowych. Ponadto zachodzi mechaniczne niszczenie roślin i odsłanianie ich systemu korzeniowego. Również jakość wód (w szczególności związki biogenne - azot i fosfor) oraz powietrza jest zagrożona ze względu na zanieczyszczenie cząstkami gleby. Ochrona gleb przed erozją wodną jest też zarazem ochroną wód.

Zapisy ustaleń planu nie przewidują działań mogących istotnie wpłynąć na stan jakościowy wód obszaru opracowania. Sposób, a także intensywność ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko wodne uzależnione jest od indywidualnych rozwiązań poszczególnych właścicieli nieruchomości. Utwardzenie podłoża spowoduje ograniczenie infiltracji wód opadowych, w wyniku czego utworzą się warunki dla wzmożonego spływu powierzchniowego, a tym samym wypłukiwania z powierzchni utwardzonych wszelkich zanieczyszczeń.

5.8. DOTRZYMANIE CELÓW ŚRODOWISKOWYCH OKREŚLONYCH W PLANIE GOSPODAROWANIA WODAMI NA OBSZARZE DORZECZA WISŁY ORAZ ODDZIAŁYWANIE NA STAN IŁOŚCIOWY I STAN CHEMICZNY

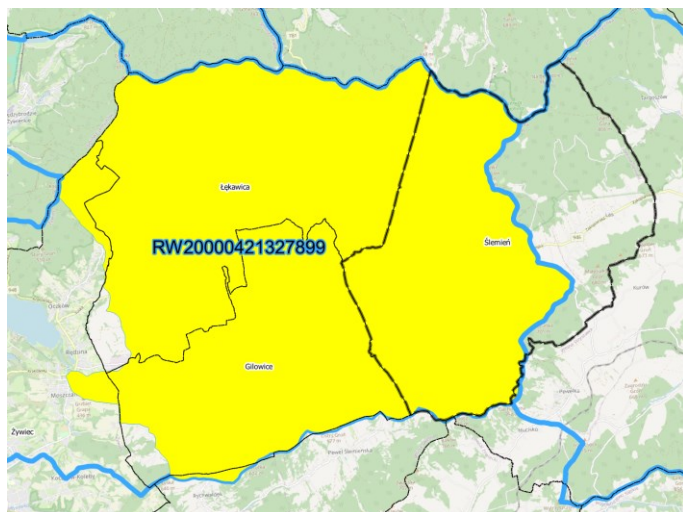
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły jest głównym dokumentem planistycznym w gospodarowaniu wodami. Obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 300). Teren objęty projektem planu położony jest w obszarze Jednolitych Części Wód Powierzchniowych oznaczonym Europejskim kodem:

- PLRW20000421327899, nazwanym – Łękawka,
- PLRW200004213469, nazwanym – Stryszawka.

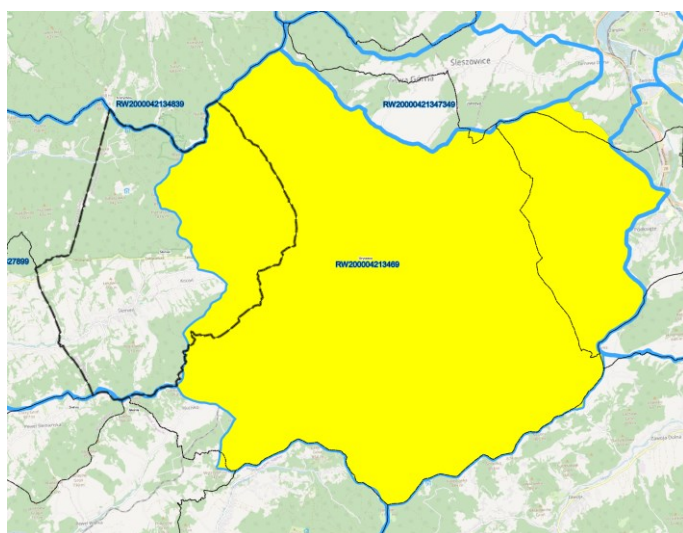
Obie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Wśród zagrożeń wymienia się: rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone — rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone). Ze czego część wymienionych nie jest stanowi zakresu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W zakresie rozwoju obszarów zurbanizowanych, projekt planu nie wyznacza nowych jednostek osadniczych, a jedynie

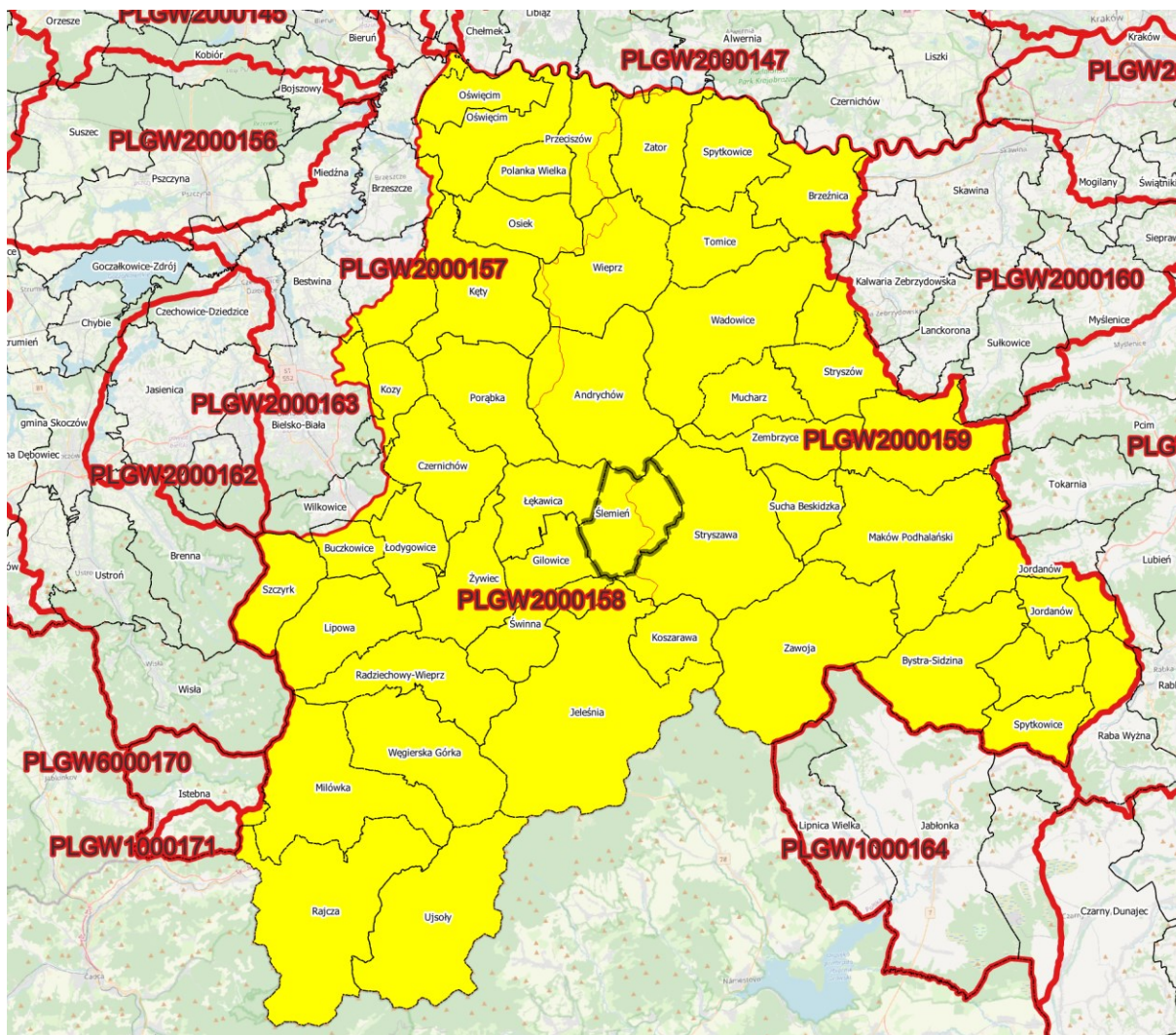
uzupełnienie zabudowy i rozwój już istniejących miejscowości. Nie przewiduje się, by skala rozwoju przewidziana w projekcie planu miała wpływ na osiągnięcie celów środowiskowych ustalonych dla jcw. Dla JCWPd 158 i 159 określono stan dobry oraz brak zagrożenia nieosiągnięciem celów środowiskowych. Ustalenia projektu planu nie wpłyną na zagrożenie dla wyznaczonych celów.

Rysunek 23. Granice PLRW20000421327899

Rysunek 24. Granice PLRW200004213469

Rysunek 25. Granice JCWPd Nr 158 i 159

Ustalenia projektu zmiany planu nie będą mieć negatywnego wpływu na dotrzymanie celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

5.9. WPROWADZANIE GAZÓW I PYŁÓW DO POWIETRZA, EMISJA HAŁASU, KLIMAT I PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE

~ Ochrona klimatu m.in. w zakresie analizy założeń projektu mających wpływ na łagodzenie skutków zmian klimatu oraz służących adaptacji do jego zmian ~

Na stan aerosanitarny wpływać będzie rozwój funkcji osadniczej. Bezpośrednio - poprzez zanieczyszczenia powietrza, związane z zabudową i użytkowaniem. Na skutek zagospodarowania tych terenów wzrośnie ruch kołowy, który jest źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych m.in. węglowodórów aromatycznych (WWA), dwutlenku siarki (SO_2), dwutlenku azotu (NO_x), tlenku węgla (CO) oraz substancji pyłowych. Również na etapie budowy wystąpi podwyższona emisja spalin związana z użytkowaniem pojazdów samochodowych i sprzętu budowlanego. W czasie prowadzenia prac budowlanych składowane masy ziemne będą źródłem emisji nieorganizowanej pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, rozproszone i punktowe w skali obszaru gminy.

W wyniku lokalizacji instalacji fotowoltaicznej może nastąpić nieznaczna zmiana bilansu cieplnego powierzchni ziemi. Wyrażać się to będzie poprzez lokalny wzrost temperatur powietrza.

Do pozytywnych kierunków rozwoju należy zaliczyć utrzymanie terenów zieleni nadwodnej oraz zwiększenie powierzchni terenów leśnych. Funkcjonowanie tych terenów przyczynia się do poprawy mikroklimatu. Skala zmian przewidzianych w projekcie planu wskazuje na brak znacząco negatywnego oddziaływania w zakresie ochrony klimatu.

~ Ochrona powietrza, ochrona przed hałasem, ochrona przed wibracjami i polami elektromagnetycznymi ~

W czasie realizacji ustaleń planu może nastąpić czasowe pogorszenie jakości powietrza związane z pracą maszyn budowlanych, pylenia z terenu budowy. Uciążliwości te można zminimalizować poprzez odpowiednią organizację robót. W czasie użytkowania terenów należy liczyć się ze zwiększeniem liczby pojazdów. Zwiększenie terenów budowlanych będzie wiązać się też ze zwiększeniem niskiej emisji.

Na skutek uzupełnienia zabudowy wzrośnie ruch kołowy, który jest źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych m.in. węglowodorów aromatycznych (WWA), dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO_x), tlenku węgla (CO) oraz substancji pyłowych. Również na etapie budowy wystąpi podwyższona emisja spalin związana z użytkowaniem pojazdów samochodowych i sprzętu budowlanego. W czasie prowadzenia prac budowlanych składowane masy ziemne będą źródłem emisji niezorganizowanej pyłów do powietrza. Będzie to oddziaływanie krótkotrwale, rozproszone i punktowe w skali obszaru gminy. W domowych piecach grzewczych i lokalnych kotłowniach węglowych często spalanie węgla odbywa się w sposób mało efektywny.

Panele fotowoltaiczne nie generują żadnych zanieczyszczeń, przyczyniając się pośrednio do poprawy stanu powietrza⁵. Działanie urządzeń tj. ogniwa fotowoltaiczne, infrastruktura naziemna i podziemna, linie kablowe energetyczne – światłowodowe, przyłącza elektromagnetyczne, transformatory, konwertery i in., samo zajęcie terenu biologicznie czynnego przez panele fotowoltaiczne będzie miało nieznaczny wpływ na zwiększenie się temperatury powietrza.

W wyniku realizacji postanowień projektowanego dokumentu związanych z zabudową nowych terenów oraz rozbudową terenów mieszkaniowych wzrośnie emisja hałasu do atmosfery. Będą to zarówno oddziaływania związane z użytkowaniem i sposobem zagospodarowania terenów oraz będące skutkiem wzrostu ruchu samochodowego, a także zwiększeniem się stałej obecności ludzi.

Nie wskazuje się oddziaływania negatywnego ustaleń planu w zakresie ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony przed wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

5.10. ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE

Oddziaływanie skumulowane przeanalizowano pod kątem oddziaływania tego samego zadania na różne elementy środowiska przyrodniczego jak i ustaleń projektu zmiany planu względem siebie.

Ustalenia dokumentu będą miały także pewien wpływ na środowisko poza obszarem opracowania. Wprowadzenie nowej funkcji na tereny upraw rolnych będzie skutkowało zmianą użytkowania terenu i zmniejszeniem terenu powierzchni biologicznie czynnej. Nie będą to jednak oddziaływania znaczącej intensywności.

⁵ S. Pietruszko. Photovoltaics in the world OPTO-ELECTRONICS REVIEW 12(1), 7–12 (2004), s. 11

5.11. RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNEJ AWARII

Oddziaływanie skumulowane przeanalizowano pod kątem oddziaływania tego samego zadania na różne elementy środowiska przyrodniczego jak i ustaleń projektu planu względem siebie. I tak, zadania z zakresu ochrony powietrza, czy zagrożeń hałasu można rozpatrywać pod kątem poprawy jakości powietrza, ale też uciążliwości powstałych na skutek ich bezpośredniej realizacji. Budowa sieci ciepłowniczej czy gazowej przyczyni się do poprawy jakości powietrza, ale będzie się też wiązać z tymczasowymi uciążliwościami na czas budowy instalacji.

Oddziaływanie skumulowane może więc wystąpić w przypadku nieprawidłowego funkcjonowania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii lub w przypadku nieprawidłowego zaprojektowania urządzeń i instalacji.

Ustalenia dokumentu będą miały także pewien wpływ na środowisko poza obszarem opracowania. Wprowadzenie nowej zabudowy spowoduje zwiększenie natężenia ruchu kołowego na sąsiednich obszarach, co będzie skutkowało zwiększeniem emisji spalin wzdłuż tras dojazdowych do obszaru. Na tereny przyległe będzie ponadto oddziaływać emisja z zastosowanych systemów grzewczych, nie będą to jednak oddziaływania o znaczącej intensywności.

6. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Niniejszy rozdział ma na celu przedstawienie działań, które zapobiegą negatywnym wpływom jakie mogą powstać w czasie realizacji zadań określonych w projekcie zmiany planu. Zadania podzielono na kategorie, ponieważ wiele z nich ma podobny wpływ, czy też ich realizacja powoduje podobne działania uboczne:

I. Działania w zakresie montażu systemów fotowoltaicznych

II. Przebudowa linii energetycznych i ich wpływ na awifaunę i chiropterofaunę

III. Usuwanie drzew i krzewów a gatunki objęte ochroną

IV. Budowa obiektów budowlanych, czyli wszystkiego co zostanie zbudowane lub jest wynikiem robót budowlanych pod kątem nie pogorszenia jakości życia mieszkańców (uciążliwości związane z pracami budowlanymi).

I. Montaż ogniw fotowoltaicznych

Zaleca się:

- zastosowanie paneli fotowoltaicznych zapobiegających zjawisku olśnienia odbiciowego i zwiększającej sprawność pochłaniania światła słonecznego;
- zastosowanie technologii mających na celu eliminację zjawiska imitacji tafli wody;
- brak zastosowania systemu nadążnego dla paneli fotowoltaicznych;
- poddawanie systematycznym przeglądom wszystkich elementów inwestycji.

Działania w zakresie minimalizacji wpływu na środowisko w przypadku montażu na gruncie:

- zastosowanie ogrodzenia ażurowego umożliwiającego przemieszczanie się herpetofauny i małych zwierząt w obrębie przedsięwzięcia - jeśli panele montowane są na gruncie,
- stosowanie wody destylowanej do mycia paneli, wykluczenie ze stosowania środków chemicznych;

- koszenie traw pomiędzy panelami, wykluczenie ze stosowania środków chemicznych ograniczających porost traw.

II. Przebudowa linii energetycznych i ich wpływ na awifaunę i chiropterofaunę

W celu zminimalizowania strat wśród ptaków i nietoperzy wszystkie linie energetyczne winny spełniać następujące wymogi:

- Przeprowadzenie badań przygotowawczych w celu ustalenia alternatywnych lokalizacji linii: o przebiegu wędrówek ptaków przez dane miejscowości lub regiony często decyduje topografia, linie brzegowe, itp. Wykonanie tych badań przed przystąpieniem do planowania jakichkolwiek nowych linii energetycznych jest niezbędne. Badania te muszą też obejmować wędrówki ptaków zarówno w dzień, jak i w nocy, a także uwzględniać inne zjawiska sezonowe.
- Tam, gdzie to możliwe, kable należy położyć pod ziemią.
- „Ukrywanie“ linii energetycznych: linie napowietrzne powinny zostać poprowadzone tak nisko, jak tylko pozwalają na to przepisy, za budynkami lub rzędami drzew, bądź też u stóp wzgórz i łańcuchów górskich.
- Wszędzie tam, gdzie to możliwe, infrastruktura powinna być skomasowana, tj. linie energetyczne należałoby poprowadzić wzdłuż dróg i linii kolejowych, aby uniknąć przecinania dużych, otwartych przestrzeni.
- Konstrukcje powinny zajmować jak najmniej przestrzeni w kierunku pionowym: przewody należałoby podwieszać na jednym poziomie, bez przewodu neutralnego nad przewodami fazowymi.
- Należy montować dobrze widoczne, czarno-białe oznakowania na przewodach stwarzających duże zagrożenie zderzeniem, w szczególności na przewodach neutralnych linii wysokiego napięcia.
- W fazie planowania nowych linii energetycznych należy posługiwać się szczegółowymi informacjami zebranymi przez ornitologów. Dobra współpraca i dialog pomiędzy przedsiębiorstwami energetycznymi a organizacjami ochrony przyrody są kluczowe do osiągnięcia optymalnych rozwiązań, co leży także w interesie publicznym.
- Przy budowie nowych linii energetycznych należy wybierać takie rozwiązania projektowe, które nie wymagają stosowania systemów ostrzegawczych ani osłon ochronnych. Trwałość tych elementów nie odpowiada przeciętnemu czasowi eksploatacji linii energetycznych, który wynosi 50 lat.

III. Usuwanie drzew i krzewów a gatunki objęte ochroną

W przypadku konieczności usunięcia drzew rosnących wzdłuż drogi wskazuje się działania minimalizujące. Zakazy wobec chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów obowiązują przez cały rok, dlatego też właściciel terenu przed przystąpieniem do prac związanych z usuwaniem drzew i krzewów – niezależnie od terminu ich wykonywania - powinien ustalić, czy znajdują się tam gatunki objęte ochroną. W przypadku wątpliwości można skorzystać z pomocy np. botanika czy zoologa lub innej osoby, która potrafi zweryfikować stan faktyczny.

W stosunku do zwierząt chronionych obowiązują zakazy m.in.:

- niszczenia siedlisk i ostoi, które są ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
- niszczenia, usuwania lub uszkodzania gniazd oraz innych schronień,
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia (w przypadku większości ssaków, rzadkich gatunków ptaków i innych wybranych gatunków),
- umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących (w przypadku większości ptaków).

Wykaz gatunków chronionych jak również zakazy z zakresu ochrony gatunkowej, określają rozporządzenia Ministra Środowiska z:

- 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,
- 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów,
- 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Okres lęgowy ptaków

Termin między 1 marca a 15 października funkcjonuje w przestrzeni publicznej jako okres lęgowy ptaków i rzeczywiście dla większości gatunków okres lęgowy się w nim zawiera, jednak dla poszczególnych gatunków ptaków przypada on w różnych okresach, np.:

- bielików trwa od stycznia do lipca,
- wróbli – od lutego/marca do sierpnia,
- jerzyków – od maja do sierpnia.

Ponadto, w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych.

Ogólne odstępstwo od zakazu usuwania gniazd

Od zakazu usuwania gniazd ptasich rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt wprowadza od 16 października do końca lutego odstępstwo jedynie w przypadku usuwania gniazd z budynków lub terenów zieleni i tylko wtedy, gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.

Tereny zieleni to obszary urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne. Są to w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Sposób postępowania w przypadku stwierdzenia gatunków chronionych

Jeżeli usunięcie drzewa lub krzewu nie spowoduje naruszenia zakazów wobec gatunków chronionych, mogą one być usunięte także w okresie lęgowym większości gatunków ptaków, tj. od 1 marca do 15 października.

Natomiast jeżeli wykonanie prac związanych z wycinką drzew lub krzewów może naruszyć te zakazy, należy:

- jeśli to możliwe odstąpić od tych prac i zachować poszczególne zadrzewienia będące siedliskiem gatunku, lub
- zrezygnować z wycinki w okresie, którego dotyczy zakaz (np. w przypadku zakazu płoszenia ptaków w miejscach rozrodu lub wychowu młodych - w ich okresie lęgowym, w przypadku usuwania gniazd z terenów zieleni gdy wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne - w okresie od 16 października do końca lutego) – uwaga: zdecydowana większość zakazów, w tym zakaz niszczenia siedlisk i ostoi, które są obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania, a także niszczenia gniazd (o ile nie ma zastosowania ww. wyjątek)są ważne cały rok, lub
- uzyskać stosowne zezwolenie na odstępstwo od zakazów.

Jednocześnie należy pamiętać, że usuwanie znacznej ilości drzew i krzewów w okresie wiosenno-letnim najprawdopodobniej będzie się wiązać z naruszeniem zakazów w stosunku do gatunków ptaków: zakazu niszczenia schronień oraz zakazu umyślnego płoszenia lub niepokojenia w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych. Wynika to z powszechnej obecności ptaków w koronach drzew i w krzewach. Należy mieć także na uwadze, że w przypadku drzewa w pełnym ulistnieniu, stwierdzenie na nim gniazd ptasich może być utrudnione. Z powyższych względów zaleca się przeprowadzanie wycinki drzew i krzewów w okresie jesienno-zimowym.

W celu uzyskania zezwolenia na odstępstwo od zakazów obowiązujących w stosunku do danego gatunku, należy zwrócić się odpowiednio do regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w zależności od reżimu ochronnego gatunku i rodzaju planowanych czynności). Podział kompetencji pomiędzy tymi instytucjami określa art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody. Kompetencje w obszarach parków narodowych należą do Ministra Środowiska.

Konsekwencje karne

Naruszenie zakazów w stosunku do gatunków chronionych jest wykroczeniem (art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody) i podlega karze aresztu albo grzywny. Dodatkowo, jeśli zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym będzie znacznych rozmiarów lub też szkoda w gatunkach chronionych będzie istotna, zastosowanie mogą mieć przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (art. 181).

W przypadku podejrzenia naruszenia przepisów z zakresu ochrony gatunkowej incydent taki należy zgłosić do organów ścigania – na Policję, gdyż orzekanie w takich sprawach następuje z reguły na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, gdzie do prowadzenia czynności wyjaśniających uprawniona jest przede wszystkim Policja.

IV. Roboty budowlane

W zakresie minimalizacji emisji zanieczyszczeń na etapie budowy wymienia się szczególnie prawidłową organizację robót – drogi techniczne należy regularnie czyścić i zabezpieczyć przed pyleniem, zapewnić transport materiałów budowlanych z użyciem środków zabezpieczających przed pyleniem (przykrycia skrzyń samochodów), zapewnić użycie właściwej technologii, polegającej na stosowaniu w maksymalnym stopniu gotowych mieszanek, wytwarzanych poza placem budowy. W czasie realizacji wystąpią też uciążliwości w zakresie hałasu. Prace budowlane należy w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej prowadzić wyłącznie w porze dziennej. Na tych terenach unikać jednoczesnej pracy urządzeń emitujących hałas o dużym natężeniu. Ograniczyć jałową pracę silników pojazdów

i maszyn budowlanych w trakcie realizacji inwestycji. W zakresie wibracji należy w pobliżu obiektów wrażliwych na drgania (budynków) ograniczyć do niezbędnego minimum pracę sprzętu wibracyjnego oraz innego sprzętu ciężkiego (np. walce wibracyjne, ubijaki, młoty pneumatyczne, kafary i in.). W celu zabezpieczenia terenów podlegających ochronie akustycznej należy zaprojektować posadowienie ekranów akustycznych, dzięki czemu zostaną dotrzymane standardy jakości środowiska w zakresie oddziaływania hałasu. Do najważniejszych sposobów ochrony przed hałasem zaliczany jest jego monitoring. W kwestii zwiększenia zapylenia i zanieczyszczenia powietrza należy ograniczać nadmierne pylenie poprzez zraszanie dróg w trakcie prowadzenia prac oraz w miarę możliwości ograniczanie robót ziemnych w czasie silnych wiatrów. Należy przestrzegać też zasad uszczelniania terenu, zabezpieczających przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych.

Niezależnie od ustaleń projektu zmiany planu, na obszarze opracowania obowiązują przepisy odrębne, regulujące normy związane z zainwestowaniem terenu i zachowaniem właściwych standardów jakości poszczególnych elementów środowiska. Należy założyć również, że działalność związana z planowanymi inwestycjami będzie prowadzona przy użyciu najlepszych dostępnych technologii i z zastosowaniem metod eliminujących przedostawanie się szkodliwych substancji do środowiska.

Realizacja ustaleń zmiany planu wymaga uwzględnienia warunków ochrony środowiska poprzez zastosowanie rozwiązań zapobiegających i minimalizujących negatywne oddziaływanie. Ustanowienie tych rozwiązań ma na celu ograniczenie antropopresji na elementy środowiska przyrodniczego na obszarze opracowania, a także podnieść jakość standardu warunków życia mieszkańców.

7. ROZWIĄZANIA INNE NIŻ W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE, ELIMINUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Standardy realizacji inwestycji nakazują, by na kolejnych etapach również użyć wszelkich możliwych środków prawnych i technicznych, zapewniających maksymalną ochronę środowiska. Ze względu na brak znacząco negatywnego wpływu na środowisko (co było przedmiotem analizy i oceny w poprzednich rozdziałach), nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych.

W zakresie kształtowania zieleni wskazuje się na konieczność przestrzegania przepisów z zakresu ochrony przyrody oraz stosowania dobrych praktyk:

- z uwagi na awifaunę – wycinkę drzew i krzewów przeprowadza się w okresie jesiennym i zimowym (od 16 października do końca lutego);
- pozostawianie drzew dziuplastych w młodszych drzewostanach;
- teren grodzonych przedsiębiorstw należałoby grodzić w sposób umożliwiający przemieszczanie się drobnych zwierząt tj. z niewielki otworem – „światłem” pod siatką,
- ze względu na możliwość występowania dziko występujących zwierząt gatunków objętych ochroną gatunkową stosuje się zapis art. 52 i art. 56 ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916).

Ustalenia projektowanego dokumentu godzą interesy wszystkich zainteresowanych stron, są optymalnymi rozwiązaniami zgodnymi z zasadami ekorozwoju i z uwzględnieniem ochrony środowiska.

8. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu planu pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

- oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
- przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska oraz ład przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do całego terenu może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska lub indywidualnych zamówień, w przypadku, gdy odnoszą się one do obszaru objętego zmianą planu; Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

W zakresie działań, które realizować może samodzielnie Urząd Gminy Gilowice wskazuje się wielkopowierzchniowy monitoring wybranych elementów środowiska przyrodniczego poprzez fotointerpretację zdjęć lotniczych wykonywany, co 10 – 15 lat oraz badania ankietowe mieszkańców z zadowolenia z życia w mieście i gminie wykonywane do 5 lat. Z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że analiza aktualności dokumentów planistycznych oraz analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu winna być wykonywana nie rzadziej niż raz na kadencję wójta, czyli nie rzadziej niż co 5 lat.

9. INFORMACJE O MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY PLANU NA ŚRODOWISKO

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.), oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko. Zagospodarowanie obszaru zmiany planu nie będzie oddziaływać na środowisko terenów położonych poza granicami kraju.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

1. Wstęp

Rozdział 1.1.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządza się obowiązkowo, co wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.).

Rozdział 1.2.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządza się dla dokumentu strategicznego jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy. W prognozie brany jest pod uwagę każdy element środowiska przyrodniczego, również zdrowie ludzi. Choć plan ma na celu poprawę warunków życia mieszkańców, uatrakcyjnienie gminy, stworzenie lepszych warunków do życia gospodarczego, to może ono powodować negatywne oddziaływanie na środowisko. Prognoza ma też na celu sprawdzenie czy projekt planu prawidłowo uwzględnia zagrożenia związane z powodziami i bezpieczeństwem ludzi.

Rozdział 1.3.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządza się zgodnie z wytycznymi. Podstawą sporządzenia niniejszej prognozy są informacje o stanie środowiska przyrodniczego oraz dane środowiskowe zasięgnięte z wielu urzędów m. in. z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

2. Ustalenia projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Rozdział 2.1

Celem opracowania zmiany planu jest wprowadzenie różnych form zagospodarowania:

- 1) MN1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 2) MN2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 3) MN3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- 4) ML – tereny zabudowy letniskowej;
- 5) MN-U1 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;
- 6) MN-U2 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;
- 7) MN-U3 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług;
- 8) MN-US-UT - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług sportu i rekreacji lub turystyki;
- 9) U – tereny usług;
- 10) UA – teren usług biurowych i administracji;
- 11) UAA – tereny usług administracji;
- 12) UZ – teren usług zdrowia i pomocy społecznej;
- 13) UZ-UE – teren usług zdrowia i pomocy społecznej lub usług edukacji;
- 14) US – tereny usług sportu i rekreacji;
- 15) UK – tereny usług kultury i rozrywki;
- 16) UR – tereny usług kultu religijnego;
- 17) UE – tereny usług edukacji;
- 18) UT – tereny usług turystyki;
- 19) UB – teren usług bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 20) UB-UT – teren usług bezpieczeństwa i porządku publicznego lub usług turystyki;
- 21) PP-PS – tereny produkcji przemysłowej lub składów i magazynów;
- 22) PS – tereny składów i magazynów;
- 23) UT-UG-INS - teren usług turystyki lub gastronomii lub stacji paliw płynnych;
- 24) UG-KO-INS – teren usług gastronomii lub obsługi komunikacji lub stacji paliw płynnych;
- 25) CC - tereny cmentarzy czynnych;

- 26) ZP – tereny zieleni urządzonej;
- 27) ZN – tereny zieleni naturalnej;
- 28) RNR-RNL – tereny gruntów ornych oraz upraw lub łąk i pastwisk;
- 29) RN – tereny rolnictwa z zakazem zabudowy;
- 30) L – tereny lasów;
- 31) WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- 32) KDG – tereny dróg głównych;
- 33) KDZ – teren drogi zbiorczej;
- 34) KDL – tereny dróg lokalnych;
- 35) KDD – tereny dróg dojazdowych;
- 36) KR – tereny komunikacji drogowej wewnętrznej;
- 37) KOR – teren rynku;
- 38) KOP – tereny parkingów;
- 39) I – tereny infrastruktury;
- 40) IT – tereny telekomunikacji;
- 41) IKO – teren oczyszczalni ścieków.

Rozdział 2.2.

Projektowany plan powinien nawiązywać do innych strategicznych dokumentów. Wykazano powiązania projektowanego planu z następującymi dokumentami: obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ślemień i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+.

3. Analiza i ocena istniejącego stanu środowiska

Rozdział 3.1.

Tereny objęte planem obejmują większość powierzchni gminy Ślemień. Gmina leży w południowej części województwa śląskiego, w północnowschodniej części powiatu żywieckiego. W skład gminy Ślemień wchodzi 3 sołectwa: Ślemień, Kocoń i Las.

Rozdział 3.2.

Obszar objęty zmianą planu położony jest w zasięgu form ochrony przyrody wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916). W jego granicach występują:

- Park Krajobrazowy Beskidu Małego,
- Obszar Natura 2000 Beskid Mały PLH240023,
- rezerwat przyrody Madohora,
- użytek ekologiczny Wróblówka,
- pomniki przyrody.

Rozdział 3.3.

Współczesna szata roślinna obszaru gminy Ślemień, w tym terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, kształtowała się pod wpływem wielowiekowej działalności gospodarczej człowieka i czynników związanych z postępującymi procesami urbanizacyjnymi.

Rozdział 3.4.

Według „Przeglądowej mapy osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w województwie małopolskim” [PIG] - projekt Systemu Osłony Przeciw Osuwiskowej SOPO na terenie objętym projektem planu występują tereny zagrożone ruchami masowymi:

- osuwiska aktywne,
- osuwiska aktywne okresowo osuwiska,
- osuwiska nieaktywne,

- tereny zagrożone ruchami masowymi.

Na terenie opracowania nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. W rejonie opracowania występuje jeden główny zbiornik GZWP Nr 447 – zbiornik warstw Godula (Beskid Mały).

Rozdział 3.5.

Obszar planu położony jest w obrębie JCWPd 158 i 159. Teren objęty projektem planu położony jest w obszarze Jednolitych Części Wód Powierzchniowych oznaczonym Europejskim kodem PLRW20000421327899, nazwanym – Łękawka i PLRW200004213469, nazwanym – Stryszawka.

Rozdział 3.6.

Znaczenie dla stanu gleb ma górzyste ukształtowanie terenu oraz działalność rolnicza. Brak badań dotyczących skażenia gleb nie pozwala określić jego stopnia.

Rozdział 3.7.

Stan jakości powietrza na terenie gminy Ślemień jest zadowalający. Na terenie gminy brak dużych emitorów zanieczyszczeń powietrza.

Rozdział 3.8.

Na obszarze projektu planu występują obiekty objęte ochroną konserwatorską.

Rozdział 3.9.

Teren projektu planu położony jest w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Na terenie planu występują też obszary osuwania się mas ziemnych.

Rozdział 3.10.

W przypadku zaniechania realizacji ustaleń projektu planu, środowisko omawianego terenu, w zakresie wielu geokomponentów pozostanie niezmienione w stosunku do stanu istniejącego – w zakresie szaty roślinnej oraz fauny, wód powierzchniowych i podziemnych. W tej sferze wariant „0” byłby najkorzystniejszy ze środowiskowego punktu widzenia - jako nie ingerujący w stan środowiska.

4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Projekt zmiany planu powinien realizować cele, które zostały ustanowione w dokumentach wyższego rzędu tj. krajowych, międzynarodowych i wspólnotowych. W rozdziale tym przedstawiono zapisy dokumentów, do których odwołuje się projektowany dokument.

5. Analiza i ocena przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru

Cały rozdział poświęcony jest analizie oddziaływania ustaleń projektu zmiany planu na geokomponenty, w szczególności: *na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, na integralność obszarów Natura 2000, na rośliny i zwierzęta, na ludzi, na ukształtowanie terenu, na wody powierzchniowe i podziemne, na powietrze, krajobraz i zabytki.*

Rozdział 5.1.

W rozdziale przywołano wszelkie normy prawne dotyczące form ochrony przyrody oraz przeanalizowano czy projekt planu respektuje zapisy prawne.

Rozdział 5.2.

Wśród zagrożeń i presji na obszary Natura 2000 nie wymienia się takich, które przewidziane są realizacją zmiany planu. Z tego względu stwierdza się brak negatywnego oddziaływania ustaleń projektu zmiany planu na obszar Natura 2000 oraz na przedmioty ich ochrony.

Rozdział 5.3.

Ustalenia zmiany planu wykluczają niebezpieczeństwo negatywnego wpływu na integralność obszaru Natura 2000.

Rozdział 5.4

Nie stwierdzono kolizji kierunków projektu planu z ważnymi ostojami zwierząt i roślin.

Rozdział 5.5

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi. Uciążliwości chwilowe mogą pojawić się na czas trwania budowy.

Rozdział 5.6.

Realizacja założeń projektu planu nie będzie wiązać się z przekształceniami powierzchni ziemi.

Rozdział 5.7.

W rozdziale przeanalizowano, czy ustalenia projektu planu w dostatecznym stopniu chronią środowisko wodno – gruntowe. Stosowanie się do przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz stosowanie odpowiednich metod, materiałów i technologii, zapewni ochronę środowiska wodnego i powierzchni ziemi. Analiza wykazała brak negatywnego oddziaływania.

Rozdział 5.8.

Teren gminy położony jest w dorzeczu Wisły. Dla dorzecza opracowano Plan gospodarowania wodami. Określono tam cele środowiskowe, które niezbędne są do osiągnięcia dla poprawy jakości rzek. W rozdziale przeanalizowano czy na skutek realizacji założeń zmiany planu cele środowiskowe nie będą zagrożone nieosiągnięciem. Zapisy projektu planu nie stoją w konflikcie z dotrzymaniem celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Rozdział 5.9.

W rozdziale przedstawiono zagrożenia jakie wynikają z realizacji ustaleń projektu planu na higienę powietrza. Na etapie realizacji ustaleń projektu planu przewiduje się wzrost emisji zanieczyszczeń związanych z pracami budowlanymi. Prace związane z budową mają jednak charakter czasowy, a ich czas jest relatywnie krótki. Po zakończeniu realizacji, planowane inwestycje powinny być monitorowane w zakresie emisji hałasu.

Rozdział 5.10.

Brak oddziaływania skumulowanego ustaleń projektu planu z planowanymi bądź istniejącymi inwestycjami na terenie planu oraz w jego sąsiedztwie.

Rozdział 5.11.

Ustalenia projektu zmiany planu nie przewidują lokalizacji zakładów, które zaliczają się do zakładów stwarzających zagrożenie występowania poważnych awarii przemysłowych.

6. *Charakterystyka rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu*

Rozdział 6.1.

Na etapie sporządzania projektu zmiany planu wprowadzono szereg zmian mających na celu wyeliminowanie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze oraz aktualizację aktów prawnych obowiązujących na terenie objętym projektem planu. Wszystkie ustalenia projektu zmiany planu mają na celu minimalizację negatywnych oddziaływań ustaleń projektu, które mogą powstać na skutek ich realizacji.

7. *Rozwiązania inne niż w projektowanym dokumencie, eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko*

Standardy realizacji inwestycji nakazują, by na kolejnych etapach również użyć wszelkich możliwych środków prawnych i technicznych, zapewniających maksymalną ochronę środowiska. Ze względu na brak negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 oraz korytarze ekologiczne nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych.

8. *Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia*

W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń projektu zmiany planu powinny być okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji planu, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że analiza aktualności dokumentów planistycznych oraz analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu winna być wykonywana nie rzadziej niż raz na kadencję wójta, czyli nie rzadziej niż co 5 lat.

9. Informacje o możliwości transgranicznego oddziaływania ustaleń projektu zmiany planu na środowisko

Projekt zmiany planu nie zawiera rozstrzygnięć, ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA GMINY ŚLEMIEŃ

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1f ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2023 poz. 1094 ze zm.), w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że posiadam ponad trzyletnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko i jestem autorem ponad pięciu prognoz oddziaływania na środowisko. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
mgr inż. Kama Kotowicz